

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti átlomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
ÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és Kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 702.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujtsák meg, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen.

Husádozat a hazáért.

Írta: Mezei Ernő.

Budapest, január 5.

Végeszakadt annak a nagyszerű tornának, melynek sorompóját szerb kereskedelmi szerződésnek nevezték. Szó sincs róla, nagy volt a közönség érdeklődése, egyes bravuros fordulatok még izgalmas gyönyörűséget is szerezhettek neki. Csakhogy mindvégig kétségben kellett maradnia a viaskodás természete felől. Amint a középkori tornánál a kijelölt ellenfelek lebecsített sisakokkal, a nézőktől föl nem ismerve rontottak egymásra, úgy ebben a parlamenti harcban is, amelyben a középkori stílusok egyéb jellegzetességeit is föl lehetett fedezni, a legádázabb bajnokok rendszerint rostélyzat mögé rejtették valódi arcukat. Micsoda tusa folyt itt voltaképpen, mi okon támadtak ezek a mérges ellentétek? Uram isten, ne is beszéljünk azokról, kik a husdrágaságban megtalálják a kereszténység és zsidóság választó-

vonalát. De hát mondogatják, hogy a főváros és a vidék között állott az egész csata. Ugy is láthatták sokan, hogy grófi arisztokraták mérték itt össze fegyvereiket a hivatásos demokratákkal. Végül, mert a megszokott jelszavak a legkényelmesebbek, a legtöbben úgy gondolják, hogy itt az agráriusok és merkantilisták ellentétes érdekei ütköztek újra össze. Maga a szerb kereskedelmi szerződés persze csak jó alkalmul szolgált a haditornák kifejtésére, mert azt nem is ellenezte senki.

Mindezek a látszatok, érdekek és ellentétek, akárhogy kavaroztak is keresztül-kasul a zavaros vitán, csak arra szolgálhattak, hogy a valódi vitakérdést helytelen világításba állítsák. Mert a lényeg, a „punctum saliens” mindig csak az a husdrágaság, amely folytonos fokozódásával komoly társadalmi veszedelmévé nőheti ki magát. A lényeg az, hogy nem is százezrek, hanem milliók vannak itt, kik a rendes husaplálkozást nélkülözni nem akarják, de önös érdekszövetkezetek ellenállása és az állami hatalom vétkes gondatlansága miatt ehhez a táplálékhoz hozzá nem juthatnak. Milliók fizikai szükségének ezt az elemi kérdését nem lehet a törvényhozásnak, annál kevésbé a kormánynak az állandó politikai és társadalmi ellentétek mértékével intéznie. Itt a közvetlen

szociális kényszerűség szabja a törvényt. Akár agrárius, akár merkantilis tényezőkben van a baj forrása, akár Zselénszky gróf hitbizományos nagybirtokos, akár Reisz Dávid husnagypáros mesterkedik a szertelen drágaság előidézésében, az állami gondoskodásnak itt is, ott is a maga segítő módjaival közbe kell lépnie. Meg kell ezt tennie ma minden államnak, ha máskülönben hatalmi szervezete teljesen arisztokratikus volna is, épp úgy, mint meg kell tennie, ha társadalmi és gazdasági irányzata teljesen a merkantilis szellem befolyásának volna is alávetve. Volt erről némi sejtelmé már IV. Henrik francia királynak is, amikor ismeretes mondása szerint minden alattvalójának fazékjába vasárnapra tyukot kívánt.

Valóban sületlen dolog a husszükség kiáltását úgy állítani be, mint valami mesterkelt fővárosi agitációt, amely a vidéki lakosság károsítására tör. Hogy a főváros a maga szervezetesebb tömegérzéseivel, fejlettebb intellektuális szerveivel, szakadatlanul lüktető sajtójával, az általános szükséglet koncentrált erőteljességgel fejezi ki, ez még a jó elem a rossz dologban, ebben van a gyülemlő és forrongó indulatoknak üdvös szellentyűje. Amit a fővárosban hallunk, az már csak az egyesített és összetömörített visszhang mind-

Hajduk hadnagya.

Írta: Móricz Pál.

(Utánnomás tilos.)

Vitélő és nemzetes Csizsár Mátyás uram a Mike-oldalról sohsem számított arra, hogy valaha Nánás város hadnagyaül is elválasztják a hajduk. Az öreg bibliából még csak elolvastatott, de a betűvetés mindig nehezebbre esett Csizsár urnak.

— Ne átalja elfogadni bizalmunkat, hadnagya uram, — buzdította az öreg az édes szava Kola kurátor.

— Ilyén érdemetlen ember mégsem illik a hadnagyi székbe, — szabadott a hivataltól iszonyodó öreg Csizsár ur.

Vén Máró Gergely is ott volt a deputációban, kitért belőle a hajdani németverő kuruczvér.

— Hagyja már kelmed! A sok császármadár után nagy Rákóczi apánk strázsamesterénél ugye választhattunk volna külföldi hazánkfiát.

Csizsár Mátyásnak könnyű perdült a lehajlós sudár ősz bajuszára. A szikár Csohány notárius elköhintette magát.

— Gergely barátom, édes barátom, ne bántsuk a felsőbbiséget, — a nyírott bajuszu notárius savanykásan rántotta félre a száját.

Máró Gergelynek láng esapott ki a szeméből, öklölésre kifent bajusza is mozogni kezdett a hajdani kuruczhuszár zászlótartónak, de Csizsár Mátyás a hadnagya vállára tette kezét s bekötőleg szólt közbe:

— Bizony az Oláhok, Dézsányok, Fodorok, Csukátok közül fakturásabb embert is választhattak volna kelmetek nálammal, — dohogta az öreg ur, aki semmit sem sajnált annyira, mint azokat a délelti jó borozgatókat abádi Eredi szomszédokkal, meg a néhány öreg bizalmas jó komával, akikkel elbeszélgették a kuruczvilág vitézkedéseit, Rabutin járását, a fejedelem buslakozását a Marmora partján, az 1739-dik esztendőbeli szörnyű pestist, no, meg a Saja Andrásné számos esztelen, pajzán viselkedését, esőkolódzását, ide- s odabujkálását, egyik-másik rátarti szenátor uramékkal is... Mikor már lankadtan emelgették a virágos orrost, este csak lefeküdtek és, mintha mézél kenték volna meg szempillájukat, édesen elaludtak az öregek...

Valának pedig ezen időtájt más artikulusok, statutumok, ordinációk, mind a hajduk egész diszfriktusában, mind közönségesen Nánás városban, mint jelenleg; mert például sem a hadnagya urnak, sem a szenátoroknak nem adtak fizetést. A tisztesség volt az övék a felelősséggel; no, meg a városi mézárszékeket bérlő székgazda uraiméknak is jó kötelességük vala kiszolgáltatni a tanácsuraknak személy szerint és évenként tizenkét font fagygyuból gyertyát öntöttek és mártottak, hogy... otthon úgy mondódott az asszonyoknak:

— Téli esteken legyen, melynek világánál itélkezni... — Igazándiban pedig, különösen a Csizsár ur hadnagysága alatt, — melynek világánál poharazni. Mert székgazda uraiméknak ugyanez a jó kötelességük volt hussal is szolgálni az előjáróknak, ahányszor

csak a hadnagya ur parancsolta a városgazdának:

— Most peniglen, édes fiam, hogy ez néhez tanácskozás egészségünk ellen ne essék, megfelelőképen hozzassál Ábrók mesterétől husokat. Főzesd is meg a tömlőzartó feleségével, savát-borsát jól megadva tálatasd föl elénk, mert ma valójában fogas vala az mi ülésünk.

— Bölcsen beszél, hadnagya uram.

— Nagy igaza vagyon a hadnagya urnak, — helyeslőleg bólogatták az emberséges szenátorok, akiknek a gravámenok, inkuizicionális és porció-ügyek tárgyalásába nemesak a fejük, de gyomruk is gyakortébb beledokult.

Minden fiatal új házas, gazdaember esztendőig bér nélkül tartozott szolgálni a nemes várost, tehát Csizsár Mátyás hadnagya ur rászólt Nyakas Balázsrá, a tapasztalatlan városi „belső eselédre”:

— Buli fiam, nosza, lódulj át a városgazda uram után, kérd ki tőle az almáriumból azt a nagyobbik, zöldebbik butykoszt, amelybe árendátor uramékkal tegnap töltem néhány itezéssel abból az híres diószegi szilvóriumból.

— Biz a jó lesz, — a főnotárius a hársára szoritotta a kezét, — ugyis gyenge a gyomrom.

— A jó papramorgó mindig jó, — düngöttek a szenátorok.

Csapszék árendátor uraméknak is illő kötelességük volt kiszolgáltatni nemesak az Uri Szent Vaescrárhoz szükséglett bort, hanem a nemes város tanácsának is annyi akó és pint ó- és ujborokat a „nemes város kü-

arra a sok fokozatu zugásra, amely az ország legmesszebb tájairól is ide hangzik. Igazi elmaradtság a mai Magyarországot úgy fogni föl, mintha a lakosságának óriási többsége a husdrágaságban a maga hasznát látná, azt mint termelő és tenyésztő kizsákmányolhatná. Ott tartunk mi bizony már, hogy a produktív tényezők legnagyobb részének a husdrágaság körül se agrárius, se merkantilis érdeke nincsen, csak éppen a fogyasztók keserves sorában kell osztakoznia. A társadalom legfelsőbb rétegétől a legalsóbbakig mindenütt tömegesen látjuk már azokat, akiknek kereseti alapjuk a fixfizetés és akik saját szükségleteik megdrágítására nem felelhetnek saját munkájuk drágításával. Ne tessék azoknak azt ajánlani, hogy életigényeiket és táplálkozási mértéküket fokozzák le. Az ilyen gyógyeljárás, amely egyébként legkevésbé sem lehetne a hustermelők kedvére, első sorban lefokozását jelentené népességünk erősségének, de még ezen felül a nemzet civilizatorius színvonalának leszorítását, kulturai képességeinek megrontását is.

Micsoda értelmetlenség az is, ha a husdrágaság ellen való agitációt a merkantilizmus számlájára teszik. A merkantilizmusnak, ha az agitáció tőle indulna is ki, ez éppen nem volna bűne, mert mindig lehetnek oly esetek, ahol valamely egyoldalú érdekkör törekvése egybeesik az általános nemzeti érdekekkel. De hogy Sándor Pál a husdrágaság ellen küzd, ez önmagában véve oly kevés összefüggésben van a merkantilis irányzattal, mint az, hogy ugyanaz a képviselő az általános, egyenlő és titkos szavazati jogért kardoskodik. Akármilyen nagy hangon fenekedik is nálunk az agrárius érdek a merkantilis érdek ellen, ez alap-

jában csak társadalmi különözés, mert a tulajdonképpeni gazdasági téren rendszerint megtalálja a vele való önös megegyezést. Igazában ezek is csak örökösön pörlekedő, de mások rovására örökösön megegyező házastársak. A magyar kormányok gazdasági politikája mindig az volt, hogy itt a nagy agrárizmust előgittette ki, amott a nagy merkantilizmust és kettőjük összeegyeztetéseért a szerencsétlen fogyasztót dobta oda áldozatul. És a magyar agrárizmust nem is magyar, hanem osztrák merkantilizmussal kellett „vegyes házasságba” borenálni. A közös vámterületnek legnagyobb ereje mi egyéb volt eddig, minthogy a megdrágított iparcikkéért, amely az osztrák merkantilizmus biztosított nyeresége, viszont a magyar agrárizmus a megdrágított nyerstermékek hasznát kapja meg. Hogy pedig ilyen ellenséges hatalmak szörnyű nyomása ellenében is ki tudott nálunk fejlődni a független polgári keresetnek, az intellektuális termelésnek, az ipari munkásságnak olyan osztálya, melyet a haza legdrágább kincseként kellene óvni, imo egészen természetesen találják, hogy életfeltételeinek rettentő megnehéztetésével agyonnyomorítsák.

Különös benyomást tesz pedig az, ha éppen a mi történelmi arisztokráziánkat, a hitbizományos nagybirtokosságot látjuk a husdrágaság perében előlépni, mint panaszkozó és vádaskodó felet. Van-e nálunk osztályuralom és ha van, milyen természetű: ezt a kérdést itt nem firtatjuk. Még azt a közelfekvő kérdést sem érintjük, hogy a mi demokratikus korunkban lehet-e a nagybirtokos arisztokrácianak politikai felsőbbre, vagy akár csak különös tekintetbevitelre bármilyen igénye? De abban a pillanatban, amikor egyszer azt monda-

nók, hogy ez az ősi címek és öröklött vagyonok fényében pompázó osztály akár történelmi multjánál, akár anyagi tulhatalmánál fogva jogosítva van az ország politikájának irányzására, vagy hivatva van gazdasági életünk vezetésére, semmi mást nem következtethetünk belőle, minthogy különös áldozatokra van kötelezve a közjó irányában. Szentül meg vagyunk győződve, hogy gróf Széchenyi István ily szellemben fogta volna fel a mai mai gazdasági elmentétek kiegyenlítését és az olyan kérdésben, mint a szorongató husdrágaság, nemhogy a hustermelő nagybirtokosság önző érdekeinek kielégítését kereste volna, ellenkezőleg, az ő csodás energiájával rendkívüli segítséget és nagyarányú áldozatokat követelt volna az ő osztálytársaitól. Mert ő, a nemcsak vérbeli, de egyben lelki arisztokrata, csak így tudta felfogni a nemzeti arisztokrácia hivatását. Miképpen nézett volna ő erre a mai látványra, amikor a fényesnevű nagy urak ősi tekintélyüknek, de még a haza érdekének is gondolkodnak adózni azzal, hogy az általános husinséget saját zsebük javára kiaknázzák! Mégis csak megütköznek olyan hazafiságon, mely hirdeti, hogy saját életét odaáldozza a hazáért, de marhája husát nem.

Budapest, január 5.

A képviselőház ülése. A képviselőház holnap az ünnep miatt, szombaton pedig a görög szertartásúak karácsonya miatt nem tart ülést s így a legközelebbi ülés hétfőn lesz. Ennek az ülésnek a napirendjére a szerb kereskedelmi szerződés részletes tárgyalása, *Polónyi Géza* a külön bank felállítására vonatkozó indítványának megokolása, a megüresedett bizottsági tagsági helyek betöltése és a *bakszabadalom meghosszabbításra* vonatkozó törvényjavaslat tárgyalása van kitűzve.

lomb-külömbféle eszükségeiben”, amennyit a hadnagy ur természete kívánt és az érdemes szenátorok gyomra elbirt. Pedig az sokat elbirt, különösen mióta a barátságkedvelő Csizsár hadnagy ur ült a bíróségekben. A törvénykezéseket mindig nagy áldomással fejezték be és a zöld asztalnál Takács viczenótárius ur, az egykori nótás debreczeni diák, többekszet dalogtatta:

Hozz bort a magyarnak,
Pálinkát a tótnek,
Sert a németnek.
Igyunk bort, pálinkát,
Mert most ingyen adják,
Noha majd idővel
Megkérlek az árát . . .

Ez a nóta volt a vitélő Csizsár Mátyás hadnagy ur nótája és egyik alkalomkor, a hegyalji Mád édes borától annyira becsutorázott a hadnagy ur, hogy bős karosszékekben elnyomta az álmot. Hiába költögettek, nem bírták talpra állítani.

— Ejnye, hejnye! Most mitévők legyünk a mi jó hadnagy urunkkal, — tüsténkedtek a józanabb szenátorok.

— Ott a város kocsija, — vélekezett az imbolygó léptű városgazda.

— Persze, ebben a vaksötétségben! Ebben a sáros időben, hogy az árokba dütsük, — aggályosan rázta fejét az óvatos Csokány főnótárius.

— Pedig egyéb esufság se kéne, — hümmögte Kola kurátor az asztalsarokról, kinótázának bennönket.

Takács Gábor, a viczenótárius vágta kettő a csomót:

— Ott vannak az ármások, meg egy saroglya is kerül a városi kocsiszínben.

— Mondott valamit Gábor öcsém, — tódította tovább Daróczy Pál a lovas mezőőr hadnagy, — az ármások, ha az árokba, a sárba dülnek is a saroglyával, keze-lába sekinnek nem török.

— Hehe, he! — a szenátorok összenevettek és fejevétel terhe mellett Porkoláb Mihály kollégájukat bízták meg a Csizsár hadnagy ur hazaszállításával. Bundába takargatták és úgy rakták a saroglyára a hadnagyot. Nyolez gyalog árnás-legény négyesével felváltva, cipelte a saroglyát. Am sötét éjszaka volt, nagy sár is volt és a borosfejű árnások minduntalan belebotlottak a mély kátyuba, ilyenkor a saroglyáról, hol jobbra, hol balra lötytyent a Csizsár hadnagy ur feje. Felriadt az öreg vitélő és a vaksötétségben mérgeset mordult.

— Hé, kocsi! Lassabban a város lovával, mert felpálcázattalak . . .

Mégis majdnem szomorúan végződött a Csizsár Mátyás ur vidám hadnagysága. Szabolcsmegeye és a hajduvárosok szökevény jobbágyok miatt sokat huzakodtak egymással. A megyéből a szabad hajduföldre szivesen szökdöstek a jobbágyok. Tehát, mint királyi biztos, egy német nevű gróf érkezett a Hajduságra. Az adjutánsával s a vasasnémet katonáival Nánásra is ellátogatott a király embere. Itt bizony nem igen fogadták bandaszóval. Csizsár hadnagy a tanásházban, a bős karosszékekben feltett süveggel bóbiskolt, amikor a német bugyogós főúr, fején pazomántos kalappal rányitotta az ajtót.

— Hát e mán meg miféle mokus szerzet? — dörmögte az öreg hajdu a bajusz alól.

— Gróf Bretzenheim vagyok, — az ajtóból előrelépve, aranyozott spádéjával hetykén illegett a borotvált ábrázatu, parókás főúr.

— Bánja a ménkü, — duhogott Csizsár. — A királyi komiszáros vagyok, — fortlyogott a főúr és lovagkeztyűjét a zöld asztalra esapta.

— Üsse a ménkü, — Csizsár hadnagy, egykedvűen sodorintotta meg a bajuszát.

— Kend az a hadnagy? — mint a pulyka felferesedett a német.

— Nem öriztem kenddel disznót.

— Ebadta parasztja.

— Hunczut németje.

— Felpálcázattalak.

— Hamarébb kiporolom én a német plundrát, — a hajduk hadnagya hajlás somfabotját az asztalról kézbe kapta.

— Zu Hilfe, — a gróf spádéjához kapott és segítségért kiáltott. A betódult hajduk és a kíséret léptek közbe.

— En is nemes ember vagyok! A fajtáját riktérozza a német, — így berzenkedett az öreg Csizsár hadnagy. Mások a királyi komiszáros esendesítették, tehennel, lovakkal, tallérokkal sikerült is megszelidíteni. Az ilyen beszédre hajlott mindig a német. Meg hogy Csizsár Mátyás urnak is le kellett mondani a hadnagyságáról. Bánta is azt az öreg ur! Delutánonként legalább abádi Médi ur jó szomszédjával, számos más öreg pajtásával — a virágos kanecso mellett — nyugodalmasan beszélgethettek a régi időkről, mig-nem egyszer Csizsár Mátyás urat is kiénekeltek ama akácosz kalvinista öreg temetőbe, melynek már a dombjai is elsimultak.

Súlyos politikai válság Ausztriában.

Budapest, január 5.

Ha Bienerth azzal, hogy harmadszor is vállalkozott a kabinetalakításra, csak a magáhiúságát akarta szolgálni s azt akarta dokumentálni, hogy a király még mindig bizalommal van iránta, ezt a célját elérte ugyan, de az elé, hogy parlamentáris miniszteriumot alakítson, szinte legyőzhetetlen nehézségek tornyosulnak. Prágában a békeakció csehek és németek közt teljesen meghiúsult s ezzel minden reménye megszűnt annak, hogy a csehek a kormány támogatói legyenek. A cseh-német békitő-bizottság ugyszólván már végleg befejezte eredménytelen munkáját s gróf Thun Ferencz vállalkozott arra, hogy elfoglalja Csehország helytartói székét a királynak azzal a kimondott utasításával, hogy ami nem sikerült a bizottságnak, azt próbálja meg ő egyedül.

A németek a legnagyobb reménykedéssel fogadják gróf Thun kinevezését és „Csehország Deák Ferenczének” nevezik. Hogy mennyi alappal, azt a jövő fogja megmutatni. Annyi legalább is kétségtelen, hogy e pillanatban Csehországban a németek közül is, a csehek közül is a legradikálisabbaké a vezető szó s így óriási munka, majdnem teljesíthetetlen feladat az, amit gróf Thun magára vállalt.

A béketárgyalások meghiúsulása ezuttal a németek büne. A csehek voltak azok, akik a múlt év szeptemberében a német-cseh békeakció megkezdését indítványozták. De akkor a németek egyszerre vérszemet kaptak. Azt hitték, hogy egyszerre mindent meg fognak kapni a csehektől s a követeléseiket folyton növelték, folyton újabb és újabb koncessziókat akartak a csehektől kicsikarni s már-már olyan hangon beszéltek Prágában, mintha az volna a helyzet, hogy a cseheknek kényre-kegyre meg kell adniok magukat.

Bienerthre a békeakciónak ez a teljes meghiúsulása némileg váratlanul jött, mert még tegnap délután magához kérte dr. Fiedlert, a cseh klub elnökét s megkérdezte tőle, hogy minő feltételek alatt volnának hajlandók a kabinetjét a csehek épp úgy támogatni, mint ahogy a német szabadelvűek és a keresztényszocialisták támogatják. Sőt, két tárczát, a földművelésügyi és a közmunkaügyi, hajlandó ebben az esetben cseh politikusokkal betölteni. Fiedler azonban, aki akkor már tudta, hogy a békeakciót este végleg félbe fogják szakítani, azt a meggyőződését fejezte ki, hogy nem akad cseh politikus, aki a jelen viszonyok közt belépjen Bienerth kabinetjébe. Bienerth azzal akarta Fiedlert és a cseheket megpuhítani, hogy a miniszterelnöki és a honvédelmi tárczát leszámítva, ugyanannyi tárczát adott volna kabinetjében a szlávoknak, mint a németeknek, hogy tehát a kabinetben teljes volna a paritás a csehek és a németek közt.

Fiedlert ezek a szírihangok nem ejtették meg, sőt rámutatott arra, hogy miután a csehek nem vállalkoznak arra, hogy a kabinetbe belépjenek, parlamentáris miniszter csak Weisskirchner és Glombinszki lenne s maga a kormány alapjában hivatalnok-miniszterium lesz.

Bienerthnek arra a kérdésére, hogy egy esetleges hivatalnok-miniszteriummal szemben hogyan viselkednének a csehek, tekintve, hogy ennek a hivatalnok-miniszteriumnak átmeneti jellege volna, legfeljebb három hónapra volna tervbe véve s csakis az állami

szükségletek megszavazását tekintené feladatának, Fiedler határozott választ nem adott. Bienerth nagyon korrekten viselkedett, mert azt mondta Fiedlernek, hogy olyan nagy feladatok megoldását, mint például az adóreformét és a véderőreformét egy hivatalnokminiszteriummal, véleménye szerint a mai többséggel s egy átmeneti kabinettel eszközölni nem lehet, de kötelezte magát Bienerth arra, hogy azt a három hónapot is arra fogja felhasználni, hogy a csehek és németek közt a békealkudozásokat folytassa.

Fiedler referált pártjának s bár Glombinszki, a lengyel klub elnöke is, aki miniszter lesz, megjelent a klubhelyiségben s a cseheket a kabinetbe való belépésre igyekezett rábeszélni, a csehek hajthatatlanok maradtak.

Bienerthre nézve annál nehezebb a helyzet, mert viszont megjelentek nála a csehországi német képviselők s kijelentették, hogy ha a csehek Bienerthtől a legkisebb koncessziót kapják, ők kilépnek a kormánypártból s ellenzékbe mennek, sőt azt sem engedik meg, hogy a most alakítandó kabinetben kevesebb legyen a német nemzetiségű miniszter, mint volt eddig.

Ilyen viszonyok közt ül össze tíz-tizenkét nap múlva ismét az osztrák képviselőház. A Bienerth-kabinet tehát hivatalnokminiszterium lesz s a csehek nagy ellenzéki akciójától félve, Pattai képviselőházi elnök valami egyezséget akar kötni a pártokkal, hogy a vezérszónokok beszédideje korlátozassék. Az első ülésen a kormány be fog mutatkozni s valószínűleg Bienerth el fogja mondani a maga programját. Ha a kormányprogram felett meginduló vita véget ér, következik a költségvetés első olvasása, de ez nem vesz majd sok időt igénybe. Utána jön a bankjavaslat második olvasása s az ujonezjavaslat tárgyalása. Az adójavaslat egyelőre nem kerül napirendre, épp úgy a hárszabályreform sem.

Ezekkel a kormány vár, míg megbizhatóbb többsége lesz. Mert nemesak parlamentáris kormány nem lesz Ausztriában, de megbizható parlamenti többség sem.

Budapest, január 5.

A bécsi új nunczius. A bécsi nuncziusi állás betöltésével kapcsolatosan két nevet emlegetnek: Giovanni Tacci brüsszeli nuncziust és Scapinelli vatikáni al-államtitkárt. Scapinelli nem egészen ismeretlen Bécsben, egyik testvére az osztrák-magyar hadseregben főhadnagy és a testőrséghez van beosztva.

A horvát helyzet. Még mindig nagy az úr, mely a horvát-szerb koalíciót a közjogi pártoktól elválasztja. A kormánypárton pesszimistikusan vélekednek a helyzetről, bár nem szűnt meg a remény, hogy az utolsó perczen mégis valamelyes megegyezés létesül, hogy az országgyűlést legalább is a felirat és az indemnity tárgyalására nézve munkaképessé tegyék. E tekintetben újra előtérbe lép a vasuti szolgálati pragmatika kérdése, amelyre nézve a helyzet jelentősen megkönnyebbítésre vezetne, ha a bán abban a helyzetben volna, hogy visszavonását, illetőleg határozott kijelentést tegyen. Azt sem tartják kizártnak, hogy a felirat szolgálhatna a megegyezés alapjául, amennyiben ez módot nyújtana arra, hogy a horvátok sérelmeiket és nemzeti követeléseiket megfelelő módon kifejezésre juttassák. A Lán visszavonásáig és az ünnepek miatt a politika teljesen szünetel, míhelyt azonban Tomasió bán olaszországi utjáról visszatér, előreláthatólag újból megindulnak a tanácskozások, amelyek annál is inkább hivatják új helyzetet teremteni, mert ezekben fog eldőlni a kérdés, vajjon a bánnak sikerül-e a jelenlegi pártokkal az ország-

gyűlés munkaképességét biztosítani, avagy kénytelen lesz-e új választások útján ismét a néphez appellálni. A kormánypárti lapok szerint a vidéken némi elégtelenség észlelhető, amely bizonyára befolyással lesz a koalíció további magatartására. Az országgyűlés január 23-án ismét régi otthonában kezdi meg tanácskozásait, mert arra az időre a Szabó épületének új berendezése teljesen készen lesz.

Közös minisztertanács.

— Készülődés a delegációra. —

A politika eseményei.

Budapest, január 5.

Holnap Bécsben közös miniszteri értekezlet lesz a kancellár elnöklésével. Alkalmassint holnap fogják véglegesíteni a hadvezetőség reform-eltörlesztéseit s költségvetéseit, amelyek a januárvégi rendes delegációk elé kerülnek. Valószínűleg most dül el a Magyarországon építendő Dreadnought ügye is. A magyar kormányt a miniszterelnök és a pénzügyminiszter fogja képviselni ezen a fontos tanácskozáson, amelyen sok száz millió terhet fognak megállapítani a két ország adónyomórkjainak a rovására.

Politikai híreink itt következnek:

Miniszterek Bécsben.

Holnap, pénteken délelőtt, Bécsben, a közös külügyminiszteriumban, gróf *Aehrenthal* közös külügyminiszter elnöklésével közös miniszteri értekezlet lesz. A közös miniszteri értekezleten tárgyalás alá kerül több olyan részletkérdés is, amelyek a január 23-án Budapesten ismét megkezdődő delegációs tárgyalásokkal állnak összefüggésben.

A közös miniszteri értekezleten való részvétel céljából gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök ma éjjel tizenegykor, titkára, dr. *Bárczy* István kíséretében Bécsbe utazott. A miniszterelnök még a holnapi nap folyamán visszautazik Budapestre.

Lukács László pénzügyminiszter ma délután félháromkor utazott már el Bécsbe, hogy részt vegyen a holnapi közös miniszteri értekezleten. A miniszter, aki este hétkor megérkezett, a Magyar Házban szállt meg. *Héderváry* reggel hatkor lesz Bécsben.

Héderváry nem megy a királyhoz.

Gróf *Héderváry* miniszterelnök bécsi utjával kapcsolatban azt kolportálták, hogy a király rosszullete miatt nem mehet holnap audienciára. Ezzel szemben illetékes helyen azt közlik, hogy azok a híreszélések, mintha a miniszterelnök holnap azért nem jelenék meg a királynál kihallgatáson, mert a kabinetiroda közölte a kormányelnökkel, hogy a Felség gyengélkedése miatt nem fogadhatja, nem felelnék meg a ténylegnek. Az ebbeli hírek ellenében az igazsághoz képest meg kell állapítani, hogy a magyar miniszterelnök ma kizárólag a célból utazott Bécsbe, hogy *Lukács* pénzügyminiszterrel együtt részt vegyen a holnapi közös miniszteri értekezleten, amelyet gróf *Aehrenthal* külügyminiszter küszöbön álló rövid szabadságára való tekintettel, tartanak már most meg. Gróf *Héderváry* a magyar kabinet újévi üdvözlétének tolmácsolására a jövő héten jelenik meg a király előtt, még pedig aznap, amikor a Felség általános kihallgatást tart, mert az említett okból nincs szükség magánkihallgatásra.

Hazai a honvédség reformjáról.

Hazai Samu honvédelmi miniszter egy berlini újságról előtt nyilatkozott a honvédség reformjáról s a következőket mondotta:

— Annyit nyugodtan közölhetek a nyilvánossággal, hogy igenis fejlesztjük a honvédséget, még pedig jelentős mértékben és több tekintetben. Végülünk az, hogy a honvédséget teljesen moderné tegyük, ne csak a kiképzés, de a fegyvernek és a felszerelés dolgában is. A honvédség mai békéletészáma oly alacsony, hogy abból elvenni nem, csak

hozzátenni lehet, s így ha új intézményeket létesítünk a honvédségnél, új anyagot is kell kapnunk hozzá. Egyébként, ami a létszámemelésről, a minimumra szorítjuk. De ez a minimum kell. A tervezett új intézmények felállításában első a honvédtüzérség, amelynek felállítása befejezett dolog.

A honvédtüzérségről a honvédség egyik vezetője elmondotta, hogy a közös hadsereg egy-egy hadtestének megfelelő honvédkerületet fognak kiegészíteni bizonyos tüzérségi részszel s a cél az, hogy minden honvédkerület legalább egy teljes tüzérezredet kapjon. A honvédtüzérség típusa: a tábori ágyuzred (Feldkanonen-Regiment). Magától értetődik, hogy a kellő tüzérségi szerraktárok vele járnak az új honvédfegyvernemmel. Felszerelése a honvédtüzérségnek általában az 1875. évi 9 centiméteres Uchatius-féle tábori ágyu, de gyakorlati czélokra az 1863. évből való s a szétzött czélból ma is teljesen megfelelő ágyukat fogják felhasználni. Tisztikart és kiképző altiszteket átmenetileg csak a közös tüzérségtől vihetünk át a honvédséghez, egy s sorhadi szolgálat, mint a tartalék szármára. De természetesen, hogy megadják annak a módja is, hogy külön tiszték képeztesse ki speciálisan a honvédtüzérségnél való szolgálatára, külön szakiskolákban. Ezenkívül fel fogják szerelni a honvédséget műszaki csapatokkal is, első sorban utász- és vonatcsapatokkal.

Szterényi a közjogi harczokról.

Szterényi József orsz. képviselő, volt államtitkár, brassói magyar választóihoz levelet írt, abból az alkalomból, hogy Brassóban egységes magyar pártot szerveztek. A levélben többek között a következőket mondja:

— A széthuzás — gyengeség, látjuk az országos politikában. Pártokra szakadozottan állunk akkor is, mikor egyesülnen kellene megvédenünk az ország igazi érdekeit. Milyen széttagolt belsőség Ausztria és mégis milyen egységes, ha Magyarországról van szó! Imponáló, hogyan szorulnak háttérbe ott a legvitásabb helvények is, mikor Magyarország ellen kell érvényesíteni osztrák érdeket. Közjogi és gazdasági téren egyaránt. Egy eszme hat át minden osztrákot: a birodalmi eszme. Bár magyar szempontból feltétlenül perhoroszkálendő, magában véve tiszteletreméltó. Nemzeti egység hiányában ebben nyilatkozik meg az egység, melynek gondolata századok óta száll át apáról-fiúra, amely az egyedüli mag, ami fentartani képes az egyébként széttagolt osztrák államot. És nálunk! Nekünk meg van a nemzeti eszménk. De egységgé összetömöríteni még nem képes. Közjogi széttagoltság áll utjában. Mindegyik a maga külön elveiben keresi az üdvösséget és nem látja meg ettől a fenyegető veszedelmet. A közjogi harczokban elsorvadunk, ahelyett, hogy erőt gyűjtve, a nemzetet erőssé, hatalmassá tételre, növeljük ellenálló képességét arra az esetre, ha arra nélkülözhetetlen lenne.

Ellentétek a néppártban?

Egy rendszerint megbízható forrás közli, hogy a néppárt kebelében a régóta fennálló nagy ellentétek ujjongó felszínre kerültek. Egy része a pártnak éppen nincs megelégedve az aulikus állásponttal, amelyet a párt bizonyos része elfoglalt. A fiatalok energikusabb, hazafiasabb eljárásokat követelnek, amelyhez a pártnak több tekintélyes, régi tagja is csatlakozik.

A párt egyes tagjai már ráuntak arra, hogy a pártban vannak olyanok, akik a párt politikáját örökösösen a bécsi érdekek szerint irányítják. Ez rendkívül megbénítja a párt működését. A fiatalok készek volnának nagyobb parlamenti sikerre, de ezek miatt alig tehetnek egy lépést is. Ujjabban több zsörtölődés és zugolódás van emiatt a pártban. A párt tagjai jó részben el vannak kénytelenkedve, a képviselőházba is alig járnak, a vitákban alig vesznek részt. Az elégedetlenség éle főként a Rakovszky-fivérek ellen irányul.

Az általános választójogért.

A választójog országos szövetsége e hó 8-án Aradon akart nagygyűlést rendezni, amelyen megalakult volna a szövetség aradi fiókjá. Ezt a gyűlést azonban most nem tartják meg. Az előkészületekre a gyűlés minél impozánsabbá tételére végett rövid volt az idő és így a gyűlést egy később meghatározandó időben fogják megtartani. A

szövetség központja különben egyre-másra kapja a felszólításokat a helyi fiókok megalakítására vonatkozólag. Már e hó közepétől kezdve pedig a szövetség a legerőteljesebb akciókat indítja meg az általános, egyenlő és titkos választói jog kivívásának előbbreviteléért. Még a január havában tartandó szabadkai, temesvári és miskolci gyűlések, amelyeket az összes politikai pártok bevonásával rendez a szövetség, rendkívül nagyarányuaknak ígérkeznek.

A drágasági vita végén.

— Hieronymi a husbehozatalról. —

A képviselőház ülése.

Budapest, január 5.

Nehezebben vita, mint a hus-vita, még nem szünt meg s szinte csodaszámba megy, hogy ma délben újabb jelentkező híján a szerb kereskedelmi szerződés általános tárgyalását berekesztették, de a szavazás azért még sem történt meg, mivel a zárzó jogát is bőven kiélvezik, akiket illet. Sőt e héten már nem is jut tető alá a javaslat, miután pénteken katolikus, szombaton görög-keleti ünnep miatt zárva marad a Ház s így a legközelebbi ülés csak hétfőn lesz. Jó szerencse, hogy akkor nincs valamely más felekezetenek ünnepe, hogy újabb ürügye volna a vakációért lelkesedő honatyaiknak az amerikázásra.

Az általános vita utolsó két szónoka a demokrata Pető Sándor s a Justh-párti gróf Batthyány Tivadar volt. Mindketten behatóan foglalkoztak a drágaság kérdésével. Gróf Batthyány ezenkívül a külügyminisztert is megtámadta szerb-ellenes politikája miatt, míg Pető a nála megszokott bátor szókimondással vette védelmébe a fővárost a reakció gáncsokodásaival szemben.

A vita bezárása után Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter reflektált az elhangzott különböző megjegyzésekre s főként azt emelte ki, hogy az argentinai husbehozatal nem helyesli s megengedni nem fogja, mert semmi értelme sem volna akkor annak, hogy közvetlen balkáni szomszédainkkal szemben kontingentáljuk az állat-importot, míg a tengerentúli hus behozatalának korlátot nem állítanánk. A zárzó címén azután Rosenberg Gyula előadó, majd Beck Lajos, a Justh-párt jeles tagja beszélt, aki tárgyilagos, északos érveléssel s okos fejtegetéssel ma is nagy sikert aratott. Az ülés végén gróf Khuen-Hédervary Károly miniszterelnök visszavonta a provizórikus bank-javaslatot s kérelmére már a legközelebbi ülésre kitűzték az érdemleges törvényjavaslat tárgyalását.

Részletes tudósításunk a következő:

A szerbiai szerződés.

Berzeviczy Albert elnök az ülést feltizenegykor nyitotta meg. A tegnapi ülés jegyzőkönyvét ellenőrzés nélkül hitelesítették.

Az elnöki előterjesztések és bejelentések után következett a szerb kereskedelmi szerződés tárgyalása.

Pető Sándor nem hiva a merkantil- s agrár harczoknak, mert azt látja, hogy a végén a nagytőkék gyarapodnak a fogyasztók rovására. Azt látja, hogy a törvényjavaslatban túl mentünk azon a határon, amelyet a fogyasztók érdeke állított elénk. Nem hisz abban, hogy a nagybirtokosok a vitában a kisbirtokosok és kisgazdák érdekeit védik. Konstatálja, hogy a husfogyasztás czéljából eladásra kerülő állatok statisztikájára már nem lehet mérvadó az 1905-diki állatösszeírás. Véleménye szerint az ily czélból eladásra kerülő állatok nagy része a 100 holdon felüli birtokosok gazdaságából kerül ki. Hol voltak a nagybirtokosok a múlt parlamentben, amikor a progresszív földadóról s új kataszterről volt szó, ha annyira szeretik a kisgazdákat.

Polónyi Géza: Ugy van, leszavazták!

Pető Sándor: Az állatbehozatali tilalom olyan monopóliuma az agráréknak, aminő seholy

világon nincs. Kimutatja, hogy a magyar vármegyék legnagyobb része más állásponton volt a husdrágaság megszüntetése és az állattenyésztés tekintetében, mint az O. M. G. E. képviselői. Szerbiából azért tartja megengedhetőnek a szerb állatbehozatalt, mert ott az állategészségügyi viszonyok jék. A behozatalnak nem lenne nagy ár-csökkenő, hanem csak nivelláló hatása. A törvényjavaslatot kényszerhelyzetben fogadja el. Kéri azonban a kormányt, hogy az agrár egyeduralmat ne engedje elhatalmasodni. Kényszerhelyzetben elfogadja a javaslatot.

Gróf Batthyány Tivadar helyesli Vázsonyi tegnapi beszédének azt a részét, hogy itt nem agrár s merkantil érdekekről, hanem szociális érdekekről van szó. Petővel szemben kijelenti, hogy az állatállomány nagy része valóban a kisgazdák kezében van. A nagybirtokosok érdeke éppen az alacsony marhaár. Kijelenti, hogy az agrárvámok leszállításába szívesen belemegy, ha az osztrák ipart védő ipari vámokat leszállítják. Magáévá teszi Popovics V. Istvánnak azt az eszméjét, hogy Szerbiával a jó viszonyt ápoljuk. A külügyminiszter politikájának tulajdonítja a szerbekkel való régi jó viszony lerontását.

Mártonffy Márton: Amikor kormányon voltak, szerelmesek voltak a politikájába.

Gróf Batthyány Tivadar tiltakozik e feltevés ellen, sohase szavazott bizalmat Aehrenthalnak. A Skoda-ágyúk erőszakolásával s Bosznia annexiójával fordították ellenünk a szerbeket. (Helyeslés a szélsőbalról.) Örömmel fogadta a pénzügyminiszter bejelentését az állattenyésztésre szánt összeg felemelése tekintetében, amelyre honorálta Beck Lajos határozati javaslatát. Tiltakozik azonban, hogy a két millióból a nagybirtokosoknak jusson, hanem csak a kisbirtokosoknak. Szerinte az állatbehozatal egyedül a husdrágaságot nem lehet enyhíteni. A husfogyasztási adót kell eltörölni s a közvetítő kereskedelmet kell korlátozni. A törvényjavaslatot a részletes tárgyalás alapjául elfogadja. (Zajos helyeslés a szélsőbalról.)

Elnök, minthogy szólásra senki sincs följegyezve, a vitát bezárja s az ülést tíz perczre felfüggeszti.

Szünet után

Elnök az ülést újból megnyitja.

Hieronymi beszéde.

Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter: Gróf Batthyány Tivadar az annexiónak tulajdonította azt, hogy Szerbiával nem vagyunk jó viszonyban. Ebben kétség sincsen. De az annexió bírálata most nem időszerű, különben pedig a mostani kormányt az annexióért nem is lehet okolni. Gróf Batthyány Tivadar ezzel kapcsolatosan a külügyminiszter személyes tényeiről szólott. Helyesebb volna, ha az ilyen felszólalás a külügyminiszter jelenlétében történnék, a felszólalónak különben is alkalma lesz erre a delegációban. (Nagy zaj a baloldalon.)

Lovász Márton: Ezt nem akceptáljuk! Ez nem alkotmányos felfogás!

Eitner Zsigmond: Jogunk van itt is szóvá tenni.

Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter: A szerződéssel kapcsolatban három kérdéssel folyt a vita. A szerb kereskedelmi szerződésről, amelyről azonban legkevésbé szó esett, a husdrágaságról és az agráriusok és merkantilisták érdekelletéről. Ez utóbbira nézve megjegyzi, hogy ezeknek az érdekelleteknek semmiféle tárgyi alapjuk nincs. Az volna a legideálisabb állapot, ha annyira gyarapodnék a népességünk, hogy termékeinket itthon fogyasztathatnók el.

Lovász Márton: Csinaljuk meg az önálló vámterületet.

Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter: Azt hiszi, hogy az önálló vámterület csak rontana a helyzetet. (Zaj a baloldalon.)

Eitner Zsigmond: Ugyan!

Lovász Márton: Hol van a bizonyítás??

Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter nem tartaná helyesnek, hogy a társadalom gazdasági érdekek szerint tagozódjék, ez csak társadalmi harcra vezethet. Ami a husdrágaságot illeti, erről a kérdéssel a földművelésügyi miniszter már nyilatkozott, ezért csak röviden bizonyítja gróf Bethlen Istvánnal szemben álláspontja helyességét. A szerb szerződés ellen az volt az általános kifogás, hogy nem felel meg a mi érdekeinknek és hogy miért nem kötöttünk jobb szerződést? 1908-ban a függetlenségi párt volt kormányon. (Nagy zaj a baloldalon.)

Gróf Batthyány Pál: Nem volt!

Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter: Nekem mindegy, ha azt konstatálják, hogy a függetlenségi párt sohasem volt kormányon. (Zaj.)

Kossuth Ferencz: Aritmetikával nem lehet vitatkozni! A függetlenségi párt nem volt kormányon. A kormány csak egyharmad része volt függetlenségi! (Helyeslés balról.)

Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter: Óvakodni fogok ezentúl attól a kijelentéstől, hogy a függetlenségi párt valaha kormányon volt. (Fölkialtások a baloldalon: Nem is volt!) A szerződésre nézve megjegyzi, hogy a mostani kormány olyan időben volt kénytelen Szerbiával tárgyalásba bocsátkozni, mikor ez már más uton is képes volt magának piacot biztosítani, tehát a viszonyok megrosszabbodtak. Azt se lehet mondani, hogy Szerbiának ajándékot adtunk, mikor súlyos vámkor mellett engedjük meg a behozatalt. A kormány politikája tehát erős védvamos politika. A kormány kemény harcát folytatott, hogy a Szerbiának nyújtott engedményeket a minimumra szállítsa le. Olyan szerződést kötöttek, amelyet akkor lehetett. Hogy pedig szerződésünk legyen Szerbiával, az elsőrangú magyar érdek, bár nem mondja, hogy nem osztrák érdek is. Ipari fejlődésünknek ez egyik főérdeke. (Ellenmondás a baloldalon.) Az ellenzéken többen ahhoz a feltételhez kötötték a szerződés elfogadását, hogy a kormány előre kötelező ígéretet tegyen. Ez lehetetlen. Ami az argentinai hus-behozatalt illeti, ő közte és Weiskirchner osztrák miniszter között mindenáron ellentétet akartak kimutatni. Már a pénzügyi bizottságban is kijelentette, hogy a magyar kormány kivételesen 2000 tonna argentinai hus behozatalához járult hozzá. Később, mikor olvastuk az osztrák miniszter nyilatkozatait, a magyar kormány a további behozatal tekintetében óvást jelentett be. A felelet az óvásra még ma is késik. A kérdést egymással le fogjuk tárgyalni.

Gróf Bethlen István: És mégis bevisszik a húst, arról van a szó.

Palugyay Móricz: Futyúlnak az óvásunkra!

Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter: Weiskirchner az osztrák parlamentben bizonyára megmondta volna, ha mi a további hus-behozatalba is beleegyeztünk volna.

Zlinszky István: Nem arról van szó!

Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter: Weiskirchner és ő közte lehet felfogásbeli különbséget konstatálni. Weiskirchner akarja a behozatalt, ő nem akarja... (Zaj.)

Gróf Károlyi Mihály: És mégis behozzák, ez a lényeg!

Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter: De azt nem lehet a kormányra rábizonyítani, hogy a további hus-behozatalhoz hozzájárult volna. Mikor legelőször volt szó az argentinai hus-behozatalról, már akkor ellene volt a behozatalnak. Most is ellene van, mert vámpolitikai szempontban ez nagy nehézségeket fog okozni, másrészt nem tartaná lojális dolognak, hogy amikor a Balkán-államokkal szemben kontingentáljuk a hus-behozatalt, ugyanakkor Argentínából korlátlanul megengedjük a hus-behozatalt. Ismétli, hogy a legjobb szerződés az, amit megkötött most lehetett. A szerződés kétoldali dolog és meg van győződve, hogy a szerbek sincsenek mindennel megelégedve.

Felkiáltások balfelől: De az osztrákok megvannak!

Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter kéri a szerződés elfogadását. (Helyeslés és éljenzés jobbról.)

Elnök: Következnek a zárszavak.

A zárszavak.

Rosenberg Gyula előadó reflektált ezután a vita anyagára. Petővel szemben konstatálja, hogy az állattenyésztés kérdésében nagyobb mértékben a kisgazdák vannak érdekelve. Vázsonyi tegnapi felszólalására megjegyzi, hogy a fővárost illetőleg mondottak tekintetében teljes szempontja Vázsonyi mellett van. De nem így áll a dolog az előállatbehozatalt illető álláspontja tekintetében. E kérdésben a gazdaságszociális álláspontját osztja. Majd foglalkozott az egyes határozati javaslatokkal. Az állattenyésztés céljaira fordítandó összeg tekintetében előterjesztett határozati javaslatot nem tartja elfogadandónak, miután a pénzügyminiszter már a megfelelő nyilatkozatot megtette. A határozati javaslat elfogadása ma már csak hiúság kérdése és ezeket mellőzni kéri. Ami a husfogyasztási adó eltörlésére vonatkozó határozati javaslatokat illeti, az állam az abból származó nyolczmillió jövedelméről nem mondhat le, de kérdés, hogy ezzel a cél elértnek-e? A tapasztalat nem ezt bizonyítja. Kéri a határozati javaslatok mellőzését is. Ami a székelyföldi legelők javítását illeti, ez szándéka a földművelésügyi miniszternek is és épp ezért felesleges a határozati javaslat elfogadása. Szintügy mellőzni kéri Csomez határozati javaslatát is. A körvényeket irratárba helyezőknél tartja a kéri a javaslat elfogadását.

Beck Lajos.

Beck Lajos a zárszó jogával élve rámutat arra, hogy első beszédében foglalt argumentációját a husdrágaság okairól és remédiáiról a vita szóinkai pártállásukra való tekintet nélkül honorálták. Ebben a függetlenségi párt csak annak elismerését látja, hogy a merkantilista és agrárius körök, a főváros barátai és ellenesei egyaránt méltányolják a függetlenségi pártnak az ilyen szociális kérdésekben a mindennapi pártküzdelmek főképp emelkedő álláspontját. Sajnálattal konstatálja azonban, hogy a vita folyamán olyan kiméletlen hangok hangzottak el, amelyek elfogultságuknál és szenevedélyességükönél fogva nem járultak az ellentétek elsimításához. Így az egyik szónok, Wittmann János mindjárt azzal kezdte beszédét, hogy lebecsmérelte annak a pártnak szülőanyját, amelynek ő is tagja, megvádolván azt a merkantilizmus iránti részrehajlással és egyoldalú gazdasági politikával. Ez a szónok azonban nemcsak gazdasági politikai kérdésben használt ilyen kiméletlen hangot, hanem beszéde további folyamán a felekezeti és osztálygyűlölet legsötétebb napjaira emlékeztető hurokat pengetett. Azt, hogy ezeknek a szónokoknak egy része a kormányon levő pártból került ki, szónok a függetlenségi párt csak sajnálkozással látja, mert akkor, amikor az ilyen káros tényeknek tanui vagyunk, ezt sohasem szemléljük a kicsinyes pártszempontok szemüvegén. Mindaddig azonban, míg az agrárius és ipari vállalkozásokból nem szűrődött le kölcsönös megbecsülés és az egymással megférést érzete, mindaddig, míg az egymásra való gazdasági utaltság tudata nem lesz általánossá a különböző gazdasági faktorok körében, addig az olyanfajta ellentétek nem lesznek kiküszöbölhetők gazdasági és közéletünkben, mint amelyeknek tanui voltunk a legutóbbi vitában. De esodálható-e ez a mi fejletlen közgazdasági életünkben, amikor félszázados, sőt százados nagy gazdasági multtal bíró nyugati államok sem tudtak még a gazdasági civilizáció e kiforrási stádiumába eljutni. A mi speciális gazdasági viszonyainkra való tekintettel a megértés megközelítésére csak akkor számíthatunk, ha egyfelől mezőgazdasági termelésünk intenzívebb lesz és gazdasági iparunk jobban kifejlődik, másfelől ha éppen a mezőgazdaság industrializálódása által a kereskedelmi s ipari érdekek a mezőgazdasági érdekekkel ugyanannyira összeshóvódnak, hogy a gazdasági érdek e kölcsönös megértést parancsoló szükségé válik tenni. — Azután szónok Vázsonyi tegnapi beszédével foglalkozik részletesen. Összinté elismeréssel adózik objektív, tartalmas fejtegetéseinek. Konstatálja ő is, hogy a drágaságnak egyik alapoka a túlhajtott védvámrendszer. De ezenfelül vannak a drágaságnak más okai is, mint pl. marhatenyésztésünk stagnációja és sertésenyésztésünk depekorációja. Itt szónok nagy örömmel s a maga és pártja nagy elégtételként konstatálja, hogy határozati javaslata, amely az állattenyésztésnek fellendítését mint a drágaság ellenszerét propagálja: Lukács László pénzügyminiszter által teljes mértékben méltányoltatott és honoráltatott, akkor, amikor ezen határozati javaslat kezdetén a miniszter késznek nyilatkozott állattenyésztésünk fellendítése érdekében újabb 2 millió koronát bocsátani rendelkezésre. Ezután a városi és állami terhek újabb részletes és igen érdekes összeállítását ismerteti a szónok, majd rátér a vásárcsarnokok kérdésre, összehasonlítja azokat a külföldi hasonló intézményekkel s idevonatkozólag azon konklúzióra jut, hogy ezt a közéleti intézményt kevesebb befektetéssel kellett volna létesíteni, hogy ekkép ne a fogyasztó terhére, hanem fogyasztásának megkönnyítésére szolgáljon. Együttal hangsúlyozza, hogy akkor, amikor ő és pártja az állami és közéleti fogyasztási terhek könnyítését követeli, nem tesz egyebet, mint amit Vázsonyi is előz: a főváros lakossága terhei könnyítésének propagálását. Szónok újból hangsúlyozza, hogy pártja semmiféle osztályérdeknek szolgálatába nem hajlandó szegődni, a nagybirtokosoké sem. Politikájuk a társadalmi osztályok békésnek politikája. Szavait Széchenyi idézésével fejezi be, aki a társadalom egyes osztályainak békés együttműködésére hívta fel nemzetét. (Élénk éljenzés, helyeslés és taps. Szónokot számosan üdvözik.)

A bankprovizórium visszavonása.

Elnök az idő előrehaladottságára való tekintettel a tanácskozást félbeszakítja. A miniszterelnök kíván szólni.

Gróf Khuen-Hederváry Károly miniszterelnök visszavonja a bankprovizóriumról szóló javaslatot s kéri, hogy a végleges törvényjavaslatot tűzzék napirendre.

Elnök ezután indítványozza, hogy miután helnap ünnep van a szombaton a hazai görög egyháznak karácsonyi ünnepe lesz, a Ház hétfőn, e hónap 9-én tartsa legközelebbi ülését, amelyen folytassák a szerb szerződés tárgyalását. Ezután következők Polónyi Géza indítványának megokolása, majd tíz bizottságban megüresedett tagsági helyek betöltése s ha az idő engedi, a végleges bankjavaslat tárgyalása.

Polónyi Géza kéri, hogy hétfőn fix időpontban, 12 vagy 1 órakor okolkassa meg indítványát, miután az sürgős.

A Ház elfogadja a napirendet s úgy határoz,

Logy Polónyi Géza hétfőn délután 1 órakor okolja meg indítványát.

Az ülés 2 óra után végződött.

A kereskedelmi tárca.

— Vita a közutak építéséről. —

A pénzügyi bizottság ülése.

Budapest, január 5.

A képviselőház pénzügyi bizottsága e hó 5-én, délután öt órakor **Hieronymi Károly** kereskedelemügyi miniszter részvételével és **Láng Lajos** elnökle mellett ülést tartott, amelyen a kereskedelmi miniszterium részéről **Kálmán Gusztáv** és **Stelina József** államtitkárok, **Hartig Sándor**, **Hollán Sándor** és **Kerekyárvó István** miniszteri tanácsosok is résztvettek.

Napirenden volt a kereskedelmi tárca költségvetésének folytatólagos tárgyalása, amelynek során a bizottság annak 2., 3., 4. és 5. cizimeit elfogadta.

Heltai Ferenc előadó napirend előtt felezelváltván utal arra, hogy a több oldalról ellene felmerült észrevételekre szükségesnek tartja a meghatározottabb kijelenteni, hogy a tegnapi ülésen az államvasutak tárgyalása során az államvasutak anyagbeszerzésére vonatkozó szerződéssel kapcsolatosan, illetve annak megkötéséből kifolyólag senkit sem támadott és az ülésen jelenvolt bizottsági tagok tanúságtételére hivatkozik ezen felmerült észrevételekkel szemben arra, hogy beszédében a legnagyobb tárgyilagossággal szorított a szakkerü adatok felsorolására. Ezután a költségvetési javaslatnak a közutakra vonatkozó tételét ismeretve utal arra, hogy nálunk, ahol az uthalózat fejlesztése terén annyi tennivaló van, nem lehet eléggé nyomtatékosan és eléggé gyakran hangsúlyozni az utépítés fejlesztésének szükségét.

Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter: Az előadó fejtegetéséhez a maga részéről teljes mértékben csatlakozik. Hogy azonban tisztázza a helyzetet e kérdésben, ki akarja fejteni, hogy milyen feladatok előtt állunk, hogy az uthalózatokat megfelelően fejleszve kiépíthessük. Az összes szükséglet mintegy 214 millió koronát tenne ki. Nézete szerint ez az akció csak akkor indítható meg, ha az ország pénzügyi helyzete azt megengedi. Szükségesnek tartja az utadó-törvény revízióját, amelyben lehetővé kell tenni, hogy a vagyonosabb törvényhatóságok a mostani törvényben megengedett maximális utadónál nagyobb is megszavazhassanak utak fejlesztésére, de kívánatos, hogy emellett állami támogatásban is részesüljenek. Hivatalbalépésekor egy igen becses törvényjavaslatot talált a közúti törvény módosítására vonatkozólag, amely kiváló munkát **Kálmán Gusztáv** államtitkár érdeme. Ezt a maga részéről kibővíteni és kiegészíteni óhajtja és e tekintetben már ki is adta a szükséges utasításokat, amelyek alapján az átdolgozott és véglegesen megállapított új közúti törvényjavaslatot előreláthatólag már az őszi ülészen a parlament elé fogja terjeszteni.

Kossuth Ferenc: Annak kijelentése után, hogy a miniszter fejtegetésével egyetért, helyesleg veszi tudomásul azt, hogy a közúti törvényjavaslatot, amelyet mint előadói tervezetet már ő elkészített, a miniszter, bár revidáltatja, a Ház elé fogja terjeszteni. Reméli, hogy a javaslatban mindezenre le tesz véve oly intézkedés, amely megátalja azt, amit az 1904-iki törvény lehetővé tett, hogy az utadó bevételek jelentékeny hányada — évenként több mint három millió korona — lett leköte helyi érdekű vasutakra és ezzel eredeti rendeltetésétől az ut-ügy fejlődésének nagy hátrányára nem lett vonva. Szükségesnek tartja a törvényjavaslatba a járási közutak segélyezésére bizonyos államsegélyt felvenni, mert ezzel lehetővé tételékk, hogy a járási utadóból 18 év alatt körülbelül 16.000 kilométer járási közut lenne építhető. A leghamarabb kiépítendő utaknak a vasúti állomásokhoz vezető utakat tekinti, mert hiába vannak vasutaink és állomásaink, ha azok hozzá nem férhetők. Nagyon szívesen látná, ha az uthalózat kiépítésére szükséges 214 millió mint ad hoc kölcsön vétetnék fel.

Bárá Fojnich István több vármegyei ut államosítását kéri.

Holló Lajos megjegyzésére **Hieronymi Károly** kijelenti arra nézve, miszerint az állami kőbányák szaporítása által is megkönnyíthessék a törvényhatóságoknak az utépítés és fentartás, a maga részéről is azon lesz, hogy ott, ahol ennek szüksége felmerül és ahol erre a lehetőség megvan, új állami kőbányák létesíttessenek. A városok műszaki szolgáltatását illetőleg az új közúti törvénybe megfelelő intézkedés lesz felvéve.

Kalmán Gusztáv államtitkár megjegyzi, hogy a Vojnich által kívánt utállamosításokat lehetőleg már az 1912-1913. évi programmba fel fogja venni a minisztérium.

Sándor János utal arra, hogy a községi közlekedési utak rendszere nem vált be és azoknak adminisztrációja a jelenleg érvényben álló szabályokkal észszerűen nem eszközölhető, miért is a községi törvény revíziója alkalmával ezek helyett inkább a járási utak rendszere volna alkalmazandó.

Rosenberg Gyula felhívja a miniszter figyelmét arra, hogy nyugati határon kifele futó egyes utonálk olyan rossz állapotban vannak, hogy azok sürgős karbantartást már a szempont is kívánatos teszi, hogy a külföldről bejövő idegen utasok ne az utak rossz állapotáról tudják meg, hogy át-
lépték a határt. Sürgősen továbbá egy az uthalozatokat feltüntető közúti térkép sürgős elkészítését.

Hieronymi Károly utépitési programjában fel van véve azon utak kiépítése is, amelyek sem az állami, sem a törvényhatósági utak kategóriájába nem tartoznak és amelyek közé sorozhatók a fürdőközvetítő utak is.

Ezután a bizottság többsége a közutakra vonatkozó költségvetési tételt elfogadta.

Az 5. ipari és kereskedelmi szakoktatás címénél Szabeny Antal kéri a minisztert, hogy a jövőre nézve tegye megfontolást tárgyává a felsőpariskolák szaporításának kérdését. Hieronymi Károly meggyújtató válasza után a bizottság többsége a tételt elfogadta és a tárgyalás folytatását hétfőn délután 3 órakor tartandó ülésre halasztotta.

A jogi oktatás reformja.

— Befejezték az ankétet. —

Budapest, január 5.

A jogi oktatás reformja tárgyában tartott szaktanácskozást ma folytatták és a vita negyedik napján be is fejezték. A mai tanácskozáson is Balogh Jenő vallás- és közoktatásügyi államtitkár elnökelt.

Az első felszólaló Finkey Ferenc sárospataki jogakadémiai tanár hozzájárul a vita során kialakult nézethez, hogy a harmadik év végén alapvizsga tartassék. A magánjogot ő is már a második alapvizsga tárgyai között szeretné látni. A harmadik alapvizsga tárgyai a büntetőjog, a büntvádi eljárás és a polgári perrendtartás volnának. A büntvádi eljárás hallgatását kötelezővé tenné az egyetemen és a jogakadémiákon egyaránt. A lezkelátogatás köteleességének szigorú ellenőrzését óhajtja. Javasolja, hogy azok a hallgatók, akik valaha egy alapvizsgát nem tettek le, ne juthassanak föl a következő évfolyamba. Sürgősen megvalósítandónak tartja a gyakorlati közgazgatási vizsgát.

Bernolák Nándor kassai jogakadémiai tanár csatlakozván a reform pártolóihoz, azt a kérdést veti fel, hogy a kötelező lezkelátogatás tekintetében a jogakadémiák és az egyetemek között különbséget kellene tenni. Az egyetemen 5-600 ember kötelező lezkelátogatása nem ellenőrizhető, míg az akadémiákon a lezkelátogatás erőlyen megkövetelése kérélyhetetlen szigorral megteremtendő. Az államvizsga tekintetében az a véleménye, hogy az vagy eltörölendő, vagy szigorítandó.

Wolff Vilmos, az Ügyvédek Lapja szerkesztője a szakajtó nevében üdvözli az államtitkárt, hogy a huszonhét év óta sürgetett reformot a megvalósulásához közelítte. Az egyetemi és főiskolai hallgatók szorgalmasabb hallgatását katalógusolvasással véli elérhetni. Szerinte új vizsgálatokat kellene beilleszteni a főiskolai oktatásba, egyet a harmadik év végén, egyet a negyedik év végén. Helyesnek tartaná, ha a közgazgatási jogot az egyetemen az eddiginél intenzívebben adnák elő. Megjegyzi, hogy az ügyvédi vizsgán nincsenek kellő tekintettel a gyakorlati szempontokra.

Pap József és Edvi-Ilés Károly felszólalása után Balogh Jenő államtitkár bejárja az általános vitát és összegezi annak eredményeit. Megállapítja, hogy az értekezlet valamennyi tagja egyik igen tekintélyes felszólaló (K. Kovács Gyula professzor) kérélyével, helyesli, hogy a jogi oktatás részleges reformja mielőbb megvalósuljon. A felszólalók legnagyobb része óhajtandónak tartja, hogy a tanulmányi idő alatt a harmadik év végére új jogi vizsga illesztessék. Ennek hátrmas feladata volna: 1. emelni a közgazgatási tisztviselők jogi kiképzését, valamint a különböző gyakorlati vizsgák, a bírói és az ügyvédi vizsga színvonalát. Ennyiben a joghallgatók egy csoportjára sem volna felesleges. 2. Előmozdítani a lezkelátogatási buzgalom. Tapasztalati tény ugyanis, hogy ez a buzgalom az alapvizsgák előtt nagyobb, mint azok után. 3. Legalább némileg segítene a budapesti tudományegyetem jog- és államtudományi karának ez idő szerinti túlszűfoltóságán és hozzájárulna a jogaka-

démiák hallgatói számának emeléséhez. A fehozott hátrányoknak nem lehet túlságos jelentőséget tulajdonítani. Annak a körülbelül 15-20 százaléknak, amely a hallgatóság közül most minden előadásra jelen van és a legkomolyabban dolgozik, idegeregét nem fogja túlságosan igénybevenni, ezzel szemben a hanyagabb nagy többség buzgalmát emelné. A részletekben a vélemények természetesen szétágaznak. Abban körülbelül mindannyian egyetértettek, hogy a magánjog tétessék a jogi oktatás gerinczvé, egyesek éppen azt kívánták, hogy ez a tárgy a második alapvizsga tárgya legyen. Többen kívánták azonban, hogy a tervezett új vizsgát mint harmadik, vagy jogi alapvizsga a hatodik felév végén tartassék s ennek tárgya legyen a magánjog is. Óhaja, hogy a büntetőjogi és a büntető perjogi kiképzés az eddiginél intenzívebben történjék. A vizsgát illetőleg részéről azt óhajtáná, hogy az emelnél kevesebb tárgyból álljon, ezeknek a tárgyaknak alapvelei, alaptételei azonban mennél intenzívebben kérélytessenek. Kijelenti, hogy nem is gondol arra, hogy a kötelező doktrátust, mint az ügyvédi vizsga előfeltételének megszüntetését kezdeményezze, de egyáltalán nem tervezi a részleges reform keretében a jogakadémiák megszüntetésének kezdeményezését sem.

Némethy Károly belügyi államtitkár köteleességnek tartja, hogy mint a gyakorlati közgazgatás képviselője háláját fejezze ki az elnökli államtitkárnak a közgazgatási tisztviselők magasabb képzettsége szempontjából kiindult kezdeményezéséért. Az egységes gyakorlati közgazgatási vizsgát vallja a legkívánatosabbnak, amelyet mielőbb életbeléptetőnek tart.

K. Kovács Gyula, budapesti egyetemi tanár sürgősen megvalósítandónak tartja a gyakorlati közgazgatási vizsgát, amivel sok új bajnak lehet majd elejét venni. Szükségesnek tartja a jogi tárgyaknak a gyakorlati közgazgatási vizsga tárgyai közé való felvételét.

Finkey Ferenc sárospataki jogtanár a közgazgatási és a nemzetközi jog részletesebb előadását kéri s az osztrák és a pénzügyi jog megszorítását; az államszámvitelant teljesen kihagyná az akadémiák tanrendjéből. Nagy Ferenc budapesti egyetemi tanárnak a legiszlatív uton való rendezésre is kitérjedő felszólalása után Oberschall Pál pozsonyi jogakadémiai tanár a jogakadémiák szempontjából beezel a tanulmányi rend változtatásáról. Majd több kisebb felszólalás után Balogh Jenő a tanácskozást berokasztettnek nyilvánítja. Az államtitkárt lelkesen megélyjenzték.

KÜLFÖLD.

Az új osztrák kormány. Bécsből jelentik: A cseh-német kiegyezési tárgyalások, amelyeket gróf Thun Ferenc indítványára kezdtek meg, eredménytelenül értek véget és báró Bienert most már, miután fait accomplival áll szemben, be akarja fejezni kormányának megalakítását. E célból kérdést intézett Fiedlerhez, a csehek klubjának elnökéhez, hogy a csehek milyen feltétel mellett volnának hajlandók követni a lengyelek példáját: támogatni a kormányt. Dr. Fiedler ma adta át báró Bienert miniszterelnöknek a választ, amely ugy szól, hogy a csehek jövődöbeli magatartásukra nézve nem tehetnek kötelező ígérelyt, Fiedler egyben azt is közölte Bienertől, hogy a csehek a parlamenti kormány alakítását ez idő szerint nem tartják tanácsosnak, mert csehek és németek egy kormányban most együtt nem működhetnek. A csehek véleménye szerint, a leghelyesebb, ha most tárgyilagossal hivatalnok-kormányt alakítanak. A csehek ezt a kormányt, ha nem is támogatnák, de véle szemben a jóindulatul semlegesség álláspontjára helyezkednének. A kormányalakításra a legnagyobb fontossággal bír a lengyelek magatartása. Bienert aligha fogja beérni Fiedler válaszával, annál kevésbé, mert hiszen az általános benyomás az, hogy az utolsó szó még nem hangzott el. Mindenesetre sok függ még a lengyelek magatartásától. A lengyelek klubja ma érdekes ülést tartott, amelyen formulázták követeléseiket. Ettől a határozattól függ, amelyről eddig tudósítást nem kaptunk, hogy leküzdhetők-e azok a nehézségek, melyek a lengyelek klubjában az új kormány megalakításával szemben, ez idő szerint még fennállanak és hogy a vízi utak kérdésében sikerülni fog-e olyan modus vivendit találni, mely a lengyelekre nézve lehetővé teszi, hogy a dolgozni akaró többségben tovább is megmaradjanak. A kabinetalakítás főké-

dése tehát a lengyelekkel folytatott tárgyalásokban van, de remélhető, hogy ezek a tárgyalások megegyezéssel végződtek. Az a hír, hogy a közoktatási tárczát Lammascb tanárral fogják betölteni, alaptalan. Valószínű, hogy egy magas állásu hivatalnok lép a közoktatási roszort élére, de az sem lehetetlen, hogy gróf Stürgkh tovább is közoktatási miniszter maradjon.

Hajóharez Amerikában. Newyorkból jelentik: A kormány tizenhárom hajóstársaságot törvényellenes szerződés miatt vád alá helyezett. A kormány követeli az állítólag megkötött törvényellenes szerződés felbontását. Amíg ez nem történik meg, a társaságok hajói amerikai kikötőbe nem futhatnak be. A kormány követeli továbbá, hogy a vádlott hajóstársaságoknak tiltsák meg, hogy további megállapodásokat kössenek a fedélközi díjak megállapítására. Egy washingtoni jelentés szerint, az a megegyezés, amelyet a vád alatt álló tizenhárom hajóstársaság kötött, négy font pénzbüntetést állapít meg minden olyan fedélközi utas után, akit a szerződő társaságok bármelyike a számára kitűzött távolságon túl szállít. Ez társaságokat ama vonalokhoz utalják át, amelyek kvótaarányukat nem érték el. Minden aláírt társaság jelentékeny összegre szóló reverzálist tartozott kiállítani, amely elvész, mihelyt az illető társaság valamennyi társaság hozzájárulása nélkül visszavonul, vagy a fentemlített négy font pénzbüntetést nem fizetné meg. Ha a havi kimutatásból kitűnnék, hogy valamely vonal az engedélyezett százalékot túljhaladta, haladéktalanul föl kell emelnie a fedélközi szállítási díját, úgy, hogy utasainak száma a társaság részesedési kvótájának megfelelően apadjon. Másrészt gondoskodás történt a tengereztali szállítási díjak leszállítására. A konkurrenzia tömkeretélye céljából a vád alatt állott hajóstársaságok egy később kötött megegyezésnek megfelelően oly kikötők között, amelyek között önálló vonalak gőzvezély közlekednek, egyidejűen és sokkal olcsóbb díjjal szállító ugyuevezett harzai hajókat járattak, amelyeket e célra kiküldött bizottság volt hivatva kiválasztani. Az ebből eredő költségeket és hiányokat az egyesülés valamennyi tagja tartozott volna viselni. E megegyezésnek meg volt az a hatása, hogy az orosz önkéntes flotta leszorult a szállítási szinteréről és az orosz-amerikai vonal is leszorult volna, ha nem igyekezett volna a szövetekezett hajóstársaságokhoz csatlakozni. Ugyane fogásokat alkalmazták, hogy az Uránia gőzhajóstársaság konkurrenziját legyűrjék.

A portugál követ és a szentszék. Rómából jelentik nekünk: Még most is élénken kommentálják azt a feltűnő esetet, hogy a portugál diplomáciai ügyvivő megjelent a Vatikánban az újévi üdvözlésre, holott sem a Szentszéktől, sem a diplomáciai kartól nem kapott meghívást. A portugál követ ezzel szemben kijelenti, hogy ebben az esetben reá nézve közömbös volt a portugál kormány álláspontja. Nem várt utasítást hazulról, egyszerűen elment az üdvözlésre, mert a gratulációt formáságnak tekintette.

A Vatikán és Spanyolország. Az „Echo de Paris” című francia lapnak jelentik Madridból: Camberton volt miniszternek vatikáni spanyol követő való kinevezéséből azt következtetik, hogy legközelebb újra megkezdődik a tárgyalás a Vatikán és Spanyolország között. A Vatikánnak az a feltétele, hogy az egyházi szövetkezetekről szóló törvényjavaslatot a spanyol kormány a Vatikánnal egyetértve készítse el. Azt hiszik, hogy a spanyol kormány nem fogja elfogadni ezt a feltételt, amely az egyházi hatalomnak való meghódolást jelentené.

AZ „EGYETERTÉS”
szerkesztősége és kiadóhivatala
VI., Eötvös-utca 32. alatt van.

A szerkesztőség telefonja 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

A tradíció.

Budapest, január 5.

Jó szerencse, hogy a halhatatlanság nem függ teljesen a francia akadémia hivatalos halhatatlanságaitól, mert különben Curie asszony, a rádium föltalálója sohasem kerülne az örökéletű nevek sorába. Valaki, aki fején az akadémikusok hálósapkájával is megőrzött egy kevés bátorságot, tagul ajánlotta ezt a zseniális asszonyt; a tudósok társasága azonban nem fogadta be maga közé tudósnak Curie asszonyt, s ezt azzal indokolta, hogy az Institut, melynek tagjai eddig kizárólag az emberiség himnusz tagjaiból kerültek ki, „tiszteletben tartja a tradícióit.“ A tradíció nem akadályozta meg Curie asszonyt abban, hogy a rádium fölfedezésével új lökést adjon a kémia fejlődésének és az erő és az anyag egymáshoz való viszonyát új világításba helyezve fölforgassa az eddigi világszemléletet. Egy loknis, frizurás asszonyfejecskét ebben nem tudott meggátolni a tradíció, amint-hogy künn az életben folytonosan hasonló csufság és megalázás éri a hivatalos tudósok, hivatalos művészek, hivatalos szociológusok, legfőbb szentségét, melyet a világtengelyébe szeretnének beállítani azok, akik elégedettek a világgal, ahogy van, mert a világ így ad nekik különös diszt, tekintélyt, gazdagságot vagy legalább tisztességes megélhetést.

Londonban azonban hat kétségbeesett, halálosan elszánt ember elsáncolja magát egy házba s korá bajnaitól késő délutánig daczol ezer rendőrrel, egy gárdacsapattal, tüzoltókkal, tüzerekkel, s ennyi hivatalos tekintély képében megfrieskázza ő felsége, György angol király hatalmát, az állam rendjét, a tiszteletreméltó törvényt, a közérkölcset s mindazt a szakramentumos fogalmat, ami ezek mögött rejtőzik, s ami ugyanegy a francia Institut bálványával — a tradícióval. Ez a hat ember otthon, Oroszországban, halálra keresett dúvad, Angliában hazátlan jövevény és semmi nélkül való senki. Ez a hat ember, — tulajdonképpen csak bátorságra és lázongó daczra esodálatos mintakollekciója sok ezer hasonlónak — egyáltalában semmit sem akar tudni a tradícióról, a meglevő szeretetteljes konzerválásáról, minden meglevőt el akar pusztítani azért, amit a jövőtől remél. Ninesen olyan pillérje a társadalomnak, amit alá ne akarnának fűrészelni, nem új törvényt akarnak a régi törvény helyébe, nem új államot a régi állam helyébe, hanem minden törvényt, minden államot szíven akaruk szurni, hogy az emberiség, miután sok ezredéven keresztül nem tudott boldog lenni és meglegedett lenni törvényvel és állammal, próbáljon élni és boldogulni törvény nélkül és állam nélkül.

Két ellentétes világnézet így néz egymással farkasszemet, két lábát egymásnak vető pólus. Az egyik jászolt ácsol magának a tradícióból, s az előtt kérődzik, a másik pedig röppentyű módjára dobja magát az ürbe s szándékkal rugja el magától a biztos talajt. Izlés dolga, de nekem szimpatikusabbak ezek a fantaszták és bolondos londoniak, ha is rablók, ha is gyilkosok és sem a rablást, sem a gyilkolást nem enyhíti az, hogy ha az anyari ok, vagy a vérengző szenvedély elvi álláspontok színeivel telítődik. Ezek a londoni anarchisták legalább akartak, mertek, kezdtek valamit, szertelen tulzásuk előre lendít

sokakat, akik talán egy helyben maradtak volna, így azonban szintén megindulnak s feszítik azon a kötélen, amelyik előrerángatja, huzza, kényszeríti a fejlődés, az örökös változás és átalakulás országútján az emberiséget, ezt a mindig aluszékony, kényelmes, minden megszokott határkőhöz ragaszkodó tömeget. A francia Institut halhatatlanságai azonban holtan s tehetetlenül kocsnyásodtak bele a maguk tradícióiba; ám ezt ne vegye rehabilitációnak a magyar Tudományos Akadémia. Mert a mi institutunknak ott a dunaparti komor palotájában komoly és önálló tudományból annyi tradíciója sem gyűlt össze, hogy abba Heinrich Gusztávot vagy Berzeviczy Albertet bele lehetne kocsnyásítani. Isten bocsáss! lehetetlen megmondani, hogy ők és a többiek mind, valamenynyien milyen materiában kocsnyásnak.

A tradíciós jászol és a londoni barrikád között azonban hol, milyen vonalon kell kirajzolni azt az utat, amelyiken az emberiség előőrsei, az önálló, töretlen utra bátrak járnak? Köt-e ezeket a tradíció és mennyire köti? Itt eszembe jut néhány kiszakított sor Ambrus Zoltánnak a „Magyar Figyelő“ első számába írott cikkéből, amelyikben a töle megszokott éleslátással, ezuttal kivételesen nem a színpadot, hanem a nézőteret kritizálja. S amikor a budapesti közönség kulturátlanságát és izlésbeli sekélyességét állítja pelengérré, többek között abban is megtalálja ennek a magyarázatát, hogy ez a közönség parvenü: „azok, akik itt a jól öltözködő tömegnek a zömét alkotják csak első generációban kultúremberek“ — azután: „hiányzik belőlük az, ami a kulturában a legfontosabb: a szellemi dolgokhoz való hozzászokottság, az a lelki training, amely nélkül a lelkiek élvezete lehetetlen.“

Ezek a sorok azt jelentenek, hogy az igazi kulturátlansághoz és a valódi kulturális érzékhez kell valami tradíció, mely az egyenest követő generációk szellemi munkájának s a szellemi munka iránt való öröklött szeretetnek az eredménye. Ez igaz is annyiban, amennyiben a „jól öltözködő tömeg“ vonatkozik. Gondolt-e azonban Ambrus Zoltán arra, hogy míg a budapesti „jól öltözött“ közönség tulnyomó része valóban siket a művészet, az irodalom minden finomabb rezgése, színvak a tudomány legkáprázatosabb színjátéka iránt, addig a munkásosztályban megértő, lelki rezonanciával telelő publikumra találnak azok a művészi termékek is, amelyekkel szemben értetlen, álmosan unatkozó, sőt ingerülten fölháborodott a budapesti burgeois. Hiszem, hogy Ambrus Zoltánnak ma is több hive van ezek között, mint a burgeois-k között, amint-hogy a budapesti munkásság már akkor olvasta Adyt, amikor még nem foglalt helyet minden művelt család asztalán. És a külföldi modern irodalom delikateszei között is egyéb mások sorában D'Annunziót és Wedekind-et és Henry Becu-et a Thalia-színház hozta először Budapestre és a Thalia-színházban fiatal intellektuellekből és munkásokból telt ki ez a megértő, fogékony publikum. Ebből az következik, hogy Ambrus Zoltánnak csak félig van igaza: ahhoz, hogy valaki kulturfogékonyssággal rendelkezék, nem okvetlenül szükséges egy vagy két, vagy még több irni-olvasni tudó és, csak az szükséges, hogy szűz lélekkel nézze a dolgokat s fölébresszék benne a szeretetet, az áhitatot, a kultura és a művészet dolgai iránt,

Félig azonban föltétlenül igaza van Ambrus Zoltánnak: abban a publikumban, amelyik már jól öltözködik s az uri ruhával együtt örökli a tradíciók nevében becézgetett elfogultságok egész sorozatát, kultur-örök kultur-tradíciójával élesztett nagy foku fokonyosság szükséges ahhoz, hogy a kulturát akkor is megértse, amikor az — amint ezt minden fajta kultura csucshegye szokta csinálni — a régi, megszokott és megszeretett, tradíciókká kövesedett bálványokat fenyegeti.

S most már arra, amit előbb kérdeztünk, meg lehet felelni. Miután az emberiségnek éppen a jól öltözködő, irányító és befolyásos része ilyen s ebben a tömegben mindig meglesz az a szellemi és morális tehetetlenség, hogy szivesebben marad a földszinten, miot-hogy megmássza a fásasztó emeletet, az emberiség haladásának nem azok a barátai, akik a tradíciók ápolásának ürügye alatt legyezgetik ezt a tehetetlenséget, hanem a tradíciógyilkosok, azok, akik régi kulturák és régi társadalmi berendezések hullamaradványait leszedegetik az emberiség vállairól, hogy az könnyebben és kevesebb lustasággal induljon el a fölfelé vezető lépcső fokokon tovább. A tradíció nem lehet önczél, a tradícióból csak annyira van szükség, hogy a szerves fejlődés fonala meg ne szakadjon, hogy földszintje legyen a most épülő és a később építendő emeleteknek s ezért a tradíciókból nem lehet elég sokat lemészárolni. A nagy tömeg hátára sulosodva még így is mindig elég marad belőlük ahhoz, hogy nehézkessé s ingadozóvá tegyék ezt a fásasztó meredek lépcsőjárast.

Benda Jenő.

Az „Egyetértés“ olvasóihoz.

Január elsejével negyvenhatodik évfolyamába lépett a magyar sajtó egyik legrégebb és legtekintélyesebb organuma: az „Egyetértés.“ Ebből az alkalomból új előfizetést nyitunk az „Egyetértés“-re.

Az „Egyetértés“ úgy politikai állásfoglalásában, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hű maradt eddigi nagy multjához, mely a magyar olvasóközönség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományaihoz hiven, eddig irányította, ezentul is mindenben vezérelve lesz. A független, önálló nemzeti állam kiépítése, a magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az a cél, amelyért az „Egyetértés“ ezentul is töretlenül és megújuló intenzivitással küzdeni fog.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedüli erősségünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsegít. Viszonzásul a legváltozatosabb és a legmegbízhatóbban megszerkesztett nagy magyar napilapot adjuk, amely úgy irányelveinek szigorú betartásával, mint a napi események részletes és pontos feltárásával ezentul is a vezető helyen fog állani. „Képes Szalon“ czimmet hetenként gazdag képes mellékleten mutatjuk be az utolsó hét eseményeit. Ami szenzációs és érdekes dolgot hat nap alatt olvasott, azt vasárnap eredeti illusztrációkban találja meg ezen a mellékleten a közönség. A „Jogélet“ czimű állandó rovatunkban jogi kérdések bő, kimerítő taglalását nyújtjuk. A „Közgazgatás“ czimű rovatunkban a közigazgatási tisztviselői kar s különösen a jegyzők érdekeit szolgálja az „Egyetértés“. Többi rovatunk is változatosan eleven és érdekes s alkalmas arra, hogy olvasóink legkényesebb igényeit is kielégítse.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőin-

két, kiknek előfizetése lejárt, hogy előfizetéseiket az illető postahivatalnál minél előbb ujítsák meg, hogy a lap szétküldésében feunakadás ne legyen.

Lakáskiállítás

készül

Filadelfiában.

Filadelfiában jövő esztendőre lakás-kiállítást rendeznek és a rendezők Budapestet is fölkérték, hogy vegyen részt a kiállításon. Mi persze részt veszünk, mert ugyan ki venne részt, ha mi nem? Sőt a legnagyobb siker a miénk lesz, azt már most meg lehet fogadni négyszeres pénzzel. Részt veszünk:

egy háziurral, aki negyedóránkiut emeli a házbért,

egy háziurral, aki albértetbe adja nyomorult oduit és kiszolgáltat egy csomó embert bőrnuzóknak,

egy házmeesterrel, aki perzenként tízet pófoz, jobban skalpol, mint egy indiánfőnök és a legdühösebb vadállatból a legszelidebb ember lesz, ha „boldog újévet” kiáltással közeledhetik a lakóhoz, egy házinspektoral, aki zuhogó esőben az utcán tartja butoraidat és nem enged be a lakásba, amíg ki nem szorítottad a házbért.

Azonkívül részt veszünk a kiállításon egy két méter hosszú és egy méter széles szobával, amelyben harminczkét ember, végyesen férfi, nő, gyermek tud lakni. Ugyanitt mutatjuk be a rétegelési rendszerünket, tudniillik azt az eljárást, amely lehetővé teszi, hogy ez a harminczkét ember egyszerre térhessen pihenni fárasztó napi munka után. Ugyanide tartozik a lakásrazzia is, amely jön, megcsóválja a fejét és tovább áll, anélkül, hogy a dolgokon segítene.

A magyar építési vállalkozók gyönyörűen megcsinált és pompásan keresztülvitt házbecomlással vesznek részt. Különösen szépek lesznek a magukba süppedt lágy betonfalak, amelyek oly édesen tudnak ráborulni a munkásokra, mint az anya a gyermekére.

Budapest városa néhány pompás dologgal szerepel a kiállításon, feltűnést fog kelteni a „kitérő” úteza, amely egy darabig egyenesen halad, azután pardon kiáltással kitér egy templom elől. A kiállítás vezetője fővárosunktól városrendezési tervet kért, a város tehát elküldi Filadelfiába az Andrássy-ut meghosszabbításának tervét. A tervrajzot, amely nyolcz verekedő építést és mérnököt ábrázol, ismert nevű tervező készítette.

Külön osztályon szerepelnek a butorszállító és költözködési vállalatok. Itt látható a pesti tróger, aki ó-német butorainkból egyetlen nagy falbarohanással modern butorokat csinál. Itt látható, hogy mi minden lehet egy tükrökből vagy egy álló órából, ha a harmadik emeletről leejtik.

Végül bemutatjuk a liftet, amely olyan beteg, hogy őt magát is hordozéken vizsák az emeletre, a budapesti vízvezeték, amelyikből vagy egyáltalán nem jön víz, vagy rozsdavörös lé csurog, a fürdőkádát, amelynek a festése miatt a lakó véres csatákat vív a háziurral.

Egyelőre ezt tervezi a kiállítás magyar osztálya, de bizonyos, hogy az idők folyamán még néhány okos és tanulságos dolog jut a rendezők eszébe. És akkor dicsőséggel és sikerrel szerepelünk Filadelfiában a lakás-kiállításon.

Ray.

EGYHÁZAK.

— (A Borromeusz-encziklika.) Gyulafehérvárról jelentik, hogy Majláth Gusztáv püspök pástortlevelét, mely a Borromeusz-encziklikát latin és magyar nyelven hozza, a napokban teszi közzé.

— (A szombathelyi püspöki szék.) A karácsonykor elhunyt Istrán Vilmos püspök halálával megüresedett szombathelyi püspöki székre a megboldogult utódjául főpapi körökben dr. Walther Gyula cizmetes püspököt, a budapesti központi

papnevelő intézet kormányzóját említik. A szombathelyi püspökség a szerényebb javadalmazású főpapi stallumok közül való, amennyiben évi jövedelme százezer korona.

— (Papok az antimodernista eskü ellen.) Münchenből jelentik nekünk: Májig mindössze tizenöt katolikus pap tagadta meg az antimodernista esküt. Ezek közül tizenkét pap németországi és csak három ausztriai.

— (Református magyar istentisztelet Bécsben.) Bécsből jelentik: Vasárnap, január 8-án, délután három órakor a bécsi református templomban, (I., Dorotheergasse 16.) magyar nyelvű istentisztelet lesz.

Téli élet a forró égöv alatt.

— Saját levelezőnkől. —

Kairó, december 27.

A heteken át tartó hideg őszi esőket, a sok locs-pocsot megunva, az időjárástól, no meg főképp az emberektől megcsömörödvé, menekültem Afrika napsütötte földjére. Ide, e földi paradicsomba, hol perzselő a nap és mégis üde a lég, hol eső nélkül is buja a természet, ahol a Kelet minden búbajos szépsége és eredetisége együtt található a nyugati kultúra áldásaival, szóval — Egyiptomba!

Beszállásolva magam Kairó legkitünőbb szállodája, a „Hotel Continental” egyik izléses szobájába, — naponkint vonaton, villamosokon, lovon, csacsin vagy teveháton járom be a már rég nem látott és örökszép, ezer és ezer éves emlékeivel, fekvése, buja pompájú növényzete, közeli homok-sivataga varázásával lelkünket magához vonzó vidékeket.

Nem csak gyógyít, üdit, szórakoztat Egyiptom, de az ő állandó napsütése, tikkasztó melege és a közeli sivatagával, valósággal az ember lelkét hypnotizálja és fatalistává teszi.

A sivatagon tanyázva sok mindent elfeledünk! Az emberek hitványosságát, kapzsiságát, gyáva irigységét stb.

Egész lelkünket betölti a természet egyszerűsége, mely győzedelmeskedik minden keserűségünkön. Ez a perzselő száraz napfény nem csak a test kóros bacillusait semmisíti meg, de lelkünk sebeit is behegeszti. Az áldástadó kék Nilus ósnádas rengetegekben ha járunk, fel Amdurmanig, egy ilyen vadászkiránduláson úgy kiheveri lelkünk az életundort, hogy végül kibékülünk a leghitványabb alakokkal is, kik életünket megkeserítették a kikuél azelőtt egy sakált is többre értékeltünk.

Sereglének is ide, a természet ez igazi szanatóriumába a világ minden tájékról.

Különösen az angol, francia, svájci, német és amerikai családok, sőt az angol, francia és német arisztokrata fiatal párok nászutazásukat is ide irányítják, ahonnan néhány hó múlva rendszeren India felé utaznak tovább.

Magyarországból, melyet néhai való jó Tóth Béla oly találóan nevezett „gyűlölet országának”, csupán a főnemesi családok jönnek. kik pénzükért igazi üdülést akarnak szerezni maguknak és nem holmi talmi olaszországi meleget, mely a nappal szemben megsüt, de a hátunk azért szépen megfázik mellette.

A birtokos familiák, a pénzelőkelőségek és a munkás középosztály asszonyai, ugrátszik, még mindig a zsenge ifjúságában olvasott hosszú tengeri utazások veszélyére gondolva, ide vajmi ritkán merészkednek.

Pedig ma már, jöllehet Triesztől—Alexandriáig most is három tengeren át 1200 kilométer utat kell megtennünk, az osztrák Lloyd pazar kényelemmel felszerelt 4000 tonnás gyors hajóival, rövid 4 nap alatt juthatunk ide. Nem heteken át tartó küzdelmek, szenvedések árán, hanem uri társaságban, kifogástalan ellátással. Ugy élünk e nagy uszó hotelekben, akár csak mint egy világváros legelőkelőbb szállodájában. A hajdani tengeri viharok okozta rosszullet és tengeri betegség is, ezeken a nagy sebességgel, óránként 15 kilométerrel rohanó, repülő hoteleknél, bizony csupán holmi kis ringásokban nyilvánul, amit legfeljebb a mi puhány élet

tel élő, kávéházi élethez szoktatott asszonyaink érznek meg, de ők se betegednek belé.

Ezeknek a diszasszonyoknak különben csakis a Lidó és Riviéra való, mert bizony itt például a Continental dinčinél szinte bizonyosan migrain lepné meg őket, látva a többi asszonyok pazar toletteit és kincseket érő ékszereit!

Azt hiszem nem járok messze a valóságtól, mikor a magyar családok előkelő és földi javakkal dusan megáldott tagjainak innen való távollaradása főokát ebben találom. Mert bizony ennyi svép és hasznosért ide, hol egyetlen itt töltött hónap, olaszországi hat havi tartózkodásnál is többet ér minden tekintetben, az a kellemesen eltöltött rövid négy nap utazás az osztrák Lloyd Cleopatra, Habsburg, Vorwaerts stb. luxushoteljein bizony csak kellemes változatosság számba mehet, de, sőt a leg-lathatósabb gyógyszer a gyenge, vérszegény, avagy ideges asszonyoknak.

A „Continental” dinnein nincs mit tartani a versenytől a mi asszonyainknak, mert ha szerényebbek is tolette, ékszerek dolgában, de versenyképesé teszi őket az a páratlan szépségük, amely felülmul és legyöz minden világhírű szabó és ékszerész által kölcsönözhető csillogást, érvényesülést.

Egysítsék magukban szépségükhöz még csupán a természetes, szerény, uri, keresetlen és mégis izléses modort és bizony vallom, hogy itt is vezet-hetnének a mi szép asszonyaink!

Vaiszlovich Gyula.

TÁVIRATOK.

A bokharai emir meghalt.

Bokhara, január 5. Abdul Achad Kan, Bokharai emir az elmúlt éjjel meghalt. A főváros nyugodt, mindazonáltal a hatóságok katonai intézkedéseket tettek a rend fönntartására.

Abdul Hamid letétje.

Konstantinápoly, január 5. (Saját tudósítónkól.) A hadügyminiszter egy tiszt utján okmányt küldött Abdul Hamidnak aláírás czéljából, hogy a kormány átvehesse a német birodalmi banktól a volt szultán letétjét. Abdul Hamid még nem írta alá az okmányt, amelyet a berlini török nagykövetség fog bemutatni a német birodalmi banknál.

Bolgár miniszterek Bécsben.

Szófia, január 5. Malinov miniszterelnök és Kreszter kereskedelmi miniszter Bécsbe utaztak.

Spanyolország és Portugália.

Madrid, január 5. Canalejas miniszterelnök megczáfolja azt a hírt, hogy a spanyol kormány csapatokat fog küldeni a portugál határra. A miniszterelnök kijelentette, hogy Spanyolország akkor is nyugodt fog maradni, ha a mozgalom Portugáliában nagyobb arányokat öltene.

A mexikói fölkelés.

Newyork, január 5. Észak-Mexikóban a fölkelésnek most már csak gerilla-karaktere van. San-Felipe mellett háromszázkilenczven fölkelt összekötött a kormánycsapatokkal, amelyek tizennyolcz fölkelt elfogtak.

A Durand-pör revizlója.

Páris, január 5. Meunier Pál az igazságügy-miniszterhez levelet intézett, amelyben kéri, hogy rendelje el a Durand-pör revizióját, mert egyrészt Durand letartóztatása nyilvánvalóan valótlan tanuvallomásokon alapszik, másrészt ujabban kiderült tények Durand teljes ártatlanságát bizonyítják. E két állítás részletes megokolása után Meunier a semmiségi eljárás rendelkezéseinek megfelelően Durand ideiglenes szabadságra helyezését kéri.

A sejk-ül-izlam nem enged.

Konstantinápoly, január 5. Az albánok beadványt intéztek a sejk-ül-izlamhoz és kérték, hogy nyilatkozzék a latin betűknek az albán írásban való használatáról. A sejk-ül-izlam azt adta válaszul, hogy a seriatusi törvény a latin írásmódot nem engedi meg.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

Newyork.			
	jan. 5.	jan. 4.	jan. 3.
Buza helyben	100½	99	99¾
májusra	105½	103¾	104¾
juliusra	102¾	101½	101¾
Tengeri májusra	57¾	57¼	57½
Chicago.			
Buza februárra	95½	93¾	94½
májusra	99¾	98¼	98¾
Tengeri januárra	45½	44¾	45¼

Newyork, január 5. Gyapot Newyorkban, helyben 15.— (14.90). Gyapot januárra 14.73 (14.62). Gyapot szeptemberre 14.99 (14.8). Gyapot New-Orleansban, helyben 14½ (14½). Petroleum Stand white Newyorkban 7.40 (7.40). Petroleum Stand white Philadelphianban 7.40 (7.40). Petroleum Refined in Cases 8.90 (8.90). Petroleum Credit Blancas at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 10.85 (10.85). Zsir Rohe és Brothers 11.20 (11.20).

Chicago, január 5. Zsir januárra 10.45 (10.42). Zsir májusra 10.15 (10.12). Szalonna short clear 10.68 (10.68). Sertéshus januárra 19.80 (19.70).

Mátyássy százados sorsa.

— Junga Sebő bombája. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 5.

A Junga Sebő volt honvédszázados bombájának robbanása nyomán fakadt szenzáció már rég elült. A századost nyugdíjba küldték, az esetre kezdett ráborulni a feledés fátyola. Most felújul az egész régenyes történet annak a hírnek a következtében, hogy a bomba-affér másik hőse, Mátyássy hadnírószázados lefokozás előtt áll.

Mint emlékeztetés, a Kassán állomásozó Mátyássy Zoltánnak 1900. augusztus 28-án egy csomagot kézbesített a posta. A csomag, amelynek földalója a szállítólevél szerint Bachruch budapesti ékszerész volt, tudvalevőleg pokolgépet juttatott Mátyássy kezébe. A veszedelmes bomba felrobbant s csak a szerencsés véletlen okozta, hogy a századost meg nem ölte.

A megindított nyomozás kiderítette, hogy a pokolgépet Junga Sebő nagykanizsai honvédszázados küldte Mátyássynak. Jungát letartóztatták és megindult ellene az eljárás. A sokat szenvedett ember végül kimondták, hogy tette elkövetése idejében nem volt beszámítható. Ezt valószínűvé tette a Junga-pár vallomása. Junga Sebő folyton azt hangoztatta, hogy azért küldte a pokolgépet a hadnírónak, mert az az ő feleségével szemben a férji boszúállást jogossá tevő magaviseletre ragadtatta magát. Jungáné megerősítette urának vallomását.

A vizsgálat véget ért s a tárgyalást 1910. júniusára tüzték ki a fehérvári honvédkerületi hadnírószázados előtt, Morvay Béla hadníró-alezredes elnöklésével. A szigorúan zárt tárgyaláson a vádlott századost bűnösnek mondták ki az emberölés bűntettében és ezért nyolcz évi súlyos börtönrre ítélték el. A bünygy összes iratai a főparancsnoksághoz kerültek. A felelőviteli tárgyaláson az a szakértővélemény lett győztes, amely úgy találta, hogy a pokolgép nem alkalmas emberölésre. Erre jogerősen és végérvényesen Junga Sebőt súlyos testi sértésben mondták ki bűnösnek és ezen a czimen nyolcz évi foglárfozságra ítélték el, rangjának és nyugdíjának épségben való megtartásával. Ezt a büntetését pedig az elszenedett vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vették.

Junga Sebő szabad ember lett és „Endrődi Sebestyén akadémiái restaurátor” czimen visszavonult a családjával Budára, egy Lágymányos-menti elhagyott utcába. Ezzel azonban nem záródtak le az ügy aktái. Miután Junga Sebővel végzett a hadnírószázados, az iratokat leküldték Kassára s itt a kerületi parancsnokság Junga és Jungáné vallomása alapján 1910. novemberében fegyelmi vizsgálatot indított Mátyássy ellen, azon a czimen, hogy Junga Sebő házában visszaélt a vendégszeretettel és hogy földulta bajtársa családi életét.

Az eljárás alatt Mátyássy előtt felolvasták Jun-

gák vallomásait. Mátyássy kétségbe vonta ezek igazságát. A fegyelmi szabályzat értelmében a vádlottnak joga van egyik bajtársát megkérni a képviselőre, aki körülbelül ugyanazt a tisztelet tölti be, mint a bűnpörökben a védő. Mátyássy védelmét Mojzer László, a honvédelmi minisztériumba beosztott őrnagy hadníró vállalta el.

Deczember 20-ikán, reggel kilencz órakor tartották meg a titkos tárgyalást a kassai kerületi parancsnokság lépcsőházában. Ott voltak Günzl Antal altábornagy, kerületi parancsnok, Nádasy Béla vezérkari százados, Böhm Aurél főhadbíró, hadnírószázados, Huszár József hadníró, Bernolák Károly alhadbíró, Mojzer László hadníró és Mátyássy Zoltán. A tárgyalás eredményeképp Mátyássyt további rendelkezésig szabadgályolták. A százados azóta a kassai Andrassy-kávéházban, ahol mindennapos, elmaradhatatlan vendég volt, egyszer sem jelent meg.

A kassai fegyelmi bizottság az irásokat felküldte a főparancsnoksághoz, amelyen keresztül a honvédelmi minisztériumba kerültek az akták. Valószínűleg még ebben a hónapban összeül a legfelsőbb bizottság, amely így alakul meg. Elnök: Hazai Samu honvédelmi miniszter, vagy kijelölt helyettese; tagjai: Tamásy Árpád tábornok, az első csoport vezetője, Megay Oszkár ezredes-főhadbíró, a 7. osztály vezetője, Török Kálmán ezredes-hadbíró, a 2. és Gerő Gyula ezredes-hadbíró, a 15. osztály vezetője, egy magasabbrangú hadbíró a főparancsnokság részéről és egy hadníró, mint referens.

Ha a vád győzedelmeskedik, akkor véget ért Mátyássy karrierje, megfosztják a rangjától.

Mátyássy százados Kassán, a Rákóczi-körut 12-ik számú ház földszintjén lakik, szemben a tüzeraktanyával. A hozzá intézett felvilágosításokat kérő kérdések elől kitért s nem akart felelni. Szorgalmasan tanul jogot. Ugy látszik előérzete sugallja, hogy el fog távozni a hadsereg kötelékéből és mint jogász ember a jogi pályán akarja fenntartani magát a civiltéletben.

UIDONSÁGOK.

Furcsa rekord.

• • •

A legújabb rekordról kell megemlékeznünk, amelyet Magyarország előkelő szellemei értek el. Ez a rekord mindenestre és minden körülmények közt karakterisztikus és azonkívül nem minden mulatság nélkül való.

Két évvel ezelőtt, mint mindenki emlékszik még, nemzetközi párbajellenes kongresszus volt Budapesten Nagy volt a lelkesedés. Az internacionális kongresszus tagjait rettentően és nagyszerűen ünnepelték. Párbajellenes szövetségek, korporációk, asztaltársaságok és klubok éljenriadoztak. Mindenki, aki jósolni tudott és nem tudott, megjövendölte, hogy immár (hála az égnek és gondviselésnek) a párbaj-mánia, mely oly tébolyítóan elharapozott, az alkonyához közeledik. És már beláthatónak mondták azt az időt, amikor sem nem tetsző orrok, sem utbaeső tyukszemek miatt ki nem tessik magukat az emberek golyónak-kardnak. Szóval: hogy megszűnik végre a párviadal, amelynek már régen meg kellett volna szünnie.

Ez a reményesség, vagy jövendölés persze nem következett be. A kongresszus lezajlott; a határozatok nagy komolysággal elfogadták: el is könyvelték és pecsételés irásokba foglalták. Az emberek azonban, akik akár lap-páliai, akár komoly dolgok miatt nézeteltérésbe kerültek egymással, vidoran párbajoznak tovább. Golyókat váltanak; kardokkal szabdalognak, mintha soha semmiféle nemzetközi kongresszus ki nem mondta volna, hogy a párbaj még a középkori ököljog maradványa; brutális és a modern felfogással, a világosság terjedésével merőben ellenkező dolog, s mint ilyen, nemesak túlhaladott állapot, hanem egészen és általában véve örülltség.

Azonban egyéb dologról is nevezetes lett a Budapesten megtartott internacionális kongresszus. Azzal akarta magát emlékeztetést tenni, hogy ezerkoronás pályadíjat tüzött ki egy párbajellenes irodalmi munkára. A pályázat benyújtásának határideje most járt le. A szövetség budapesti főtítkári hivatalához kellett azokat címezni.

Be is érkezett pályamunka a világ minden részéből, még pedig eléggé tekintélyes számban. A civilizált világ intellektusai nem sajnálták a munkát és hozzá akartak járulni a párbajmánia megszüntetéséhez. Hogy mást ne említsünk, Németországból több, mint ötven pályamunkát küldtek be a budapesti főtítkári hivatalnak.

De Magyarországból, noha itt, a magyar fővárosban tüzték ki a pályázatot, egyetlen egy pályamunkát sem küldtek be. Ebben tehát tisztelni való rekordot értünk el. Itt nem akadt senki, aki irodalmilag is kész volna hadba szállni a párbaj ellen.

Csak az a kérdés, mi az oka ennek a tartózkodásnak? Talán nálunk a kiművelt, irni tudó szellemek nem bíznak magukban, hogy versenyre keljenek a világ intellektusaival? Ez tulságos szerénység volna, amelyre ugyan csak nem lehetünk büszkéek. Lehet azonban az is, hogy keveselték az ezer korona pályadíjat és úgy gondolkodtak, hogy nem érdemes ennyi pénzért ily nagyszabású műbe belefogni. Ez még csunyább dolog volna, figyelembe véve azt, hogy ilyen kérdések megoldásával az emberiségnek kell szolgálót tenni s nem szabadna oly nagy súlyt helyezni az anyagi haszonra.

De az is lehet, hogy józanabban ítélik meg nálunk a dolgot, mint máshol. Talán mi tudjuk legjobban, hogy a párbajmániát sem kongresszussal, sem pályázatokkal nem lehet megszüntetni. Csak egy módon lehet: ha a hadsereg — felsőbb parancsra, — egyszer s mindenkorra megszünteti a párbajozást, mint ahogyan ezt megszüntette körülbelül hetven évvel ezelőtt az angol hadsereg és attól a pillanattól fogva az angol társadalom is megszabadult a párbajtól, noha az angol éppen olyan féltékeny a becsületére, mint mi.

Ha ez a megfontoltóság tartotta vissza a mi intellektusainkat a pályázathoz való részvételtől, akkor ez az egyetlen dolog, amelylyel ezt a furcsa rekordot a semmivetésben menteni lehet.

(.)

NAPIREND. Naptár: péntek, január 6. —

Róm. kath.: Vízkereszt. — Prot.: Három király. — Görög-ország: deczember 24. Kar. el. böjt. — Zsidó: Teh. 6. — A nap két reggel 7 óra 49 perczkor, nyugszik délután 4 óra 22 perczkor. — A hold két délelőtt 11 óra 11 perczkor, nyugszik este 10 óra 37 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. Az Erzsébet királyné-szobor pályaműveinek kiállítása délelőtt 11 órától délután 1 óráig a főrendiház ülésstermében. — Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona. — Háziipari Szövetség kiállítása (Kigyó-tér 1.) Nyitva 9—8-ig. Belépődíj nincsen.

Nyitvalevő muzeumok: A Nemzeti Múzeum régi képtára 9—2-ig. — Közlekedési Múzeum 9—6-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Akadémiai Könyvtár 3—7 óráig. — Egyetemi Könyvtár 9—6-ig. — Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Technológiai Könyvtár 9—1-ig.

Nyitvalevő képtárak: A Műcsarnok téli tárlata. Nyitva 9—3-ig. Belépődíj 1 korona 9—1-ig, azontul 40 fillér. — Skót mesterek kiállítása a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva 9—1-ig. Belépődíj 60 fillér. — Andorkó Gyula hagyatékának kiállítása a Művészethonban (Váci-utca 9.) Nyitva 10—1-ig. Belépődíj 60 fillér. — A Szépművészeti Múzeum modern képtára. Nyitva 10—2 óráig. — Történelmi Képtár. Nyitva 10—2-ig.

R. Gy. 75-számú. Az ilyen kisebb sorsjátékok húzásjegyzékével nem rendelkezünk. Műtőztassék egyenesen a kibocsátó együlethez fordulni.

— **Lapunk legközelebbi száma Vízkereszt ünnepe daczára, szombaton is a rendes időben jelenik meg.**

— **A belga királyné állapota.** Brüsszelből jelentik nekünk: Mielőtt a királyné Délvidékre utazik, orvosi konzilium lesz, amely majd meghatározza az utazás idejét és célját. Egy orvos fogja elkísérni a királynét, mert fontos, hogy a lábadozást tovább is kezeljék.

— **Egészséges a király.** A legújabb bécsi jelentések szerint a király nagyon jól töltötte az éjjelt s ma reggel is kitűnően érezte magát. A hurut és a nátha szünőfélben van s remélik, hogy a király már a jövő héten a Burgba költözhetik s megtarthatja a csütörtöki általános kihallgatást. Gróf Héderváry kihallgatásáról azt jelentik, hogy a miniszterelnök még a múlt héten, amikor nem tudta, hogy a király gyöngékedik, azt a kérdést intézte a főudvarmesteri hivatalhoz, vajjon az újév alkalmából átadhatja-e a királynak a magyar kormány szerencsekívánatát. A király megköszönte ezt a figyelmet s azt üzenté, hogy gyöngékedése miatt ez idő szerint nem fogadhatja a miniszterelnököt.

Bécsből jelentik nekünk este: A király nagyon jól töltötte a délutánt, náthája majdnem egészen elmúlt és a könnyű rekedtség megszűnt, az udvari orvos kérésére azonban egyelőre még nem fog általános audienciákat tartani. Kerül ma délben vizsgálta meg a királyt s állapotával fölötte meg volt elégedve. Előreláthatólag csak a jövő csütörtökön megy be a király a Burgba.

— **Braganzai Mánuel Olaszországban.** Az Echo de Paris római értesülése szerint Mánuel volt portugál király tavaszkor meg fogja látogatni Olaszországot. A király erre a látogatásra Mária Pia kívánságára vállalkozott, aki unokáját látni akarja. Mánuel Nápolyból Torinóba megy a génuai herceg látogatására s onnan utazik Rómába.

— **A csehek Bécsben.** Az osztrák császári főváros, Bécs századokon át központja volt a németiségnek, azonban az ideai népszámlálás eredménye megdönti Bécsnek büszkén hirdetett és századokon át alapozott, megóvott német jellegét. A boldogult Lueger kevély osztrák bugrisainak bele kell nyugodni a csehek letagadhatatlan nagy térfoglalásába, mert Bécs többé már nem tulnyomólag német város. A Bécsben lakó csehek, kik különösen a külvárosokban vannak többségben, a népszámlálási biztosok előtt különösen hangsúlyozták, hogy ők magukat nem mint németeket, hanem mint csehek akarják felvétni. Így azután már most meg lehet állapítani, hogy a csehek száma a tíz év előtti népszámláláshoz képest több százezerrel fog szaporodni és Bécsben, ahol eddig a hivatalos népszámlálás alig negyedmillió csehet mutatott ki, most félmillió csehről fog szólni a népszámlálás eredménye.

— **Új királyi tanácsos.** A király Herz Vilmosnak, az Első Magyar Papíripar Részvénytársaság vezérigazgatójának, a papírgyártás terén szerzett érdemei elismerésül, a királyi tanácsosi címet adományozta.

— **Meghalt a vallásszabadság apostola.** Péterváron egy tragikus sorsú politikus és emberbarát hunyt el. Ötvenhat éves korában meghalt Karaulov kadétpárti képviselő, aki különösen a vallásszabadság megvalósításáért küzdött. Karaulov a kadétpárt egyik legkiválóbb szócsoka volt. 1884-ben egy titkos forradalmárszövetségben való részvétel miatt négy évi fogságra ítélték, mely büntetését a schlüsselburgi ordben töltötte ki. Utána Szibériába száműzték. A dumában a jéniszjei kerületet képviselte. Szibériai száműzetésében kiállott szenvedéseit egyszer megható beszédben változta a dumában. Kezén és lábán megbilincselve gyalog tette meg az utat Kievből Ustujugig az irkutszki kormányzóságban. Száműzetése alatt orvostudományokkal foglalkozott, hogy a száműzötteknek segítségre lehessen. A kadétpártot Karaulov halálával súlyos csapás érte.

— **Óriási kártyaszerencse.** Párisban a fiatal Guichy Alfonz herceg tegnap éjjel bakkaráton közel harmadfélmillió frankot nyert, amely összeget három partnerének, akiktől elnyerte, három nap alatt kell kifizetniük. A kártyapárti, amely egy arisztokrata körben folyt le, este fél tízkor kezdődött és reggel hét óráig tartott. A hercegnek eleinte nem kedvezett a szerencse és már 72.000 frankot veszített, akkor azonban egyszerre megfordult a kocka és attól fogva reggelig állandóan nyert.

— **Nagy vasuti szerencsétlenség.** Quonstownból (Fokgyarmat) jelentik: Gaikaasloop közelében tegnap este East-Londonból érkezett kivándorlókkal megtelt vonat lezuhant a vasuti töltésről. Tizenöt ember meghalt, ötven megsebesült.

— **Lázítás a német császár ellen.** Karlsruhe-ból táviratozzák, hogy ezrével sikerült becsempészni a kaszárnnyákba azokat a ropiratókat, melyekben agitátorok felszólítják a katonákat, hogy a császár születésnapján tagadják meg az engedelmességet és ne vegyenek részt a díszfelvonulásban. Nemesok Badenben, hanem más délnémetországi hadtestek területén is terjesztették ezeket a ropiratókat. A badeni hadtest parancsnoka megtagad minden felvilágosítást. Híresztelik, hogy külön vizsgálóbizottság foglalkozik a lázítással.

— **Az ázsiai földrengés.** Az Ázsiában pusztított földrengésről még ma sem érkeztek részletesebb hírek. Az európai földrengést jelző készülékek által megérzett és bejelentett katasztrófális kitörés Középázsia nyugati részén, az ázsiai Oroszország déli határán történt. Távirati jelentés eddig csak Vjernijből, egy ázsiai orosz városból érkezett. Ez a város Szemirjecsenszk orosz középázsiai terület székhelye, alig 25 ezer lakossal. Innen Taskenden keresztül érkezett táviratok szerint a földrengések még most sem szüntek meg és irányuk délkeletre terjed Afganisztán és Perzsia felé. Vjernij erős városzerű katonai város, melyet 1887. is földrengés sújtott. Akkor több ezer ember pusztult el. A mostani földrengésnek az eddigi jelentések szerint a lakosság közül negyvenen estek áldozatul, igen sokan megsebesültek. Ezenkívül egy katona meghalt, tíz megsebesült. A külső város agyag- és sárépítményei beomlottak, sok száz család hajléktalan maradt. A belvárosnak majdnem összes épületei megromlottak, különösen a két gimnázium, a nyilvános könyvtár és a kormányzósági palota. Szerencse, hogy az újabb épületek az 1887-iki földrengés óta fából épültek. Taskendből Péterváron át érkező újabb jelentés szerint a földrengés az ottani időszámítás szerint reggeli 4 és 5 óra között történt. Az emberek félőrülten szaladgáltak az utcán és menekültek Vjernijből. Sokan még most sem tértek vissza és ezért ma sem lehet megállapítani az áldozatok számát. A nyomor igen nagy az egész kerületben, mert dermesztő hideg időjárás állott be. — A katasztrófa főszínhelye Turkesztánban Vjernij és Taskend között volt és itt pusztítottak a legrémítőbben az iszonyu hatású földrengések, amikor is a düledező kőházakból valóságos köcsü támadt. A zuhanó kötérmegék sok embert eltemettek. De még az a veszedelem is fenyegeti a megmenekült szerencsétleneket, hogy a hajléktalanul maradt sok ezer embert a rettenetes fagy fogja elpusztítani. — **Eszéről jelentik:** Ma reggel 2 óra 53 perczkor itt meglehetősen heves földrengés volt érezhető észak-déli irányban. A földrengés két perczig tartott és földalatti moraj kísérte. A könnyen elmozdítható tárgyak megmozdultak. — Pétervárról jelentik még nekünk, hogy Vjernijben a földrengés alkalmával negyven ember halt meg s százával sebesültek meg. A hajléktalanokat a középületekben helyezték el. Egyidejűleg Pétervárott is érezték a földrengést, de semmi kárt nem tett. — Taskendből táviratozzák, hogy a tegnapi földrengés elpusztította Psevalsk városát és a helyén tö képződött. Pisek városa is majdnem teljesen eltűnt a föld színéről. Taskendben, Irkutskban, Tifliszben és Pétervárott elromlottak a seismografikus készülékek.

— **Gróf Dunin szökése a tébolydából.** A német birodalmi arisztokráciának egyik hírhedt alakja, a fiatal gróf Dunin-Borkovszki, aki miután ősi vagyonát elpusztította, az uszorsások karami hózá került, akik egy millió házasság reményében szípozták a könnyelmű grófit. Nagyösszegű váltókra, amelyekben gróf Dunin-Borkovszki rökönai szerencsék, természetesen aláírásukat a fiatal gróf hamisította, az uszorsások adtak kocsiderékszámra ostor nyelet, patkószöveget hordódongát s miégymást. Egyszer aztán — a nyáron történt — nagyon szorult a hurok a fiatal gróf nyaka körül, a váltóhamisítások kiderültek és Dunin-Borkovszkit letartóztatták. Sokáig tartott a vizsgálati fogság, végtárgyalásra pedig azért nem került a sor, mert a törvényszéki orvosok teljesen beszámíthatatlannak, sőt elmebajosnak ítélték a fiatal grófit. Erre interpelláltak egy állami tébolydába Frankfurt mellett. Ott volt mostanáig. Nem lehet tudni, hogy történt, voltak-e segítőársai: gróf Dunin-Borkovszki megugrott a tébolydából s most hiába nyomozzák.

— **Hőfuvás és hóra Olaszországban.** Milanóból jelentik nekünk, hogy a hőfuvások miatt még most is nagy forgalmi zavarok uralkodnak. Parmában 80 centiméter, Milanóban 30 centiméter magasan áll a hó. A milano-római gyorsvonalat tegnap 150 utassal megakadt a hóban nyílt mezőn, 15 kilométer távolságra Piacensa előtt s ott vesztegelt 20 órán át. Ma havas eső esik. — Triesztből jelentik nekünk: Napok óta dühöng a hóra, amely a múlt éjszaka volt a leghesebb. A szél sebessége 100 kilométert ért el. A városban az orkán miatt több súlyos szerencsétlenség történt, 13 embert vittek kórházba csonttörésekkel. — Velencében nagy hóföregteteg dul és csikorgó a hideg. A színházak tegnap este a vihar miatt zárva maradtak. Pádúában a hófuvástól elszakadtak a villamosvezeték és az egész város sötét volt, a közuti vasuti kocsik nem járnak. Nápolyban az orkán miatt egy hajó sem hagyta el a kikötőt.

— **A belga bányász-sztrájk.** Belgiumban a Liege kerületi szénbányászok sztrájkja az utóbbi napokban igen elkeseredetté vált. Tegnap éjszaka a kiküldöttek közgyűlésén kimondották az általános sztrájkot, amelyet azonban csak részlegesen vittek keresztül, minthogy a sztrájkolók pénzért nem rendelkeznek a szükséges anyagi eszközökkel. A sztrájkolók eleinte nyugodtan viselkedtek, de az agitátorok izgatására a hangulat megfordult. A gyűléseken az általános sztrájk ellen felszólalókat már nem akarták meghallgatni és folytonos tütyökkel és kiabálásokkal fogadták. Több bányában a dolgozók és a sztrájkolók között heves összetűzésekre került a sor. A legnagyobb arányú volt a zavargás Sanct Nicolasban, ahol a sztrájkolók közel kétezer munkást futamítottak meg, akik a tárnákba készültek leszállani. A csendőrség egészen tehetetlen volt a tömeggel szemben, de amikor őt is szorongatni kezdték, fegyverét használta. Több munkás megsebesült, számos embert letartóztattak. A rend helyreállítására katonaságot kértek. A hatóságok minden buzgalma ellenére sem lehet remélni, hogy a sztrájk hamarosan megszűnjék. Tegnap délután a nélyzet még rosszabbodott. Késő este a munkások és a sztrájkolók ismét valóságos harcokat vívtak egymással, amelyekbe a csendőrség is beleavatkozott. Eközben öt embert megöltek. A sztrájkjal kapcsolatban még a következőket jelentik: A lüttichi szénbánya munkásainak nagy része hétfőn sztrájkba lépett. Tervezik az általános sztrájkot, ez azonban nem fog sikerülni, egyrészt azért, mert a sztrájkpénztár nem rendelkezik elegendő fedezettel, másrészt pedig, mert vannak olyanok, akik nem helyeslik a téli sztrájkot. Tegnap a sztrájkgyűlésen véres verakedés volt a békesőbb elem és az agitátorok között. A st.-nikolási bányánál különben megjelentek a sztrájkolók 2000 sztrájkotörő, akik kaptak is munkát. A sztrájkolók meg akarták akadályozni munkába lépésüket, ezt azonban a kirendelt csendőrség meg-hiusította. A kormány katonaságot rendelt ki a bányákhoz és igyekszik megegyezést létesíteni a bányavállalatok és a sztrájkoló munkások között, melyre azonban kevés remény van.

Brüsszelből jelentik még: A lüttichi szénbányák munkásainak sztrájkja mind jobban fokozódik. A sztrájkolók száma ma már 50.000, Seraingban a sztrájkolók és csendőrség közt lefolyt véres összetűzés következtében proklamálták az ostrom-állapotot. Ha öt ember összeáll az utcán, azt már csoportosulásnak minősítik és szétosztják. A helyőrség éjjel-nappal talpon van, készen arra, hogy minden pillanathban kivonuljon. A tegnapi délutáni revolver lövöldözésre nem a sztrájkoló munkások, hanem egy gyári munkás szolgáltatót okot, aki izgalomban előrántotta revolverét és a tömegbe lött. A csendőrök sortűzének négy áldozata van, köztük egy tizenéves fiú, akik valamennyiben a lábukba kaptak golyót. Súlyosabban csak egy öreg asszony sebesült meg; az összetűkezés idején a harc színhelyétől körülbelül száz méternyire tartózkodott és éppen a ház ajtaján lépett ki, amikor egy köfalról visszapatpanó golyó homlokán érte. Az asszonyt kórházba vitték, de állapotát egészen reménytelen.

Brüsszelből jelentik nekünk: A lüttichi szénbányavidékről egyre aggasztóbb hírek jönnek, sok közegben véres összetűzések fordultak elő a sztrájkolók és csendőrök között. A katonaságot mindenütt készenlétben tartják. A sztrájkolók száma ma 14.000 volt. Seraingban a véres zavargások miatt statáriumot hirdettek.

— **Betörés az iskolába.** Az éjszaka a Hungaria-ut 24. szám alatt levő elemi iskolába betörték és Seffer Ferencz iskolaszolga lakásából ékszert, ruhát és forgópisztolyt loptak el. A rendőrség továbbiakat nyomozza.

— Az új orosz főkonzul Budapestén. Miháji Grigorjevics *Prıklowski*, a Budapestre kinevezett új orosz főkonzul február hó első napjaiban érkezik Budapestre, hogy a főkonzulátus ügyeit átvegye. *Nelidov* főkonzul, ki apósa temetéséről tegnap érkezett vissza Konstantinápolyból, már a napokban átadja az ügyeket *Strachborn* alkonzulnak és családjával együtt utazik el Pétervárra. Az új főkonzul aránylag még fiatal ember és ismeri fővárosunkat, mert az itteni főkonzulátusnál, mintegy tíz évvel ezelőtt hosszabb ideig titkári minőségben működött.

— Családirrás a tapolezai erdőszlakban. Egy elrészegesedett erdősz borzalmas vérengzést követett el a tapolezai erdőszlakban. *Farkas* Lajos tapolezai erdősz a veszprémi püspökségnek volt az erdőse. Családot is alapított. Szép fiatal feleséggel és három gyermekével sok ideig boldog békességben élt. Azonban a múlt esztendőben teljesen eliszákosodott az ember. Hivatását, családját elhanyagolta. Durván bánt a családjával. A felesége tegnap este is a kocsimárból hívta haza és akkor is részeg volt az ember. Felesége korholására kissé magába szállt a garázda ember, sőt megfogadta, hogy felhagy az ivással. Látszólag a feleséggel kibékülve, feküdt le *Farkas* Lajos, de éjfél tízenegy óra tájt rémséges jelenetre riadtak fel az erdőszlakban. Az alvó kis család félelmetes fegyverdurránásra riadt fel, az iszonyu családirrást ez a lövés vezette be. *Farkas* Lajos szolgálati fegyverrel a feleségére lőtt. A golyó az asszony tenyerén ment keresztül és a fehér vánkösököt néhány perc múlva pirosra festette a fiatal nő kiomló vére. Az erdősz felesége sikoltva menekült a férje elől, aki újabb lövésre tartotta puskáját. Az ajtóhoz ugrott és egy ingben, vérző sebével elmenekült a sötét éjszakába. A nagy küzdelemre felébredtek az erdősz gyermekei és sirva, térdén állva könyörögtek az összevezett embernek, hogy ne bántsa őket.

— *Elpusztítalak valahányan vagytok!* — kiáltotta a kegyetlen apa és már lövésre is emelte fegyverét. Egymásután háromszor tüzelt. A lövéseknek borzalmas következményei voltak: az erdősz átlította a fejét *Mariska* nevű ötéves kis leányának, aki nyomban meghalt. A tizenkétéves *Róza* nevű leányának a vállát és a kezét lőtte keresztül. A kis leány halálos sebével összeesett. Mialatt *Farkas* rémséges munkáját végezte, a kis fiú az ágy alá rejtőzött és így megmenekült a megvadult ember düle elől. Ezalatt *Farkas* felesége segítségért kiabált és csakhamar egész embertömeg lepté el a családirrás színhelyét. A csendőrök hamarosan megérkeztek és be akartak hatolni a lakásba. Ez azonban nem ment könnyen. *Farkas* észrevette a csendőröket és az elsőített szoba ablakából állandóan tüzelt. A csendőrök és az erdősz között peukatüz fejlődött ki. Négy csendőr lövöldözött az erdőszlakba, ahonnét *Farkas* gyors egymásutánban tüzelt vissza. Egyideig nem hallatszott más, mint törés, zúzás és a puskaropogás. Egyszerre az erdőszlakból megszűnt a lövöldözés. A csendőrök betörték az ajtót és ott találták a padozaton hörögve, vérző mellel *Farkas* Lajost. Még élt, de néhány perc múlva meghalt. Megölték a csendörgolyók. A vér-gömbben még egy holttestre találtak a csendőrök: az ötéves *Mariskára*, aki mellett ott vonaglott a tizenkétéves *Róza* halálosan sebzett teste. A kis fiút, aki az ijedségtől valóságilag megmerevedett, az ágy alatt találták.

Az esetről jelentést tettek a zalaegerszegi törvényszék vizsgálóbírájának, aki a családirrás dolgaiban megkezdte a nyomozást.

— A newyorki polgármester merénylője. Newyorkból jelentik: *James Gallagher*, aki a múlt év augusztus havában egy *Lloyd*-gömb fedélzetén merényletet követett el *Gaynor*, Newyork polgármestere ellen, az esküdtsek tegnap beszámíthatóan jelentette ki. Először a *Gaynor* mellett állott *Edward* felügyelő ellen elkövetett merényletet tárgyalták és emiatt tizenkét évi fegyházra ítélték. A *Gaynor* ellen történt merényletben csak akkor ítélkeznek, ha a tett napjától számítva egy év eltelt. Ha közben t. i. *Gaynor* meghalna, akkor az amerikai büntető törvények szerint súlyosabb büntetés járna.

— Öngyilkos vasutas. Aradról jelentik: *Bodrogi* Károly, aradi államvasúti tisztviselő, ma a szőlőföldben gyógyíthatatlan betegsége miatt föblötte magát. *Bodrogi* azonnal meghalt.

— A londoni anarchista-hajszja. A londoni anarchista harcz és hajszja izgalmai még nem csillapodtak le. Az angol fővárosban még most is mindenki rémeket lát és anarchistákat hajszol. A *Whitechapel*ben élő menekült orosz zsidóknak nincs nyugtuk, a szegény kézművesekben, diákokban anarchistákat sejt mindenki. Rémhírek keringenek. Beszlik, hogy néhány nap előtt egy kis matróz inas a városi gázgyár telepén tetszetős külsejű bádogdobozt talált. Jó szerenese, hogy észrevették nála, hogy *gelfenesterejű bomba volt*. Ugyanílyen pokolgépre bukkantak a *woolwichi* arzenál körül is és a talált bombák hét font robbanószert tartalmaztak. Hogy mi igaz belőle, mi nem, azt most még nem lehet megállapítani, mikor erősen dolgozik a közönség fantáziája, de szelvényben híresztelik, hogy az orosz terroristák júniusra, a koronázás fényes ünnepeinek alkalmára iszonyu merényleteket forgattak. *Junius* derekán Londonba fog jönni sok uralkodó fejedelem s a világ egész diplomáciája. Utóttfélen rebesgetik, hogy az orosz anarchisták fel akarták robbantani a *Westminster*-székesegyházat, mikor együtt lesz a szuverének fényes gyűlékezete. Egyébként Newyorkból nagyfontosságu távirat érkezett a londoni rendőrséghez, amely távirat megállapítja névszerint is, hogy ki az a három anarchista, kiknek holttestét a híressé vált 32-es ház ostroma után a rendőrök megtalálták. Mindeniket nagyon jól ismerték Newyorkban is, ahol a rendőrséggel sokszor volt bajuk. Nem is anarchisták voltak, hanem betörők, akik valamennyi világrész szélhámosaival összeköttetésben állottak. *Goldberg* Jakob, *Ned Joel* és *Rohstein* Henrik; a három betörőpár hónappal ezelőtt foglya volt a newyorki rendőrségnek, amely biztosíték ellenében szabadlábra helyezte őket. Newyorkból Londonba szöktek és ott szélhámoskodtak a tegnapi véres ostromig.

Londonból jelentik nekünk: Az ellenzéki sajtó egyhangulag követeli, hogy szigorúan kell kezelni a bevándorlási törvényt, mert Londonban ijesztő nagy a veszedelmes elemek, különösen az orosz anarchisták száma. Pétervárról jelentik nekünk: Londoni jelentések alapján az itteni rendőrség agnoszkálta a houndsditchi betörőket. *Korunzew* igazi neve *Karlovics* Jónás, de sokkal ismertesebb *Stensel* néven. 1906-ban az orosz rendőrség Kiewben letartóztatta, s akkor is egy rablóbanda élén állott. *Ljuba Milstein*, aki *Swars* Frigyes anarkistának a kedvese, varsói származású, *Swars* maga pedig *Liba*ból való. *Tarascsanskaja* *Sára* *Róza* kiewi nő s egyike a legveszedelmesebb anarchistáknak. A londoni rendőrség semmiképpen sem bírja belőle kicsikarni a vallomást. *Juran Dubow-Liawink* igazi neve *Liawinck* György, litvániai paraszember, *Piter* Jakob kurlandi földműves, aki Angliában szabó lett. *Oesip Fedorow* a legkalandozóbb multu valamennyi között. Paraszt szüléktől származott, végigküzdötte az orosz-japán háborút s olyan hőiesen viselkedett, hogy vitézségi érmet kapott. A háboru lezajlása után egy ideig még haditengerész maradt, aztán anarchisták közé került s bejárta az egész világot. *Asbelew* *Iván* szintén paraszember, aki Angolországban lakatosmesterséget tanult és betörőszerszámokat készített bandának.

Londonból jelentik nekünk: A múlt szombaton éjszaka London déli városrészében meggyilkolva találták *Berson* Leót, aki *Whitechapel*ben lakó oroszok közül való volt. A rendőrség azt hitte, hogy ez a gyilkosság összefüggésben van a houndsditchi rablási kísérlettel. Most a vizsgálat szenzációs fordulatot vett. A halottkém észrevette, hogy az áldozatnak mindkét arczára törrel szimmetrikus S. betűt szurkált be a gyilkos. *Berson* úgy ölték meg, hogy fejbevágták s mikor elszédült, koponyáját szétörték s aztán többször átszurkálták szívét. Már kiszenvedett, mikor mindkét arczába beszurkálták az S betűt. Két feltevés lehetséges. Valószínű, hogy a houndsditchi rablók ölték meg *Berson*-t, de nyomok vannak amellet, hogy a szerencsétlen perverzitásnak lett áldozata.

— Adomány. *Bárá* *Reichschild* *Albert* (Wien) a budapesti *Stefánia*-gyermekkörház közhasznú céljaira 10.000 koronát adományozott.

— Házasság. Ifj. borosjenői és szegedi gróf *Tisza* *István* e hó 12-én tartja esküvőjét néhai köröszegi és adorjáni gróf *Csáky* *Kálmán* nyug. cs. és kir. vezérőrnagy és özvegyének, szül. *Csáky* *Natásza* grófnőnek leányával, köröszegi és adorjáni *Csáky* *Iona* grófnővel.

Bonyhádi Percezel *Miklós* m. kir. honvédszázados, *Percezel* *József*, cs. és kir. kamarás, nyug. altábornagy és neje, eszterláci és vály *Iona* fia, eljegyezte *Bozogonyfai*, keményfai és szentmargittai *Igmándy* *Terit*, *Igmándy* *Aladár* földbírtokos és neje, nagymádi és várbogyai *Bogyay* *Mária* leányát, Somogy-Nagybajomban.

Dr. Kiss *János* kecskeméti törvényszéki elnök leányát, *Kiss* *Izid* e hó 16-án vezeti oltárhoz *balatoni Farkas* *Zoltán* miniszteri tanácsos. Az esküvőn résztvevő *Ferencczy* *Ida*, eszlagkeresztes hölgy, néhai *Erzsébet* királyné volt felesége is.

Szabolcs *Rudolf* eljegyezte *Szilágyi* *Ignác* leányát, *Erseké* *Kiskörösn*.

— *Elkins* szenátor meghalt. Newyorkból jelentik, hogy *Elkins* szenátor, az abruzzói herceggel kapcsolatban annyit emlegetett *Miss Elkins* atyja, ma súlyos betegség után Washingtonban elhunyt. Halálával megszűnik a legnagyobb akadály, amely eddig az abruzzói hercegnek *Miss Elkins*-szel való házasságának útjában állott. *Elkins* szenátor egyike volt a köztársasági-párt vezető embereinek és egy ízben, 1891-től 1895-ig hadügyminiszterséget is viselt.

— *Czopf* a francia akadémián. Párisból jelentik, hogy a tudományos akadémia egyesült öt szakosztálya tegnap ülést tartott s tárgyalás alá vette *Curiéné* tagajánlását. Az indítvány ellenzői azzal hozakodtak elő, hogy még sohasem volt hölgytagja az akadémiának és a tradíciókon esik sűrcsem, ha most ezt a szokást megtörik. *Habár* neves akadémikusok pártolták az indítványt, a többség mégis leszavazta.

— A nagytemplom-utcai tűz. A nagytemplom-utca 17. szám alatt lévő *Michl*-féle asztalos-telep, amely tegnap este gyuladt ki, még most is sok munkát ad a tűzoltóságnak. A teljesen leégett két emeletes gyárépület romjai között és a pinczéjében, ahol nagymennyiségű forgács és fűrészpor van felhalmozva még mindig lappang a tűz, úgy hogy a tűzoltók tegnap este óta szakadatlanul munkába vannak. Az éjszaka a VI. kerületi tűzoltóság, ma reggel a X. kerületi tűzoltóság váltotta fel az este óta dolgozó tűzoltókat. Ma délelőtt 11 órakor megjelent a veszedelem színhelyén a tűzvizsgáló-bizottság, amelynek tagjai voltak: *Janicsek* tűzfelügyelő, *Bónis* *István* rendőrkapitány és kerületi mérnök, de a tűzvizsgálatot nem tudták megtartani, csak egy óra felé. A veszedelem színhelyét állandóan nagy tömeg vette körül. A szomszédos házból kilakoltatott lakók *Kövesy* *Antal* korcsmájában értekezletet tartottak és ott elhatározták, hogy kártérítést kérnek a gyártulajdonostól *Gyömrey* *M.* *Manó*tól, akit a gyár pusztulásáról táviratilag értesítettek és aki ma érkezett meg Bécstől. A tűzvizsgáló bizottság konstatálta, hogy a veszedelem a gépház melletti faszabási műhelyben keletkezett a menyezeten. A tűz keletkezésének okát határozottan nem tudták megállapítani. Három vélemény alakult ki a vizsgálat során. Lehet, hogy a kéménybe épített gerenda gyuladt ki, a másik feltevés az, hogy a vilamosvilágítás rövidzárlata következtében támadt a tűz, de a gyújtogatás esete sincs kizárva és erre vonatkozólag a rendőrség még is indította a nyomozást. A kár 250.000 korona. A gyár 600.000 koronára volt biztosítva. Megrongálódott a tűz következtében a szomszédos házak teteje is, így a Nagytemplom-utca 15. számú ház udvarát elválasztó tűzfal beomlott, a Nagytemplom-utca 19. számú ház tetejére a kazánból kivezető vaskémény rádőlt és bedöntötte a tetőt. Megrongálódott a Futó-utca 38., 40. számú házak első és második emeleti lakásai is. Az ablakkeretek elégték, az ablakok bezúzódtak. A rendőrség a Futó-utca 38., 40. és 42. számú házból több lakót kilakoltatott.

— Aki a testvérhugát jegyezte el. Jaltában fel-tűnő öngyilkosság történt. Egy fiatal tengerész-hadnagy lett az öngyilkos, mikor megtudta, hogy az a leány, akivel már hosszabb idő óta jegyben járt, a saját testvérhuga. A hadnagy a leánynyal annak nevelőszülei révén ismerkedett meg és néhány nap múlva kellett volna lenni az esküvőnek, amikor a hadnagy véletlenül megtudta a szörnyű valót, hogy a saját testvérhuga a jegyese és agyóh-lötte magát. A fiatal leány, aki előtt öltözkölt az okot, amiért völegénye öngyilkos lett, egészen meg van törve és megbetegedett. A család előkelő társadalmi helyzetére való tekintettel a lapok elhallgatták a tragikus eset szereplőinek a neveit.

— A gyilkos szereneseje. Párisból jelentik: *Boyer*, aki ittas állapotban megtámadta *Regnard* lőmihst és halálosan megsebesítette, tegnap szép örökséggel jutott. A nagyanyja ugyanis, amikor meghallotta unokája örült tettének a hírért, annyira megdöbbsent, hogy szívszélhűdést kapott. Az öreg asszony vagyona most — körülbelül 400.000 frank — a gyilkosra száll, mert ő az egyetlen örökös. *Regnard* tegnap a kórházban behalt sebeibe.

— Betörő pályőr. Zombolyáról jelentik: Nagyteremián a vasuti állomáson *Kirchmayer* *József* pályőr betört és midőn a vasszekrényt fészeggette, az állomásfőnök rajtakapta. *Kirchmayer*-t elfogták. Azzal védekezik, hogy ittas volt.

Négy ember gyilkosa. A hunyadmegeyi Dobrán három évvel ezelőtt meggyilkolták és kirabolták özvegy Kajlingernét, annak eselédjét és a eseléd apját. Akkoriban a budapesti detektívek is nyomoztak az ügyben, de a gyilkosoknak nem sikerült nyomára jutni. Most azután egy más büntett nyomán megtalálták a dobrai gyilkosokat is. Ezelőtt egy hónappal — mint megirtuk — a hunyadmegeyi havasok között halva találtak Adler Antal hetvenéves házalót. A nyomozás során jelentkezett egy ember, aki elmondotta, hogy a házalót az ő szemeláttára Koszta Áron gyilkolta meg és neki harmincz koronát adott, hogy hallgasson. Eddig nem mert szólni, mert félt Koszta fenyegetéseitől, de most már nem tud tovább hallgatni. Kosztát elfogta a csendőrség. Kiderült, hogy Koszta boszúból gyilkolta meg az öreg házalót, mert az régebben feljelentette őt lopás miatt. De a nyomozás kiderítette azt is, hogy a három évvel ezelőtt elkövetett dobrai rablógyilkosság tettese szintén Koszta Áron. Koszta unokaöccsével még négy parasztleánygyilkosságot együtt betört Kajlingerek házába, egy baltával megölte az öreg asszonyt és a eselédjét, azután a eseléd apjára támadt, akit azután unokaöccsével agyonveretett. A gyilkosságban segédkezett a négy parasztleány is. Kosztát most négy-szeres gyilkosság miatt állítják a dévai törvényszék elé.

Elfogott nemzetközi betörő. A brassói rendőrség hosszas nyomozás után súlyos gyanúok alapján letartóztatta a szabadkai bankbetörési kísérlet Tövisből megszökött állítólagos negyedik tettesét: Jean Ledopulos bolgár alattvaló személyében. Ledopulos, akit leánykereskedés miatt a rendőrség már régóta szemmel kísért, a külvárosban Krecsun nevű cigánkvárosnál lakott. A nyomozat megállapította, hogy Ledopulos a szabadkai betörés előtt Brassóban találkozott a már letartóztatott három betörővel, ugyanezen időre esik az a betörési kísérlet is, melyet a templom ellen intéztek. A templomban nagy értékű arany-, ezüst műkincsek. A betörőket munkájukban azonban megzavarták. A rendőrség azt hiszi, hogy Ledopulosban, aki mindent tagad és gyakran ellentmondásokba keveredik, egy nemzetközi banda fejt fogta el. Ledopulos a szabadkai betörőkkel való szembesítés végett Szabadkára kísérik. A rendőrség folytatja a nyomozást.

Francia nyelvű ingyenes gyorsírási tanfolyam. A Gyakorló Gyorsírók Társasága vasárnap, január 8-án nyitja meg ingyenes francia nyelvű gyorsírási kurzusát. Az órák minden vasárnap délelőtt 9 órától 10-ig lesznek a Markovits-gyorsírási iskolában, az Ulói-ut 23. szám alatt.

Magyar cigányok Oroszországban. Az orosz konzulátus értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy Jekaterinoszlávban elfogtak egy cigánybandát, mert ezek a jekaterinoszlávi kormányzóban egymásután követték el a gyilkosságokat és a rablásokat. A cigányok állítólag magyar honosok. A banda négy férfiből és egy nőből áll. Az útirat szerint Barát Sana és fiai Jankó, Kátyám és Bocz. Kátyám nőse, a felesége Lakatos Kónyi Réza, aki a dånosi bűnperben is szerepelt. Nincs kizárva, hogy az Oroszországban elfogott cigányok érdekszövetségben vannak a dånosi bűnperben szerepeltekkel. A cigányok származási helyükül Nagyváradot jelölték meg, de mivel ilyen nevű község vagy város Magyarországon nincs, azt hiszik, hogy Nagyváradról, Nagymarosról, vagy Nagykőrösről valók. A rendőrség értesítette a vidéki hatóságokat az esetről és felkérte őket, állapítsák meg az Oroszországban elfogott cigányok származási helyét.

A burföldi betörő hársítás. Azok között, akiket V. György angol király utókor kitüntetett, van dr. Jameson Leander is, akit kőrövé neveztek ki. Jameson sir edinburghi születésű ember és most ötvenhat éves. Mint fiatal orvos került Dél-Afrikába, ahol Kimberleyben praktizált. A jobbkéz volt Rhodes Cecilnek, akivel egyetértve 1895. december 29-én nyolczszáz fegyverrel behatolt a búrok földjére, amitálal világhírűvé lett a neve. Azután a búrok leverték és kiszolgáltatták Angolországnak, de a nyolcz hónapi fogságot, amelyre ítélték, hanyatló egészségi állapotára való tekintettel, nem kellett kitöltenie. Most tagja a délafrikai egyesült Államok parlamentjének és mint a baladó-párt vezére kiváló szerepet visz.

Gyermekgyilkos anya. Tegnap délután Csomor Mária 21 éves eseléd a Nefelejts-utca 51. számú házában lévő szolgálati helyén egy fiúgyermeknek adott életet. A csecsemőt a szalmazsák alá rejtette, ahol a szerencsétlen megfulladt. A leány a szolgálatadója előtt elítélte az esetet, de ma reggel annyira elgyengült, hogy nem tudott munkába állni. A mentőket hívták hozzá és ezek megállapították, hogy a leány a szülés következtében gyöngült el. A mentők kérdőre vonták a leányt, de ez nem akart tudni semmiről. Bevitték a Rókus-kórházba. A leány lakását átkutatták és a csecsemőt megtalálták a szalmazsák alatt. Vallatára fogták a leányt, aki kijelentette, hogy soha senkivel viszonya nem volt és férfit nem is ismer. Majd vallási tébo-lyodottnak tetette magát, de a rendőrség a gyermekgyilkosságot beigazoltnak látta és letartóztatta Csomor Máriát.

Kiránduló hölgyek rejtélyes eltűnése. A belgiumi Eupenben december 29-én két szabad-ságos katonája Gilleppe-völgyes szűles szikla-falán egy női kalapot, két pár női kezűt és egy szőrmegallért talált. Azon a helyen, ahol ezeket a tárgyakat találták, a hó erősen le volt taposva. Egy másik helyen a havon szűles sáv látszott, mintha két ember egymás mellett leereszkedett volna a sziklapárkányról. Egy harmadik helyen a jelekből világosan meg lehetett állapítani, hogy két asszony ült a sziklafal szélén. A katonák jelentést tettek a dologról a közeli Jalhay faluban állomá-sozó parancsnokságnak, amely azonnal összeköt-tetésté lépett a verriersi rendőrséggel. A nyomozás azonnal megindult és sikerült megállapítani, hogy december 28-án egy idősebb és egy fiatalabb hölgy betört a Gilleppe-völgyben fekvő Hotel de Bethaneba, ahol megkávóztak, majd három levelet írtak, ezeket egy közeli levélszekrénybe be is dob-ták, azután a szoros felé indultak. Azóta nem lát-ták őket. Egy öreg asszony a 28-ikről 29-ikére vir-radó éjjelen, nem sokkal éjfél után segítségkérés-sel hallott a szoros felől. A katonaság és a rend-őrség mindent megtesz, hogy az eltűnt turistákat, ha még életben vannak, megmenthesse.

Az ékszerlovaj inas. Ma reggel megjelent a főkapitányságon okolicsányi Zsedényi Ede or-szágygyűlési képviselő és elmondotta, hogy tegnap este a feleségével elment a Rókk Szilárd-utca 8. számú lakásáról. Amikor éjfél tájban visszatértek, észrevették, hogy a hálószobának egyik nyitott szekrényéből valaki ellopta az ékszerkaszettát, mely-ben ezerkilencszáz korona készpénz és huszezer koronát érő ékszer volt. Az ékszerdobozzal együtt eltűnt a képviselő inasa, Franciszoy István 26 éves urasági inas is. A rendőrség megállapította, hogy a tolvaj az inas volt és letartóztatása iránt megette a szükséges intézkedéseket. A tolvaj inas magas terméű, szűles erős vállu, arca kerek, haja sötét, bajusza nyirott és az arcaán gödrösökék vannak. Az ékszer többnyire briliáns mellükből állanak és van köztük egy 7000 koronát érő gyöngyör briliáns esattal.

Össegezt leány. Ma reggel Licsik Mária tizenkilenc éves eseléd a Krisztina-körút 89. sz. házában lévő lakásán az egő gyertyával meggyuj-totta a ruháját és egész testén súlyosan össegezt. Bevitték a János-kórházba.

Rablóvilág Krakóban. Krakóból jelentik nekünk: A városban és a környéken orosz menekültek az utóbbi időben olyan sűrűn követtek el rablótá-madásokat, hogy a múlt éjszaka a csendőrség töme-ges házkutatásokat volt kénytelen tartani az orosz emigránsok szállásain. Kétszáz rendőrt és csendőrt mozgósítottak és összesen negyven gyanús orosz-t fogtak el, akik nem tudták magukat igazolni.

Eletunt orvostanhallgató. Az éjszaka a gróf Zichy Jenő-utca 13. szám alatt levő Terminus-szállodában Zemlényi Béla 21 éves orvostanhall-gató mellbelötte magát. Eszméletlen állapotban vitték a Réczey-klinikára. Irást nem hagyott hátra. Tettének okát nem tudják.

Pángermau lázítás. Sopronból jelentik: A Verein zur Erhaltung des Deutschtums in Un-garn lécsi egyesület a kismartoni járásban nagy-mennyiségű röpiratot terjeszt, amelyekben felhív-ják a lakosságot, hogy a most folyó népszámlálás alkalmával németeknek vallják magukat. Wolff Lajos kismartoni főszolgabíró tegnap nagymennyi-ségű röpiratot kobozott el és a kismartoni és a ruszti csendőrség a röpiratok terjesztőit nyomozza.

Apagyilkosság. Vasvárról jelentik: Bejez községet rénes apagyilkosság tartja izgalomban. Bokor János 19 éves legény részegen tért haza a kocsnából. Apja ezért megszidta, mire a fiu fenyegetni kezdte. Majd pedig feragadott egy husángot és azzal apját, Bokor Józsefet fejbevágta. Az idős ember koponyája megrepedt és néhány pillanat múlva meghalt. A gyilkos fiut a csendőrség letartóztatta.

Játékból halál. Egy sepsiszentgyörgyi fia-tal urileány tragikus halálát jelentik. Zathureczky Lászlóné fiatal, szép leánya, Zathureczky Irma, bűtfőn egy véletlenül kezébe került forgópisz-tolylyal játszadozott, amikor a fegyver hirtelen el-sült és a fiatal leány mellébe furódott; a hirtelen előhívott orvos sem tudott már rajta segíteni és a szerencsétlen leány rövid szenvedés után meghalt. A tragikus véletlen a városban általános részvé-tet kelt.

A bécsi szabósztrájk. Bécsből jelentik nekünk: A konfekciós cégek sztrájkoló szabóságé-dei üdvözlő táviratot kaptak Budapestről szerve-zett szaktársaitól. Az első békéltető tárgyalások eredménytelenül végződtek. A szervező-bizottság azon fáradozik, hogy kiterjessze a sztrájkot egész Alsó-Ausztriára és a morvaországi városokra is.

Szélhámós al-apáca. Szombathelyről jelo-tik: A csendőrség letartóztatta Kovács Rozália, Rada községbeli asszonyt, aki apáca ruhába öltözve betek ota járja Vas megye községeit és mindenféle hazugsággal egy-zárda részére esalt ki pénzt és ruhaneműket. Ugyanez időben feljelentés érkezett a csendőrséghez, hogy egy ba-rát is járta a községeket. Az asszony megvallotta, hogy a barát és az apáca egy személyben ő volt.

Halálozás. Nagysennyei Majos Ferencz Szabolcs vármegye törv. hatósági bizottsági tagja, föld-birtokos, nyug. jegyző életének 54. évében Nyirtasson meghalt.

Paki Jánosné, Jánó Borbála 73 éves korában Szent-katolnán meghalt.

Gardalos Mátyas volt 1848—49-es honvédőrmester 81 éves korában Baján meghalt.

Dr. Obláth Mór, Zemplén vármegye tb. főorvosa, 82 éves korában Gálszásén meghalt.

Özv. Herzogh Dávidné 72 éves korában meghalt Budapest. Temetése holnap, pénteken, délután két órakor lesz a rákoskeresztúri izr. temető balottas-házából. Az elhunytban dr. Herzogh Adolf fővárosi gy-a-korló orvos édesanyját gyászolja.

Francesco Segna bíboros, az index-kongregáció prefekta meghalt Rómában.

x Royal-Orfeum, Budapest, Erzsébet-körút 21. Színházi és variété-műsor. Kezdeté 8 órakor.

x Bob hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

x Fodor-féle vívőterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Akinek fájós foga van, vagy bármilyen okból orvosi kezelésre szorul, annak legjobban dr. Batizfalvy I. Z. Ki. Egt. tanár, a műtőfogászat és műfogászat szakorvosának Fogorvosi Intézetét ajánljuk. A fő-város ezen legelső intézete *Károly-körút 3. sz.* alatt lett legújában áthelyezve, egyenesen a czétra átalakított, a legkötőbb gépekkel és villanyos készülékekkel ellá-tott helyiségekbe, melyek lehetővé teszik a fogaknak teljesen fájdalomtalan kezelését. A nm. v. közokt. minisz-ter is elismerő leirattal tüntette ki e maga nemében páratlan intézetet, melynek technikai osztaiyában, mint számtalan esetben alkalmunk volt meggyőződni, a ter-mészetestől meg nem különböztethető műfogópótlások eszközlésnek, melyekkel tökéletesen lehet beszélni és rágni. Természetes, hogy minden művelet dr. Batizfalvy-nak, az ismert szakembernek fellégyelete alatt és rész-ben általa is végeztetik, miért is a legteljesebb bizalmat is megérdemli.

x A dr. Richter-féle Liniment, Caps. comp. (Horgony-Pain-Expeller) igazi, népszerű házi-szerré lett, mely számos családban már sok év óta min-dig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, köszvény, eszuznál, stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomtalanító hatást idéznek elő; sőt járványkórnál, min: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő házi-szer jó eredménnyel alkalmazható bedörzsölésképpen az influenza ellen és úveggekben: á K —.80— K 1.40 és K 2.— a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásá-rás alkalmával tessék batározottan: Richter-féle Hor-gony-Liniment (Horgony-Pain-Expeller) kéri. Valamint a „Horgony” véljegyre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

☉ **Repülőgépi-kiállítás Szatmáron.** Szatmá-ról jelentik: Id. Szél Imre és két társa 3 repül-gépet szerkesztettek. A repülőgépek, amelyek mo-noplánok, igen érdekes újításokat tartalmaznak és feltalálók nagy reményeket fűznek azokhoz. A gépeket kiállították és a város közönsége igen nagy számban látogatta a kiállítást.

Péntek
SZIN
A Ne
Lemutat
hiány, l
közben
Tegn
egy szere
— H
a kis sun
Alig
vették, fa
bokrot.
Garau
tiltakozott
ő még mi
az inkrim
Palás
a -néf.
Paula
titkártól
uj. ökölny
Alig telt
irodában s
kos gumma
— M
— Ez
galommal
— M
— A
nőzni és a
— Ez
— Ug
Garabot ko
A Ne
nése élén
szendéje i
hogy tizen
— Jó
azért éjjel
déli színés
— M
— Eg
letén lakik
— H
— Az
— M
— Fo
renád.
— Jó
Fogad
ban foly
kar nehá
szerelmes
telefonhoz
felhívta a
— Ha
fülecskét
— És fel
klasszikus
kája" ...
Szerel
A Vig
táltak egy
— Ha
a Neazetil
— Le
— Me
— Ki
— Eh
fiu — a J
Csakug
színész zett

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A kulisszák világából.

— Színházi csevegés. —

(Garamszeghyé.)

A Nemzeti Színházban sokat dolgoznak; egyik lemutató követi a másikat; s repriekben sincs hiány. De azért a színésznép próbák és előadások közben is ráér a mókázásra.

Tegnap, a többek közt, nagy riadalmat okozott egy szerep, amely Garamszeghy-nének volt kiosztva.

— Hogyan — szörnyülködtek jobbról-balról — a kis sunyi, megnősült?

Alig várták, hogy a színházhoz jöjjön. Körülvették, faggatták, gratulálták, de szidták is, mint a bokrot.

Garamszeghy bámult, védekezett, esküdözött, tiltakozott és amikor még sem akarták elhinni, hogy ő még mindig szabad s kapható, megmutatta, hogy az inkriminált szerep — férfiszerp.

Palásthy — a kis „Mókus” — hamisította oda a -néf.

(A radirgummi.)

Paulay Ede, a Nemzeti buzgó ügyelője, Péchy titkártól radirgummit kért kölcsön. Péchy udjonat-uj, ökölnyi gummiját bocsátotta rendelkezésére. Alig telt el egy óra. Paulay ismét megjelenik az irodában a egy mogyoró nagyságu, rojtosszéli, piszkos gummimaradékot tesz a titkár elé.

— Mi ez? — kérdi Péchy ámulva.

— Ez? ... Radirgummi — feleli pokoli nyugalommal Paulay.

— Miféle radirgummi?

— Amelyet egy óra előtt szives voltál kölcsönözni és amelyet most köszönettel visszahoztam.

— Ez lenne...?

— Ugy van; csak hogy időközben egy fordított darabot korrigáltam vele végig.

(A szerenád.)

A Nemzeti Színház egyik fiatal szerelmes színésze élénken érdeklődik a színház egyik fiatal szendéje iránt. Annyi virággal kedveskedik neki, hogy tizenhatodikán van mit fizetnie.

— Jó, jó — évődik vele Náday Béla — de azért éjjeli zenét még sem adhatsz neki, mint vidéki színészkorodban.

— Miért nem?

— Egyszerűen, mert a kicsike a negyedik emeleten lakik...

— Hát aztán?

— ... és a rendőr bekísérne.

— Azt szeretném látni!

— Meg is láthatnád!

— Fogadjunk, hogy még ma meglesz a szerenád.

— Jól van, fogadjunk!

Fogadtak. Ez a párbeszéd az örmesteri szobában folyt le, az „Elektra” előadása alatt. A zenekar néhány tagja is ott cigarettázott. A fiatal szerelmes könnyen meggyezett velük. Azután a telefonhoz ült s a muzikusokat is odaintette. Majd felhívta a művésznőt, akinek saját telefonja van.

— Halló! X. nagysád? Igen! ... Tartsa fülecskőjét a kagylóhoz...

— És felhangzott a „Képeddel alszom el...” klasszikus dallama, majd a „Fekete szem éjszakája” ... és egymásután a többi szerenád-nóta.

Szerelmesünk megnyerte a fogadást.

(Szerződötetés.)

A Vígyszínházban ma izgatott hangon kolportáltak egy hírt.

— Hallottátok már...? Ditrői elszereződött a Nemzetihez.

— Lehetetlen! ... Komolyan? ... Miért?

— Mert azt ambicionálja, hogy...

— Kicsoda? ... a kis Ditrői Mór?

— Eh, ki beszél Móróczról! A másik Ditrői fia — a Jóska!

Csakugyan: Ditrői Mór másik fia is fővárosi színész lett.

(Ujdonság-csere.)

Az „Ismeretlen táncos” után Lengyel Menyhért „Proféta” című darabját készültök a Vígyszínházban műsorra tenni. Váratlanul — a sok időre terjedő nagy szezenikai készülődések miatt — változtattak az ujdonságok sorrendjén, úgy, hogy a legközelebbi bemutató a „Medikus”, Bródy Sándor új színműve lesz.

Tanakodtak, hogy mi a változtatás oka. Tapolcazi közbeszél:

— Semmi sem egyszerűbb ennél: A mostani beteges állapotok közt előbb van „Medikus”-ra mint „Proféta”-ra szükség.

(A közönség terminológiája.)

Csalódnak, akik azt hiszik, hogy a közönséget — a nagyközönséget — a műsor irányítja, amikor színházba megy.

Az „ezerfejú szörny” lélektanáról kötetet lehetne írni. De ezt másra bízom. Itt csak arra szeretnék mutatni, hogy a publikumot mi minden huzza-vonzza a színházba!

Az öreg báró Majtkényi László, például, csak az Operába járt, mert — aká Verdi-, akár Wagner-operát adtak — egyedül az ő emeleti páholyában tudott jóízűen — aludni.

Szegény Bartók Lajos esténként sorra járta az összes színházakat. Bekukkant a nézőtérre, fölment a színpadra és végigbókolta az összes hölgyeket, a madonnától a kis kóristaleányig.

A vidékiek meg se nézik a színpadot: elmennek a Vígyszínházba, a Király-ba, a Magyar-ba, a Nemzeti-be, — aszerint, hogy a sikamlós boházokat, az operettet, vagy a komoly színművet kedvelik.

Ismerek egy urat, — nagy barátja a pikantériáknak — aki mai napig se látta még a „Szép Helénát”.

— Nem kell, nem kell — tiltakozott ellene — a gimnáziumban eleget maezeráltak a görög történelemmel!

Ha így osztályoznak, érthető, hogy minden jeles színésznek és szerzőnek van saját közönsége, amely nem törődik a darabbal, csak a kedvencétől legyen, vagy a kedvenc játszók benne.

A kis Varga, a Vígyszínház pszichológus pénztárosa, jól ismeri a közönség észjárását. És aszerint kezeli a vendégeit.

— Kérek jegyet Hegedűshöz — mondja például valaki.

Ekkor Varga a legközelebbi „Ördög” előadásra ad jegyet.

Vagy pedig:

— Kérek Csontos jegyet...

Nos, magától értetődik, hogy ez a néni „A testőr”-t akarja megnézni.

(A legnagyobb siker.)

Sarkadi Aladár a Vígyszínház legnépszerűbb geureszínészeinek egyike. Ugynevezett kabinet-alkitásiának se szeri, se száma: Amikor a színpadra lép, a sikerült maszkjáért, azután meg a jóízű humoráért nevetik, tapsolják.

Természetesen nemcsak sok a bálmulója, de az irigye is. Legádázabb irigye, színpadi sikereiért, — a felesége. A szép Sarkadiné ugyanis nagyon vágyik a művészi babérokra. Nagy az intelligenciája, kellemetesen csengő a hangja, kitűnő ízléssel öltözik és a mellett — vagy inkább: mindenképp — szép. Nagyon szép. Olyan szép, hogy ez már szinte közveszélyes szépség.

Kell ennél több a színpadi érvényesüléshez. Férfjének nincs is ellenvetése. A színház tagjai versenyt ezitják az ambícióját. Balassa Jenő — vulgo: Basa bácsi — máris megadta a szükséges „sliff”-et és három szerződés is ott hever már az asztalán. Csak választania kellene.

De a szép Sarkadiné habozik. A páratlan napokon elhatározza, hogy színésznő lesz, a párosokon inkább az ő kedves háztűzhelyét választja. Behunyja a szemét, befogja a fülét, hogy ne lássa, ne hallja a csábításokat.

Közben fáj a szíve, valahányszor Aladárnak fellépte új sikert hoz.

— Miért ő? És miért nem én? — sóhajtja — vagy legalább: miért nem én is?

A multkor Sarkadit egy felsővidéki városba

hitták vendégszeropelni. A művész magával vitte a feleségét is. (Ovatosságból, nehogy a rossz nyelvek holmi kalandokat imputáljanak neki.)

Természetesen: zsufolt ház, babérkoszoruk, huszszori kihívás és — bankett.

A lakománál a szép asszony ült az asztalfőn. Jobbján a polgármester; balfelől a tűzoltóparancsnok. Mind a két ur már a pezsgő előtt fülíg szerelmes lett. Amikor pedig egy pár pohárral leöblítettek, megoldódott a nyelvük és elárulták, amitől túláradt a szívük.

— Nagysádkám! — dadogta a polgármester ur. Adja nekem a szemét... azt a... azt a... ragyogó két szemét...

A szép asszony jót nevetett.

— És mit csinálna a szememmel?

— Zsuzsut az óralánczomra.

De ekkor már a tulsó szomszéd érintette a karját.

— Nassád! — sugta szenvedélylyel a tűzoltóparancsnok.

— Mi tetszik?

— Oh, hogy még mi tetszik! Maga tetszik! Oh, nassád! Legyen a feleségem!

— Hiszen férjnél vagyok. Ott ül az uram, Nem tudja?

— Tudom, tudom... de váljon el.

Sarkadiné pompásan mulatott. És nem lenne szellemes asszony, ha idegenkedett volna az ártatlan ugratástól.

— Hát, kérem, — mondta némi kaczerködéssel — ajánlata felette hizelgő. De meg kell gondolnom a dolgot... mert hát férjemnek szép állása van...

— Hát nekem! Tűzoltóparancsnok vagyok!

— És nagy fizetése.

— Nekem is!

— Szabad tudnom.

A szerelmes tűzoltó kihuzta magát és büszkén felelte:

— Ujév óta — hétszáz forint évenként!

Amikor a fiatal pár vonatra ült, Sarkadi elégedetten mondta a kis feleségének:

— Szép sikerem volt.

— Hát még nekem! — szólt a szép asszony és nevetve mondta el a kalandját.

(A művészet előbbre való.)

Ujházi Ede jubileuma alkalmából idősb Ödny Lehel, operánk nagynevű volt tagja, mondta el a következő kedves remiszeczenziát:

Ujházi kedves barátommal — jó régen — kimentünk Ems-fürdőbe. Naponta jártunk a kuthoz gyógyvizet inni. Egy napon néptelen volt a kuthoz vezető bejárat, mi ezt látva, oda siettünk az első pohár vizért. A szűk vaskorlátón bementünk a kutig, ahol a poharakat a szolgálk felnyújtják egy rudra alkalmazott edényben.

Előttünk abban a pillanatban állt meg a kuthnál egy szürke czilinderes, szürkés, „pfeffer unü salz” színűnek nevezett, elegáns öltözötű, magas termetű, széles vállú és fehér haju ur. Visszanézett, fölre állt s ezekkel a szavakkal: „Die Kunst geht voran”, helyet engedett nekünk, mi pedig a kuthoz léptünk. Csak aztán tudtuk meg, hogy az udvarias ur az öreg, daliás Vilmos császár volt.

„Die Kunst geht voran!”

A nagy német császárnak ez a mondása akkor a magyar művészetnek volt szánva.

Ujházi rászolgált. Én? ... nem szolgálhattam ki teljesen a művészi évekét.

Egy látésöves ur

(*) Sauer Emil. Ha van tipikus és mégis speciális jelenség a muzikusok nemzetközi családjában: úgy bizonyára Sauer Emil az. Kiváló virtuóz és mégis lenézik még a nála kisebbek is; talentumos ember és évek óta nem kap egy őszinte jó szót a kritikusoktól; a műsora érdekes és egy csomó hüszeges középkori hölgyön kívül nincsen hallgatója és tisztelője. Saját magát túléltte: ebben rejlik a tragikum. Öszülő fejjel, lassan megrokknva, elfakuló művészettel most is úgy akar hódítani, mint valamikor régen, mikor még igazán hódító volt. Ma már kiabrándultunk belőle, mosolygunk az

erőlködésén és technikai ezermesterkedésén mesterember milyontának tudjuk be. A műsora: Beethoven, Chopin, Schumann, Rubinstein és — Sauer üres, a szonáták, scherzók, barcarolák és caprice-ok hidegen hagynak, a taps visszhangosan kong nyomában, a ráadás nehezen, kinok közt születik és a félig telt teremben lézengve egy kis szomorúsággal gondolunk arra: milyen rossz megöregedni és az öregséget észre nem venni.

(*) **József főhercegek a Nemzeti Színházban.** József főherceg és neje, Augustia főhercegnő, ma este végignézték Herceg Ferenc kitűnő darabjainak, a „Bizáncz”-nak előadását. A magas vendégeket a színházban Tóth Imre igazgató fogadta.

(*) **Az Operaházban** holnap, pénteken, Környey Béla megbetegedése miatt az előírt A hegyek alján helyett A sevillai borbély (az I-ső felvonás változása és a II-ik felvonás) s utána A csodaváza ballet kerül színre. A dalműben közreműködnek: Sándor Erzsébet (Rosina), N. Várent Vilma (Berta), Takács (Figaro), Arányi (Almaviva), Hegedűs (Bartolo), Kornai (Basilio). Vezényel Kerner István karnagy, rendező Alszegehy Kálmán főrendező. A ballet főszerepeit Pallai Kranner I., Smeraldi és Brada táncosják, vezényel Szikla Adolf karmester, rendező Guerra Miklós balletmester. (Bérlétszűnet 1. szám, rendezés helyárak, kezdete 7 órakor.) Szombaton az idényben először a Troubadour-t adják a főszerepekben Sebeők, Fodor Aranka, Lunardi és Rózsa felléptével, utána a Tánccsereg kerül színre Sebesi Teréz és Brada Edével. (Évi bérlés 7. szám.)

(*) **Művészház.** Az eddigi szezonnak kétségtelenül legérdekesebb kiállítása nyílt meg a faszor. Művészházban. Fiatal, friss törekvésű, a keresés lábában dolgozó emberek adtak itt találkozót egymásnak és akik érdeklődnek a modern magyar művészet hováfejlődése iránt, bizonyára jól érzik magukat ebben a társaságban. Mindjárt az első teremben feltűnik Szigeti Jenőnek két esendőlete, egybehangolt színeivel, határozott formakésziséggel és érdekes perspektivikus beállításával. Meglepő kollektívával szerepel Páldy Zoltán, ez a fiatal, nagy kulturájú szereplő, akinek a mostani képsorozata egyöntetűen dokumentálja finomult stílusérzékét és az elvontságig leegyszerűsödött dekoratív-tudását. Három pasztelle: „Mária a gyermek Jézussal”, „Irenke arcoképe” és „Melanie” csaknem tökéletes példái a stilizálás logikájának és a színellenhatások megértésének. Nagy összefoglaló vonalak és a képet képpé egészítő szintikok dicsérik a többi vásznát is. Hasonló vágású művész Sassy Attila is, de még nem annyira harmónikus, még nyugtalanabb és forrongóbb. Talán főlényesebb a rajztudása, ezt azonban nem mindenütt kíséri a hozzátartozó színérzék. Amit vonallal sok vásznan szinte bravurosán foglal össze, szöveti és alapozza a színnel. Kicsit vonagló, démonikus és hisztérikus ez a piktúra, de éppenséggel nem a tartalmánál, hanem csak az egyenlenségei miatt. „Egy asszony feje” és „Emberfej” című portréi még mindig komplikáltak, de erős kézzel összefogott és színből is leegyszerűsített stilizációk. Fekvő aktjának vonalvezetése elsőrangú és szellemes. Valamennyi kiállító között Pap Géza a legmegállapodottabb és a legkérvőbb érdekes. Szélid derű ömlik el ezeken a képeken, melyek rajzban is csak becsületesebb és pontosak, de nem adnak és nem is keresnek élményeket. Tájain érzet némi elfinomodást és mintha innen új értékek, sőt új élménylehetőségek is integetnének feléje. Nagy és impozáns gyűjteménnyel szerepel Boromissza Tibor, aki Gauguin és a japánok hatása alatt egyre erősebben fejlődik maga felé. Legujabb gyűjteményében feltűnő továbbmenést mutat kompozíció képességében és ezt figurálsáin, tájain, s a kettőn együtt is megmutatja. Mozgalmas, színtétikusan szép vászon a „Május vásár Nagybanján” erős és egyszerű aktstudium a 88. számú képe és szinte brutális erővel vászonra rögzített az „Olvasó hányász”-a. Három színes rajza, a „Bányász udvara tavaszszal”, a „Tanulmány I.” és az „Egy udvar Nagybanján” finom színösszetételével és szellemes rájárával tökéletes japán impressziók. Kellemesen tűnik fel Jakab Zoltán két friss, színes plenáirjével. Az érdekes kiállítás holnap nyílik meg a nagyközönségnek.

(*) **Hírek a Magyar Színházról.** A Magyar Színházban is két délutáni előadás lesz a héten: pénteken és vasárnap. Pénteken délután 3 órakor kerül először mérsékelt helyárakkal színre Kóbor Tamás drámája, az „Egy test, egy lélek”. Vasárnap délután megismétlik a „Kis lord” előadását Fényes Annuskával a czimszerepben. Ez a vasárnap délutáni előadás rendezés helyáru. A Magyar Színház nagysikerű műsordarabjai lehetővé teszik, hogy a személyzet minél alaposabban készüljön a színház legközelebbi bemutatására. *Hajó Sándor* „Fiúk és lányok” című vígjátékának az előadására. A bemutatkozó előadás a jövő hét végén lesz.

(*) **„Az ismeretlen táncos.”** A Vigszínházban holnapután, szombaton adják először az „Ismeretlen táncos”-t (La danseur inconnu), *Tristan Bernard* háromfelvonásos vígjátékát, amely éppen egy évvel ezelőtt került bemutatásra a párisi Athéné színházban, ahol már kétszáznál több előadást ért meg. Holnap, pénteken a Vigszínházban két előadás lesz. Délután az „Ördög”-öt adják, este pedig a „Szent liget”-et.

(*) **Harc a szatmárnémeti színházért.** Már megirtuk, hogy a szatmárnémeti színházi bizottság egy szótöbbséggel a szatmárnémeti városi színházat *Balla Kálmán*nak ítélte oda. A színházi bizottság határozata — amint velünk közlik — teljesen szabálytalan volt, mert leszavazott négy olyan tag is, aki nem a szatmárnémeti színházi bizottságnak, hanem a nagykarolyi színházi bizottság tagja. A szabálytalan határozatot megfélembették a hétfőn tartandó városi közgyűléshez, amely ezt a határozatot meg fogja semmisíteni. És ez nem az első eset Szatmárnémetiben. Ezelőtt 3 évvel ugyancsak szabálytalan körülmények között határozott a színházi bizottság s a közgyűlés akkor is megsemmisítette a határozatot s így most is meg fogja semmisíteni. A legérdekesebb a dologban, hogy a színházi bizottság ülésén a főjegyző elnökölt, aki daczára a szabálytalanságnak, nem emelt ez ellen órást.

(*) **Uj Schnitzler-darab.** Alig négy hete, hogy Arthur Schnitzler tragédiáját „A fiatal Medardus” bemutatta a bécsi Burgtheater s már új darabja készült el. Az új színművet, melynek címe: „Das weite Land”, a berlini Lessingtheater szerezte meg és ott lesz az első bemutatója is és pedig még ebben a szezonban.

(*) **Uj színház Fiumében.** A Teatro Fenice tulajdonosai és más érdekeltekből alakult részvénytársaság elhatározta, hogy a régi fiumei színház helyére modern, új színházat építtet. A lebontáshoz a legközelebb hozzáfognak. A színházépítkezés miatt a tavaszi magyar vendégszerelés elmaradt, mert a Teatro Comunale kizárólag az olasz színművészet számára van nyitva.

(*) **Liszt Ferenc-ünnepély Heidelbergben.** Liszt Ferenc születésének századik évfordulóját ünnepli ebben az évben az egész művelt zenei világ. Az ünnepelésben Németország jár elől, amennyiben az Allgemeiner Deutscher Musikverein október havában Heidelbergben öt napig tartó zeneünnepélyvel ünnepli a balhatalan magyar mester emlékét. A nagyszabású ünnepélyen, amelyen többek között *Mottl Félix*, *Strauss Richárd*, *Busoni* is közreműködnek; a magyar művészeket *K. Durigo* Ilona fogja képviselni, akit az ünnepély rendező-bizottsága a napokban kért fel a közreműködésre.

(*) **Wagner Sigfrid Budapestben.** A január 11-iki VI-ik filharmoniai hangversenyen, melyet Wagner Sigfrid vezényel, Liszt „Orpheus” és Wagner Richárd „Faust-nyitány”, „Sigfrid-idill” és „Mesterdalnok-előjáték” című művein kívül még a vezényelő következő saját szerzeményeit adják elő: „Bruder Lustig” nyitánya, a „Sternengebot” II-ik felvonásának bevezetése és „Hódolat”, a „Der Kobold” III-ik felvonásának bevezetése, „Banadietrieh”-ből pedig a nyitány és Vütlich éneke. Wagner Sigfrid vasárnap érkezik Budapestre s megkezdzi az előkészítő próbákat.

(*) **Kamarajátékok.** A Kamarajáték Társaság színpadán szombaton kerül bemutatásra *Strindberg* egyik remekműve, a „Hitelezők”, *Feld Iren*, *Kardos Andor* és *Gallórt Lajos*kal a főszerepekben. Ugyanekkor előadják *Strindberg* mulattató szatirikus vígjátékát, a „Ne játszsz a tüzzel!” című egyfelvonásost. Jegyek még válthatók Bárd testvéreknél, Kossuth Lajos-utca 4. és Andrássy-ut 2 és az Országos Zenekadémia épületében.

(*) **Japán kiállítás Budapestben.** A japán kiállítás anyagának legnagyobb része Londonból megérkezett s *Kouménak*, a tokiói festőakadémia jeles tanárának és néhány szorgalmas munkatársának felügyelete alatt megkezdődött a kicsomagolás és rendezés nehéz munkája. Jeles festmények, mesteri himzések, valódi tüfestések, pompásan patinált bronzok, finom elefántesont faragványok, zománcos vázak, pompás ékszerek, csodás lakkművek és az iparművészeti iskolák kiállításának anyaga került eddig a bámulatos pontossággal csomagolt ládákból napfényre, olyan kifogástalan állapotban, mintha e tárgyak sohase tették volna meg az utat Japánból Londonba és onnan Budapestre. A már eddig előküldött anyag is biztosítja, hogy a kiállítás művészi esemény lesz kiállításaink között. Eddigi terv szerint január hó 8-án nyílnék meg az a kiállítás, valószínű azonban, hogy a rendezés nagy munkája miatt ez az időpont némileg eltolódik. Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményei a kiállítás rendezése miatt a további intézkedésig zárva maradnak.

(*) **Uj festmény a Szépművészeti Múzeumban.** A Szépművészeti Múzeum értékes képekkel gyarapodott azzal a kollektívával, amelyet Stern Ármán fővárosi bizottsági tag adományozott a múzeumnak. A képek között van egy nagyon értékes, szép és nagyterjedelmű kép, amely Krisztus levételét a keresztről ábrázolja. A műalkotás, amely a németalföldi sajátosságokat viseli magán, a festőművészet aránylag fejletlen idejéből, a XV. századból származik.

(*) **A skót kiállítás megnyitása.** A skót művészek kiállítását ma délután hat órakor nyitották meg ünnepélyesen meghívott vendégek jelenlétében, a Könyves Kálmán Nagymező-utcai művészeti szalonjában. A kedvezőtlen idő daczára, a megnyitáson a főváros műértő közönségének száma jeles volt meg és igen sok művész és műpártoló. A kiállítás megnyitása után nyomban megkezdődött a művásár. A kiállítás vasár- és ünnepnapokon 9—1-ig és hétköznapokon pedig 9-től este 7-ig van nyitva. Belépődíj 60 fillér.

(*) **Charles Palmie gyűjteményes kiállítása.** Az Andorko-kiállítás bezárása után rögtön hozzáfognak Palmie Charles hírneves müncheni festőművész gyűjteményes kiállításának a rendezéséhez a Művészotthon vacsi-utcai helyiségeiben. Ez a képtárlat nagyszabású interieur- és iparművészeti kiállítással lesz kapcsolatban, amelyet Dékány Árpád tanár állít össze.

(*) **Gyermekszínház.** Holnap, pénteken, Vizeskereszt napján a „Babszem Jankó” című ötfelvonásos énekes és táncos tündérrége kerül színre. Jegyek válthatók a színház pénztáránál (Révay-utca 18. sz.). Az előadás négy órakor kezdődik.

(*) **Az Orsz. Magy. Kir. Színművészeti Akadémia** a hó 7-én, szombaton, saját színpadán (Urania) Gál Gyula tanár vezetésével, *Shakespeare*-korabeli díszlettel, részben új szereposztásban gyakorlati előadást tart növendékeivel. Ez alkalommal *Shakespeare* ötfelvonásos vígjátéka, „A makrancos hölgy” kerül színre. A főbb szerepeket Rajna Alice, Sárton Etel, Tasnády Ilona, Lóránt Vilmos, Marosffy Lajos, Pető Pál, Petrik József, Sas József és Trági József játsszák.

(*) **Hangversenyek.** K. Durigo Ilona, a kiváló dalénekesnőnk, január 9-én tartja második dalestélyt a Royal-teremben. Műsora Beethoven, Strauss és Hugo Wolff dalain kívül Hubay, Szendy, Szabados, Pusztay és Csiky magyar szerzők dalait foglalja magában. Jegyek a Harmónia R. T.-nél.

Kiss József január 12-én a Zenekadémia termében rendkívül érdekesnek és élvezetesnek ígérkező felolvasóestélyt rendez, melyen az illusztris írón kívül Lindh Marcella, G. Kertész Ella, Beregi Oszkár és Sugar Viktor orgonaművész fognak közreműködni. Jegyek 3—12 koronáért a Harmónia R. T.-nél.

Godowsky Lipót és *Kerpely* Jenő január 13-án a Royal-teremben szonataestélyt tartanak. Műsora: Brahms f-dúr; Beethoven: Szonata a-moll; és Saint-Saens: c-moll. Jegyek a Harmónia R. T.-nél.

A Magyar Nők Körjegyzőlete 1911. január 17-én Lichtenberg Emi karnagy vezetésével a capella hangversenyt rendez a Zenekadémia termében. Előadásra került többek között *Paestrina* Crucifixusa; Mozart: Ave veruma; Liszt: 137. zsoltára (alt solo), Durigo Ilona Saint-Saens: La nuit című cantatája (sopran solo Radó Klára) és Schubert egy nálunk ismeretlen elragadó szerenádja. A műsorból felelt meg egyes szólóquartettek (6-angol madrigálok és Brahms Liebeslieder) Durigo Ilona, Sándor Arminé, Radó Klára, dr. Székelyhidy Ferenc és Venczell Béla fogják előadni. Jegyek 2—10 K-ért a Harmónia R. T.-nél kaphatók.

Cervi Anna, a kiténő dalénekesnő és énektanárő január 19-én hangversenyt rendez a Royal-teremben. Jegyek a Harmónia R. T.-nél.

Szántó Jani, a Lipcsében élő jeles hazánkfia január 26-án európai körutja megszakításával héghestélyt rendez a Royal-teremben. Jegyek a Harmónia R. T.-nél.

SALVATOR

a kiváló bór- és lithiumos gyógyforras, vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és légzőszervi szervek hurutjainál, kitűnő hatású.

Főraktár Budapestben, Édeskuty L.-nél.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* Az Akadémia 1911-ben lejárt pályázata. A Magyar Tudományos Akadémia pályázatai közül a folyó évben a következőknek benyújtási határideje jár le: Az I. osztályból: Kivántatik színmű, amelynek tárgya a mohácsi vész utáni korból vendő. A színművek lehetnek tragédiák, vígjátékok és középfa drámák; a mondai alapon írt színművek éppen úgy videsenek kizárva, mint az olyanok, melyeknek csak a háttérük történelmi. A legjobbnak ítélt pályamű jutalma a tuzberki *Köcsán* Ferencz alapítványból száz arany. Határnap 1911. május 31. — Az esztetika módszereinek történeti és bíráló ismertetése. A legjobbnak ítélt pályamű jutalma a *Gorove*-alapítványból száz arany. Határnap 1911. szeptember 30. — A magyar hangutánzó kifejezések nyelvtörténeti és lélektani szempontból. Jutalom a *Rökk* Szilárd-alapítványból ezer korona. A munka tervrajza egy-két kidolgozott fejezettel együtt 1911. szeptember 30-ig küldendő be. — Kivántatik a *Corvina*-könyvtár méltatása és részletes története. Jutalom az ifj. *Bojári Vigyázó* Sándor-alapítványból kétezer korona. Határnap 1911. szeptember 30. — A II. osztályból: Fejtessek ki a kereskedelmi alkalmazottak jogi és társadalmi helyzetének javítására szolgáló intézmények. Jutalma a Magyar Kereskedelmi Csarnok *Széchenyi*-adományából ezer magyar frank. Határnap 1911. december 31. — Kivántatik oly munka, mely az európai államok halandósági viszonyait ismerteti, különös tekintettel korra, halál-okra, foglalkozásra, jólétre és társadalmi osztályra. Jutalma a dr. *Pollák* Henrik-alapítványból ezeröttszáz korona. Határnap 1911. szeptember 30. — Adassék elő az erdélyi fejedelemség területi változásainak története János király halálától a szatmári békeig. Jutalma az ifj. *Bojári Vigyázó* Sándor-alapítványból kétezer korona. Határnap 1911. szeptember 30. — A III. osztályból: Kivántatik körülbelül 15 nyomtatott ivnyi terjedelemben a szakirodalom gondos és rendszeres felhasználásával a *Fourier*-féle sorok elméletének monographia-szerű tárgyalása. Jutalma a *Lukács* Krisztina nevére *Lukács* Móríc által tett alapítványból kétezer korona. Határidő 1911. december 31. — Kivántatik körülbelül 15 nyomtatott ivnyi terjedelemben, a szakirodalom gondos és rendszeres felhasználásával, a p-l genusu sikkeli és térbeli algebrai görbék elméletének monographia-szerű tárgyalása. Jutalma *Tomori Theodorovits* Anasztáz alapítványból kétezer korona. Határidő 1911. december 31. A pályázatokra vonatkozólag az Akadémia rendes pályázati szabályai mérvadók.

Mulatságok.

* Magyar Gazdasszonyok nagy jubiláris elite álarcos bálja. Tegnap tartotta meg a Magyar Gazdasszonyok nagy jubiláris elite álarcos báljának rendező-bizottsága értekezletét, amelyen megállapították azokat a módozatokat, amelyekkel méltóan megünnepeljék az egyesület ötvenéves fennállását. Ezen a jubiláris álarcos bálon a fővárosi társaság legelőkelőbb hölgyei nagyszámban vállalnak háziasszonyi tisztseget. A tombola-asztalok körül a rendező-bizottság hölgyei fognak munkálkodni. Gondoskodik a rendezőség elsőrangú művészi kabaréről, festői jelmez felvonulásról, teljes katonazenekarról és cigányzenéről, hogy a jubiláris elite álarcosbál minden tekintetben méltó legyen az egyesület ötvenéves fennállásának megünnepelésére. A rendező-bizottság bizik abban, hogy e fényes jubiláris elite álarcos bál nemcsak erkölcsileg, hanem anyagilag is hathatósan fogja az egyesület árvaházának emberberáti céljait előmozdítani. Az álarcosbál február hó 5-én, vasárnap lesz, a fővárosi vígadó összes termében.

* Balaton-bál. E héten, szombaton este lesz a Vígadóban a „Balaton-bál”, amely a farsang zónnyitó első nagy báljának ígérkezik. A bál négy-száztagú rendező-bizottsága kerületi jár el a Balaton Szövetség igazgató-választmányával s a három parti vármegye: Somogy, Veszprém és Zala érdekeltségével, hogy a bált minél fényesebbé tegye. A mulatság tisztá jövedelmét a balatonvidéki népipar segélyezésére fordítják. A bál, amelyen a honvédek zenekar játszik, este 9 órakor kezdődik. A bálroda a Rákóczi-ut 38. szám alatti házban van, ahol jegyeket is lehet váltani. Felülfizetéseket a jótékony célra való tekintettel köszönettel fogadják. A jegyek ára a következő: nagypáholy 24 korona, kis-páholy 20 korona, családjegy (három személyre) 10 korona, személyjegy 3t korona, táncosjegy 1 korona. A bálbizottság elnökei gróf Balthyányi Lajos, gróf Széchenyi Aladár, Ováry Ferencz és Hertelendy Ferencz, titkára Cséplő Ernő, ellenőre Lenkey Vilmos Dani, pengztárosa pedig Rózsa Károly.

Nyiltter.

Szovában kélőttékert nem vállal felelősséget s emelkettől

Dr. HARMATH GYULA TÜDŐBETEGEK

gyógyintézete bejáróknak
Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 32. szám.
Tudómelibek: Asztma, Tuberkulozis I. és II. stádiumában, vérköpn, tüdőcsucshurut) a legújabb gyógymódokkal kezelteknek.
Szóram-kezelés: Kamara-inhalációk
Az 5 éve fennálló intézetben kezeltek 70 százaléka gyógyult.
Bemelés 12-2 és 2-4-ig.

A budai Szt.-Lukácsfürdő

„Nagyszállójában” és „Thermal”-szállójában szoba teljes ellátással naponként 10 kor.-tól feljebb. Minden szoba kiltással a Dunára. Kénes iszapfürdők és iszapborogatások. Fürdőismertetést díjmentesen küld Szt.-Lukácsfürdő részv.-ára.

FŐVÁROS.

(A kolera és a sorozás. Hazai Samu honvédelmi miniszter rendeletet küldött a fővárosnak, amelyben rámutat arra, hogy mivel az ország területén a kolera már megszűntnek tekinthető, semmi sem áll útjában, hogy minden sorozó és minden vegyes felülvizsgáló bizottság működését újból megkezdje. Ennek folytán azt a rendeletet, amellyel a múlt év szeptember 27-én az állandó sorozó és felülvizsgáló bizottságok működését felfüggesztette hatályon kívül helyezi. Minthogy azonban egyes koleramegbetegedések előfordulhatnak, elrendeli a miniszter azt is, hogy az ázsiai kolera fellépése esetén a törvényhatóság első tisztviselője gondoskodjék arról, hogy állításkötelesek és felülvizsgálatra kerülő egyének a fertőzött vidékről ne kerüljenek a bizottságok elé.)

(A szánkósport szabályozása. A főváros tanácsa a múlt év folyamán szabályozta a szánkósport gyakorlatát. A szabályozás főképen azokat az utvonalakat állapította meg, amelyek szánkózásra és rödlizásra használhatók és megjelölte azokat az utakat is, amelyeken a sport üzesse tilos. E szabályozás gyakorlati eredménye alapján a főváros tanácsa ma az I. és II. kerületi előjáróságok, a mérnöki hivatal, az erdőmesteri és köztisztasági hivatal, a fuvartelep vezetésére, a főkapitányság, az I. és II. kerületi kapitányság, a budai tornaegylet elnöksége és Bély Mihály tornaszakfelügyelő bevonásával véglegesen megállapította azokat az utvonalakat, amelyek a szánkó-sport céljaira átlendíthetők, illetve amelyeken egy a szánkózás, mint a rödlizás tilos. Ezeknek az utvonaloknak a kijelölésével kapcsolatban megkereste a főváros tanácsa a főkapitányságot, hogy az engedélyezett utvonalakon a gyakorlatok felszórátását állandóan és szigorúan ellenőriztesse, egyben utasította az I. és II. kerületi előjáróságot, valamint a köztisztasági hivatalt is, hogy amennyiben az engedélyezett utvonalak oly sikosakká válnának, hogy azokon a közlekedés nehézséggel járna, a pályákat hintessék fel és ha annak szükség mutatkoznék, tegyék alkalmatlanokká a további szánkózásra. Mielőtt azonban ehhez a rendszabályhoz nyulnának, kötelesek ezt a tanácsnak előzőleg bejelenteni.)

(Katonai léghajótelep. A közös hadügy-minisztérium a Bécs melletti Fisamendben katonai léghajótelepet létesített. A katonai vezetés most Magyarországon területén második léghajótelepet akar építeni. A tanács ma fölirt a honvédelmi miniszterhez és megkérte, hasson oda, hogy a katonai léghajótelepet vagy a főváros területén, vagy pedig a főváros közvetlen közelében építsék meg.)

(Választás. A tanács ma tartott ülésében töltötte be a községi iparrajziskolában megüresedett szabakézi és mértani és a keramiai tanári állásokat. Az elsőre Hendrich Antalt, a másik tanzékra pedig Vögel-Vörtes Rezsőt választotta meg.)

(A Kelenföld rendezése. A légymányosi és kelenföldi érdekeltség küldöttsége járt ma délután a polgármesternél dr. Szébeny Antal országgyűlési képviselő vezetésével és azt kérte, hogy a főváros rendelje el a Mohácsi, a Sárobozár-ut, az Ecsedi-utca, Albert-utca és Halmi-utca környékének rendezését. A polgármester kijelentette, hogy az ügyet meg fogja vizsgálni. A küldöttség ezután Piparkovics Bátor tanácsosnál ismételte meg kérését.)

(A hatósági cselédközvetítő. A főváros a cselédközvetítést tudvalevően házi kezelésbe akarja venni. A jogügyi osztály nagy javaslatot dolgozott ki, mert ez az egyetlen módja a már tűrhetetlené vált cselédkérdés megoldásának. A cselédközvetítővel kapcsolatban cselédotthont is akar építeni, hogy a kvártélyosasszonyoktól megmentse a cselédek. Hogy a közvetítőt mielőbb megnyithassák, és az akció el ne merüljön a különböző bizottságokban, a közgyűlés ad hoc bizottságot küldött ki a kérdés előkészítésére. A bizottság jövő sütörtökön délután tartja első ülését.)

(Lakásügyi kiállítás Filadelfiában. A tavaszszal-Filadelfiában a városrendezés és lakászsufoltóság kérdésében lakásügyi kiállítással kapcsolatban országos gyűlést rendeznek. Buchholz Artur, a filadelfiai városi lakásügy felügyelője arra kérte most a polgármestert, hogy a főváros is küldjön városrendezési terveket a kiállításra.)

TANÜGY.

Uj gimnázium Óbudán. A főváros III. kerületének bizottsági tagjai dr. Pető Sándor vezetésével testületileg jelentek meg gróf Zichy János kultuszminiszternél, akit arra kértek, hogy az alkalmatlan bérházban elhelyezett Óbudai gimnáziumot állandó, megfelelő, a kerület központjában levő épületben helyezze el, vagyis hogy új épületet emeltessen a kultuskormány a mostani bérház helyére. A küldöttség szónoka, dr. Stern József kir. tanácsos volt. A miniszter nagyon szívesen fogadta a deputációt és kijelentette, hogy nagy szükségét érzi annak, hogy a főváros III. kerülete részére megfelelő gimnáziumi épület emeltessék és megígérte, hogy a kérdést olyképpen fogja megoldani, hogy az új épület költségét már a jövő évi budgetbe beveszi. A küldöttség lelkes éljenzéssel fogadta a miniszter kijelentését.)

KÖZIGAZGATÁS.

A rendőri bíraskodás, melyet tíz évi halogatás után január 1-ével hirtelen életbeléptettek, nagy zavart okozott a városokban. A vármegyékben nem volt baj, mert ott eddig is egy kézben, a főszolgabíróban voltak az összes hatáskörök. Másként áll a dolog a rendezett tanácsú városokban, ahol is a kihágási ügyeknek a különböző törvények szerint más más bírái voltak. Így pl. a polgármester volt a bírja a véderőről, a közegészségről, a vízrendőrségről, a mezőrendőrségről, a mezőgazdasági munkások és munkaadók jogviszonyainak rendezéséről stb. szülő törvényekben minősített kihágásoknak; a városi tanács ismét az ipartörvény és a munkásbiztosításról szóló törvényekben minősített kihágások felett ítélkezett, végül a rendőrkapitány látta el a kih. bír. törvény, egyéb törvények és rendeletek, illetőleg községi szabályrendeletekben minősített kihágási ügyeket. Az új rendőri büntető bíraskodás életbeléptetéséről szóló rendelet mindezen kihágási ügyeket a rendezett tanácsú város rendőrkapitányához utaltá át. A gyér személyzet miatt azonban a rendőrkapitányságok a sok dolgot elvégezni képtelenek, s ebből óriási zavarok, végül nagy költséggel új hivatali állások krealása fog következni.

Felhívás Pest-érmege ellenzéki bizottsági tagjaihoz. Förster Aurél orsz. képviselő Pestvármegye ellenzéki bizottsági tagjaihoz az elnökség nevében azt a kérelmet intézi, hogy a január 9-én megtartandó közgyűlés után a Sas-körben rendezendő közös ebéden megjelenni sziveskedjenek.

Kivándorlás a Hajdúföldről. A dusgazdag Hajdúvármegyéből tíz éve indult meg a kivándorlás Amerika felé. Azóta körülbelül kétezer utlevelet adtak ki. A múlt évben 138 utlevelet kértek és néhány megtagadásával csaknem mind kiadta az alispán. A legtöbb utlevelet 1907-ben adták ki, amikor 460 utlevelet váltottak. A kivándorlás azóta csökkenően van.

KULCSÁR SÁNDOR

Bronzárú- és csillárgyár

világító testek légszusz., acévtlen és villamos világításra

Budapest, VI., Dessewffy-utca 9-11.

Olcsó gyári árak. Telefon 25-44.

EGYESÜLETEK.

(—) Zeneest. A gróf Pejacevich Tódorné védnöksége alatt álló Művelt Nők Otthona jótékony egyesület január 19-én, csütörtökön este fél nyolcz órakor a Katholikus Kör nagytermében zene- és énekestét tart előkelő fővárosi művészek közreműködésével. A műsorban résztvesznek Berts Mimi, az Operaház művésznője, Lotz Kornélia zongoraművésznő, Kéthly Endre, Papp Viktor és Lieb Gitta. Az egyes énekszámokat Kuliffay Izabella zenetanárnő kíséri zongorán.

(—) Az Egyetemi Kör irodalmi estje. Az Egyetemi Kör január, február és márczius hónapokban a magyar német és francia líra kiváló termékeinek bemutatására irodalmi előadásokat és hangversenyeket rendez. A hangversenyen az irodalom és zenei élet kiválójai vesznek majd részt egy-egy felolvasással, illetve zenezással.

(—) A Magyar Urinők Egyesületének igazgató-választmányja minap tartotta meg gróf Szápary Pálné elnök távollétében, özvegy Lakosné-Cavaglia Anna tiszteletbeli elnök vezetése mellett évzáró ülést. Az ülésen Sterk Géziné egyesületi pénztáros bejelentette a múlt évi bevételéről és kiadásokról, valamint a rendezett művészek-esték anyagi eredményéről szóló jelentését. Az igazgató-választmány Sterk Gézinének buzgó fáradozásairt fogadta el a köszönetet szavazott.

TÖRVÉNYSZÉK!

A Kuria évi beszámolója.

Budapest, január 5.

A Kuria ma délelőtt tíz órakor tartotta meg szokásos évi beszámoló ülést Günther Antal elnök vezetésével, aki megnyitó beszédében fölemlítette, hogy nagy események egész sorozatának félszázados évfordulóját fogja a legfelsőbb bíróság ebben az esztendőben megülni. Egyben megemlékezett a királynak, 1861-ben történt azon elhatározásáról, hogy visszaállítja a kir. Kuriát.

Hogy milyen fontosságú volt az a történelmi jelentőségű elhatározás — ugymond — arról akkor fogok beszélni, ha ez év április 3-án megérjük ötvenedik évfordulóját, annak a napnak, melyen az életre kelt m. kir. Kuria 1861-ben működését ismét megkezdte. Ezt az évfordulóját teljes ülés tartásával fogjuk megülni. Vissza fogjuk akkor idezni lelkünkbe azt a kort, melyben ő felsége atyai bölcsességéből, ez az uralkodói elhatározás megszületett. De egyúttal ugyancsak hálatelt szívvel fogunk megemlékezni, akkor arról a halhatatlan nemzeti Géniusról is, mely e testületet védőszárnyával oltalmazta. Voltak idők, mikor ez a lélek is megérezte a nemzet sorsának keserves viszonyosságait. De az aláltságok korszakaira, ennek a hatalmas léleknek kegyelméből, mindig a fellendülésnek és új életrekelésnek világa következett, mely a nemzet becsülésében állandóan magasabbra emelte a Kuriát. Új feladatok várnak ránk most is. A törvényhozás az elmúlt évben megalkotta végre a perrendtartást, mely remélhetőleg nem sok idő múlva életbe is lépethető. És akkor, meg vagyok róla győződve, meg fog születni a polgári pereknek is egész vonalán az az eddiginél sokkal nagyobb erővel jelentkező kölcsönhatás, melynek a bírói lélek munkája és a társadalomnak ebből táplálkozó közlelkiismerete között legkevésbébb a mi viszonyaink mellett szabad hiányoznia. A múltnak emlékei és a jövőnek reményei között állva, e teljes ülésen csak annak az erős hitemnek akarok kifejezést adni, hogy törhetlen buzgalommal és ugyanazzal a szellemmel, mely bennünket eddig vezetelt s mely egy nagy múltnak becsülettel megőrizte gazdag öröksége, fogja a m. kir. Kuria az osztályrészt jutott felek munkát a jövő évben is folytatni. És a szellem az, mely, bármely rangot foglaljunk el ennek a testületnek kebelében, ennek a rangnak valódi belső tartalmát és értékét megadja. Ez a szellem az, mely mivel a saját lénye természeténél fogva a ma-

gasba tör, a magasba visz mindenkét, akinek lelkébe beköltözött. Nem azért, hogy a méltóság, melyet elfoglalunk, az egyéni hírságnak kielégítése legyen. De felel bennünket azért, hogy valamint az ég szféráiban csak megtisztult szellemek lakoznak, akként a földön, minél magasabban emelkedik a földi lélek régióiban, annál közelebb kerül a földi fényt s annál messzebb legyen a földnek gyarlóságaitól. És ha a bíró, bármily állást töltön be az igazságszolgáltatásnak egész nagy szervezetében, oda a magasba felviszi a part, melyet el kell bírnia, azoknak a régióknak tisztító levegőjében a perrel is lehull az a földi salak, melylyel a felek tusakodása az igazságot elföldi.

Az előjövővel fogadott megnyitó után az elnök elmentálta az elhunyt Paisz Andor volt tanácselnököt, akinek emlékét a Kuria jegyzőkönyvben fogja megörökíteni. Majd a személyi változásokra tért át. Az ügyforgalom ismertetése előtt az elnök kijelentette, hogy nagy a hátralékunk oka egyrészt a választási bíráskodás, amely elvonja a bírakat, másrészt pedig az, hogy a kiválasztott kisegítő bírák helyét az igazságügyi kormány nem töltötte be.

A Kuria tevékenysége a következő volt: Elkészült polgári ügydarab 7248, büntető 8667, képviselőválasztási, stb. összesen 19.579. Ebből elintézték 16.572 darabot, hátralék összesen 3007, holott az előző évé 2000 volt. A különbözet tehát 1007.

Ezután a választások következtek. Az alapítványi bizottság tagjai az eddigiek maradtak Pechata Endre kivételével, akinek helyébe Staud Lajost választották meg. A kisebb fegyelmi tanács tagjai sorházán utján a következők lettek. Rendes tagok: Tarnai János, Nyeviczky Antal, Garam Jenő, Weiss Károly, Vaikó Pál és Papp Farkas. Póttagok: Jantsik Viktor, Tomesányi László, Scherff János, Nagy Mihály, Orosz Géza és Karay Lajos. A nagy fegyelmi tanács tagjai. Rendes tagok: Papp István, Schulek Kálmán, Wettstein Gyula, Onacu Sándor, Szöcs Ákos, Somogyi Mihály, Lábán Lajos és Avedik Simon. Póttagok: Szegheő Ignác, Plopu György, Tassy Pál, Illés Jenő, Debrezényi Mihály, Danilovics Elek, Balaszovich József és Gedeon Albert. A peticionális tanács tagjai a következők: Sebastyén Mihály tanácselnök, Fittler Imre, Jantsik István, Staud Lajos, Zachár Emil tanácselnök, Somogyi Mihály, Szabó László, Avedik Simon, Wettstein Gyula, Lábán Lajos, Forster József, Mennyei László, Roth László, Pechata Endre, Weiss Károly, Vaikó Pál, Polgár József és Karay Lajos.

A többi választásról szóló eredményt a hét végén fogjuk kihirdetni.

§ Az ügyvédi reklámról. A Budapesti Ügyvédi Körben az este félhat órakor nagyszámú hallgatóság előtt olvasta fel dr. Pollák Illés érdekes és különösen aktuális értekezését „Az ügyvédi reklámról”. Az előadó kiváló jogászunk azon a természeti ösztövényen kezdte, hogy aki a maga fentartásáról gondoskodni kíván, annak hirt kell adni magáról. Ugy tesz a mező virága, amely színeivel hívogatja a rovarféléket; Fabre szerint a nőstény lepke két-száz kilométer távolságra hívja himét illatával. A családú és vagyoni erők nélkül szűkölködő ma is ott van szükségleteivel, ahol az öslény. Ki kell mennie az életbe és kiabálni, hadonászva hirt kell adni magáról, hogy el és fenn akarja magát tartani, különben éhen vész el. Ebből bontakozott ki a század legnagyobb törvénye, a reklám. Az ügyvédi karra nézve ezt az ősi törvényt azonban csak korlátok közt engedhetik meg, mert karunk szellemi értékeit ad cserébe, ezek pedig nem a legjobban kiabálóknak boltjában kaphatók, hanem a legjobban képzettekkel. Külföldön az ügyvédet intelligenciája, tudása és megbízhatóságáért keresik és az ügyvédek ezekre a kellékekre készülnek is. Azonban a mi közönségünk nem keres tudást és képzettséget, hanem ösztöndöntést és befolyást, vagy terrort. Ha valamely ügyvéd mint képviselő — nem tudásával, politikai pályájával, hanem bombólással feltűnik, rögtön legkeresettebb ügyvédje lesz az országnak. Ebben a millióban, mikor a közönség nem keres hivatottságot, a tartalmas és képzett ügyvédségnek nincsen is talaja, de burjánzik a reklám, a nexus és a lesbenjárás. Hlyképen kétféle ügyvédséget látunk vaskodni a megélés sikkján. Modern magasságon álló, hivatott jogvédői és modern bretilin álló színjátékosok. A kari ethika ezek ellen az eldurvulások szempontja, mert minden döntvény mögött ott rejlik valamely jogvédő tudása és ötletessége, mentől kevesebb tehát a tartalmas ügyvéd, annál kevesebb

a jog haladó lendülete. A közművelődés szempontjából is kívánatos, hogy a jelesebbek érvényesüljenek. Szempont az is, hogy a felek károsulnak, ha nem képzett ügyvédek képviselik, vagy a saját és családjuk féltékenyen őrzött titkai az újságokba kerülnek, mit legtöbbször a reklámügyvédek tesznek. Bármiként is védekezzük azonban a kar: az ősi törvény keresztültör a hordófalakon, mert az élet törvényei erősebbek. A külföldön ezt tudva régen összecsegyeztették a két ellentétes érdeket. Csak mi és a Balkán vagyunk a szabad ügyvédség koldustanyáján, ahol szabad a halál, de nehéz az élet. Mi most egy új rendtartás előtt állunk. Előre tudom, hogy a régi szabad szervezet módján fogunk ebben is szerveztetni, mert mi ezt így kívánjuk. Hát akkor keresztül fog törni az őstörvény a maga teljes vadságában a pántokon. És a bekövetkező tátarjárás romba fogja dönteni a mi Biedermeyer-salonetikánkat.

§ A furfangos család. A múlt év november 17-én a Baross-utczában megszólította egy ismeretlen ember Simkó Antal, 12 éves inasgyereket, aki gazdájának, Szántó Árpádnak, megbízásából két télikabátot vitt magával. Beszédetében közölte az ismeretlen elcsalta az inast a Rákóczi-utca s ott egy forintot adott neki azzal az utasítással, hogy menjen be az egyik közeli üzletbe s vegyen ott gombokat. Míg a bevásárlást elvégzi, addig a nála lévő két télikabátot elvette tőle. Mikor Simkó Antal kijött az üzletből, az ismeretlen ember a két téli kabáttal nyomtalanul eltűnt. Az inasgyerek gazdájának, Szántó Árpádnak feljelentésére a rendőrség csakhamar le tartóztatta a csalót Unschuld Oszkár foglalkozásmunka nélküli rovtomultu kereskedőségű személyében, aki már több rendbeli csalás és lopás miatt büntetve volt. A büntető törvényszék ma vonta újból felelősségre Jamniczky bíró elnöklete alatt Unschuld Oszkár csalás büntetéseért s a lefolytatott tárgyalás után család büntetéseért két évi fegyházra ítélte. Az ítélet ellen felebbezett az ügyész súlyosításért, de felebbezett a vádlott is.

§ A javithatatlan orgazda. Weinberger Fülöp éskavaskereskedőnek számtalanszor meggyűlt a baja a büntető fórumokkal. Nemrégiben orgazdaságért három évi fegyházra ítélték, de mindez nem tartotta észre. Legutóbb Holenár Lajos és Takács Károly rovtomultu tolvajok által a Ferrum-csavatgyár szerszámkamarájából és az Aréna-ut és Lehel-utczák sarkán építő házban Lanyi Emil szerszámkamarájából lopott rézalkatrészeket vette meg a tolvajoktól, természetesen mélyen leszállított áron. A kir. ügyészség ezért újra perbe fogta orgazdaság büntetéseért a letartóztatott Weinberger Fülöpöt. Ma tárgyalta ezt a bűnügyet a büntető törvényszék dr. Jamniczky bíró elnöklete alatt. A bíróság dr. Fleischmann József védelme után Weinberger Fülöpöt orgazdaság büntetéseért két évi börtönre ítélte, a tolvajok közül Holenárt két évi, Takácsot pedig két és fél évi fegyházra sújtotta. Az ítélet ellen az összes felek felebbeztek.

§ Liliomtipró vendéglős. A budapesti büntető-törvényszék dr. Dusáry bíró elnöklete alatt ítélező tanácsa ma vonta felelősségre Molnár János fehér-vári-uti vendéglőst, aki ez év nyarán egy 12 éves leányt lecsalt a pénzébe s ott erkölcstelen merényletet követett el ellene. A büntető törvényszék Molnár Jánost másfél évi börtönre ítélte. Az ítélet ellen dr. Hodászy kir. ügyész súlyosításért felebbezést jelentett be, de felebbezett a vádlott vendéglős is.

§ A verekedő házaspár. Nagy botrány történt a múlt év augusztus 25-én a Lövőház-utczában. Rudaskéri János munkás összevesztett a feleségével és ütlegelték egymást. Ekkor odament Gózon Imre rendőr és csendre intette a házaspárt, de erre mindketten nekiesetek a rendőrnök. Gózon rendőr kirántotta kardját s úgy a férjet, mint a feleséget alaposan megkardlaponozta. Rudaskéri János és felesége feljelentésére hivatalos hatalommal való visszaélés miatt indult meg a büntető eljárás Gózon Imre rendőr ellen. A mai főtárgyaláson a rendőr tagadta bűnösségét és azzal védekezett, hogy önvédlemből rántott kardot, mert a házaspár őt megtámadta és ütlegelte. Ezt azonban a panaszosok tagadásán kívül az a körülmény is megegyeztet, hogy a kardlaponozás nyomai úgy a férjnek, mint feleségének hátán voltak láthatók. A bíróság a vádlott rendőrt dr. Vargha királyi ügyész indítványára bűnösnek mondta ki a hivatalos hatalommal való visszaélés büntetésében és ezért nyolcz napi fegyházra ítélte, a büntetés végrehajtását azonban felfüggesztette.

SZÉN Koks, Briket, Antracit
szükségletét

a pontos szállítás érdekében KÉSŐBBI HATÁR-
IDŐKRE, MÁR MOST feladni kérem.

RADNAY KÁROLY

Budapest, Nagymező-utca 43. I. em.
Telefon 164, 75—26, 26—27. Sörgöncim: ANTRACIT Budapes

§ Világossy fogva marad. Dr. Világossy József ügyvéd ellen a kir. ügyészség négy rendbeli sikasztás, három rendbeli csalás és egy rendbeli közokirathamisítás büntette miatt emelt vádat. A vádtanács dr. Világossy az ügyészi vád értelmében vád alá is helyezte. Dr. Világossy a tegnapi vádtanácsi tárgyaláson dr. Dési Géza védője útján vád alá is helyezte. Dr. Világossy a tegnapi vádtanácsi ma hozott határozatával a szabadlábra helyezési kérelmet elutasította s így dr. Világossy József továbbra is fogva marad.

SPORT.

( ) **Az olasz—magyar mérkőzés.** A magyar válogatott csapat péntek délután Milanóban találkozik az olaszokkal. Az olasz szövetség válogató bizottsága szerdán este ülést tartott és kijelölte azt a 11 játékos, amely az olasz csapatot alkotja majd. Ebben a tavaszszal szerepelt csapatból csak négy játékos maradt meg, a többi nem tartották alkalmasoknak, ami azt bizonyítja, hogy az új játékosok jobbák. Milanóban különben oly erős havazás volt, hogy a pálya letisztítása nagy munkát okoz. Ellenfelünk csapata egy-két játékost kivéve ugyanaz lesz, mint az, amelyik 6:2 eredménnyel győzte le a franciákat. Fiainknak tehát teljes erővel kell belefeküdniök a játékba, hogy új diadalt arassanak a külföldön.

( ) **Szánkázó-verseny a Svábhegyen.** A Magyar Athletikai Club vasárnap, a hó 8-án délután 3 órakor svábhegyi ródlipályáján szánkóversenyt rendez a következő számokkal: 1. Egyes és páros ródlis versenyre, olyan szánkók részére, melynek sem kormányzó, sem fékező-készülékkel ellátva nincsenek. 2. Kormányos szánkó versenyre: a) kétüléses, b) többüléses szánkó részére. Tét fejenként és számonként 1 korona. Minden versenyszám győztese a MAC ezüstérmét, a második bronzérmét nyeri, 6 induló esetében a harmadik is bronzérmét nyer. Nevezések a helyszínen fogadhatók el. A pénteki ünnepnap nagyszerű előkészület lesz a versenyre, amennyiben szerdán a Svábhegyen 30 cm. magas hó esett. Hogy a tréning egész nap zavartalanul folytatható legyen, a svábhegyi nagyszállóban a vendéglő nyitva lesz.

( ) **Nizzai versenyek.** Nizzában ma kezdődött a kilenc versenynaprú terjedő meeting, amelynek keretében a második napon az 50.000 frankkal dotált *Prix de Monte-Carlo* kerül eldöntésre, az ötödik uapnak főfutása pedig a 100.000 frankos *Grand Prix*. A mai megnyitók nap programján nagyobb díj nem szerepelt, de mégis figyelmet érdemel a *Prix des Citronniers*, melyben a *Prix de Monte-Carlo* jelöltjei mérköztek. A verseny hatalmas meglepetést keltett *Prince de Magny* győzelmével, sőt még a második hely is outsidernek jutott: *Jochanaan*-ban, míg a nagy favorit *Tournelle*-nek meg kellett elégednie a harmadik helyvel.

I. *Prix du Port*. Díj 4000 frank. Tav 3400 méter. 1. Ch. Liénart id. *Saint Hilaire* 71 kg (Heath). 2. Due de Ferrare. 3. La Jaquerie. — Futottak még: Roi du Monde, Grand Mistral, Samsam. — Tot.: 10:37, helyre: 10:19, 18.

II. *Prix des Orangers*. Díj 4000 frank. Tav 2800 méter. 1. Veil Picard 66 *Romarin II*. 66 kg (Parfement). 2. Bonnelles. 3. Procles. — Futottak még: Jim Crow, Chanoine, Taupin, Bitok, Oilskin, Grand Matin, Pruneliere, Valentin IV., Chamerope. — Tot.: 10:33, helyre: 10:19, 76, 106.

III. *Prix de Beaulieu*. Díj 5000 frank. Tav 4000 méter. 1. J. Hennessy 46 *Rentaria* 64 és fél kg (Hawkins). 2. Teuton. 3. Péleas. — Futottak még: Kumamoto, Alavika, Sieglinde, Paul Thomas. — Tot.: 10:40, helyre: 10:22, 36.

IV. *Prix des Citronniers*. Díj 4000 frank. Tav 2800 méter. 1. Ch. Liénart 46 *Prince de Magny* 60 kg (Butler). 2. Jochanaan. 3. Tournelle. — Futottak még: Matifan, Thesée, Loustic, Guignolet, Safran, La Porte, Cerba, Sora, Kiddie, Xiphars. — Tot.: 10:130, helyre: 10:54, 104, 17.

KASZNÁR NÁNDOR

A Magyar Világ kávéház volt tulajdonosa még tavaly Bécsben átvett

„Grand Hotel National“-t
Wien, II., Taborstrasse 18.

újonnan átépítette, megnagyobbította és mintaszerűen újonnan berendezte, 300 szoba, lift, villanyvilágítás, központi fűtés, a lakosztályok fürdővel ellátva, gyönyörű térfűtés, zené- és olvasóterem, kávézó magyar konyha, étterem és kávéház mérsékelt árak mellett áll a n. A közönség rendelésére. Telefon intercom. Villanyos összeköttetés az közönség részére. Észes pártadványokkal.

KÖZGAZDASÁG.

Az őrlési forgalom.

Budapest, január 5.

Mezőgazdasági érdeket akart védeni az a tíz év előtti intézkedés, mely az őrlési forgalmat megszüntette. S ma ugyancsak mezőgazdasági, agrár részről olyanfajta hangok hallatszanak, melyek az őrlési forgalom visszaállítását sürgetik. Az agráriusok is belátták, hogy az őrlési forgalom érdekeiknek nem árt s vele malomiparunkat régi tekintélyére, régi nivójára emelhetjük.

Hisz az őszi négyezer budapesti malommunkás sztrájkjára is a malmok szolgáltatott okot, mert közülük egynémelyik munkásait szélnek akarta eresztetni, minthogy több volt az őrlött lisztkészlet, mint amennyit a fogyasztás és az export fel tudtak emészteni. Elszomorító és mindenesetre egészségtelen gazdasági tünet, hogy az alig egy értizeddel ezelőtt olyan hatalmas, világhírű magyar malomipar ma nem tud zöld ágra vergődni s a szó legteljesebb értelmében pang.

Az őrlési forgalom idejében, vagyis amikor idegen búzát hoztunk be azzal a kikötéssel, hogy meghatározott időn belül bizonyos mennyiségű lisztet a vámkülföldre ismét kiviszünk, nagyobb összeget képviselt csak a lisztexportunk, mint amennyit ma Budapest malmai megőrlnek. Pedig a fővárosi malmok többet őrlnek, mint az ország összes többi malmai együttvéve.

Tudták a mi malomtulajdonosaink előre, hogy az őrlési forgalom megszüntetése visszaveti a legfejlettebb magyar iparágat s el is követtek mindent, hogy továbbra is fentartassák az őrlési forgalomnak nevezett kedvezményt. Az agrárellelfelet azonban erősebb volt s győzött azzal az érveléssel, hogy a külföldről szabadon, vámentesen bejövő gabona lenyomja az itthon termelt buza árát. Pedig az őrlési forgalom éppenséggel nem nyomja le az árát, mert ha az olcsó román búzát importáljuk, olcsó árát tudunk szabni a külföldnek, nagy a kivétel, itthon nincs fölösleg, emelkedik tehát az ár. Az az érdekes, hogy itthon mindig akkor csökkent a gabonaár, valahányszor Romániában nem volt kielégítő, vagy éppenséggel rossz termés volt. Egyszerű az ok s kézenfekvő a magyarázat, mert míg a magyar búzának a fehér liszt hányada nagyobb, addig a román gabona dusabb sibirartalommal bír s ha ezt a kétfajta búzát kevertük, olyan kitűnő lisztet produkáltunk, melynek értéke az angol piacon számonként 8 shillinggel (9 korona 60 fillér) volt nagyobb, mint a legünömabb argentinai és orosz liszt.

Vitális érdeke tehát a mezőgazdaságnak az őrlési forgalom, de nem kevésbé fontos érdeke a kereskedelemnek, iparnak és forgalomnak is.

A kereskedelem nemcsak az őrlési forgalom mennyiségétől esett el, hanem veszített a lisztexport is igen sokat a régi magasságából. Míg az őrlési forgalom fennállásakor, ha gyöngébb volt az aratás, magas a buzaár, nagyértékű legünömabb lisztjeinkből 1 millió méterezésán felül exportáltunk a vámkülföldre s így a barna liszt árát mindig alacsonyabb nivón tudtuk tartani, addig ma, az őrlési forgalom megszűnése folytán az évek óta egyre rohamosabban hanyatló, 1908-ban már 315.000 méterezésára csökkent finom lisztexport ismét közel 60 százalékkal apadt, mintegy 130.000 q-ra, vagyis megszűnt számottevő tényező lenni a külföldi piacon.

Egy millió 100 ezer q szemet fogyasztottak malmaink évente az őrlési forgalom fenállásakor. Tekintélyes szám ez, mert hisz a közgazdászok szerint egy ország iparának fokmérője a felhasznált szénmennyiség. S ha még hozzáteszszük, hogy öt millió koronán felüli összeget képviseltek csak az üzemhez szükséges cikkek, világos képet kothatunk magunknak egykor olyan sokat emlegetett mintaszerű magyar malomiparról.

Kiépítettük a Duna-kikötőt, hajózható utunk van rajta felfelé is lefelé is s forgalma még sincs. Egyik fontos oka az, hogy az őrlési forgalom megszüntével elcsúszunk teljesen a tranzit-forgalomtól is. A dunai utunk igen erős vetélytársa van s az

idegen gabona, nem mint tíz évvel ezelőtt a Dunán, hanem a tengeri forgalomban, Budapest elkerülésével kerül a nyugati fogyasztási piacokra.

Forgalom és kereskedelem, mezőgazdaság és ipar érdekei egyaránt az őrlési forgalom. Ezek az érdekek érlelték meg a mezőgazdák vezetőit, mikor most az első lépést a malomipar érdekében megtették. Akár a beviteli jegyek rendszerében, akár más formában történik a régi őrlési forgalom visszaállítás, a malomipar sok jogosult panaszána meg-szüntetését eredményezi.

Domány Gyula.

Az új koronajáradék prospektusa. Mint már jeleztük, a pénzügyminiszter ma hozta nyilvánosságra az új 250 millió 4 százalékos koronajáradék prospektusát. Ugy ezt, mint a hozzácsatolt aláírási felhívást lapunk más helyen közöljük teljes szövegében. Itt csak röviden utalunk arra, hogy — miként már megírtuk — a 250 milliónyi járadék a koronaérték mellett még 212.500.000 n. b. márka, 262.500.000 frank, 10.416.666,13,4 font sterling névértékű járadékokra is szól. A külföldi piacokra való tekintetből 480, 2400, 4800, 9600, 320 koronás (20, 100, 200, 400 és 13,6,8 fontos) címletekre osztanak a magyar, német, francia és angol nyelven kiállított címletek. Az egész értékből 200.000.000 korona kerül nyilvános aláírásra, meg pedig ugyanazon helyeken, ahol a legutóbbi kincstári jegyeket is jegyezték. Az aláírási ár 91,60 százalék. Az aláírók január 26-tól március 10-ig tartoznak átvenni a január 11-én jegyzett és a részükre átengedett címleteket. Kétségtelen, hogy a járadékok jegyzése ugyanolyan sikerrel fog járni, mint a legutóbbi kincstári jegyeké. Tekintve a pénzpiac kedvező helyzetét, bizonyos, hogy a 200 milliót többszörösen is tul fogják jegyezni.

Drágább lesz a dohány. Nemrég megírtuk, hogy a dohánygyártmányok árának felemelése legközelebb a megvalósulás stádiumába lép. Az erre vonatkozó tárgyalásokat a pénzügyminisztérium most fejezte be Bécsben az osztrák pénzügyminisztériummal, minthogy egy még a kiegyezést követő évben kelt megállapodás szerint a dohányjövődéki gyártmányok árának megállapítása Ausztriában és Magyarországon egyöntetű kell, hogy legyen. Az összes cigarettafajok ára 1—2 fillérrel emelkedik. Kivétel csak a „Sport“-szivarka lesz, amelynek ára csonul is két fillér marad, meg az egy filléres cigaretták. A 3 filléres hosszú magyar szivar s az ötfilléres rövid szivar ára nem fog emelkedni. A Portorico-szivar ára 9 fillér lesz, a virginiaié 12 fillér, a britannikáé 16, a trabukkóé 18 s a regalitásé 20 fillér. A csomagocskákban árukt szivarka- és pipadohányok ára változatlan marad. Mivel pedig ez a cikkek a kevésbé tehetősebb osztályok fogyasztására van rászánva, az áremelésnek ez a demokratikus jellege ki is elégítő a közönséget, ha a kormány nem akarná megverni a réven azt, amit elvesztett a vámon. Tudniillik a pénzügyi kormány bőkezűsége a szegény emberekkel szemben csak látszólagos. Az ár megmaradt ugyan, de a csomagocskák súlya kisebb lesz. Így a 35 grammos csomagocskák csak 28 grammot, a 30 grammosak pedig 23 grammot fognak nyomni. A különlegességi gyártmányok árai kivétel nélkül emeltekni fognak. Azonkívül terve vette a pénzügyminisztérium a külföldi szivarok forgalmának megszorítását és saját gyártmányaitval igyekszik a havannának konkurenciáját csinálni. Terveznek tisztán havanna dohányból — amint azt az Egyesült-Államokban igen nagy sikerrel üzi a „Clear-Havanna“ szivargyártmányaitval a hatalmas amerikai dohánytruszt is, melynek egyik vezető alelnöke Weisz Nathan magyar ember és Hill elnökkel a múlt évben a magyarországi dohánygyárakat is tanulmányozta — egy havannaszerű szivarfajt 100 darabonként 90 korona árral, egy másikat százanként 60 s egy harmadik fajtát pedig ugyancsak százanként 45 korona árral. Az új szivarfajták 25 darabonként különös gonddal és izléssel kiállított dobozokban jönnek majd forgalomba. Az osztrák jövődék „Ideales“, „Victorias“ és „Entreactos“ nevet adott ezen új szivarfajtáknak. A magyar dohányjövődék ez irányban még nem határozott.

Gróf Károlyi Imre lemondása? A M—g írja: Arról értesülünk, hogy gróf Károlyi Imre, a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó Bank igazgatóságának alelnöke tisztségéről lemondott. Ez a hír, a mint a legilletékesebb forrásból értesülünk, nem felel meg a valóságnak. Először is, gróf Károlyi Imre nem alelnöke a Leszámitolóbanknak, s így már ennél az egyszerű oknál fogva sem mondhatott

le a Leszámitolóbank alelnökségéről. Másodszor gróf Károlyi Imre csak a bank igazgatósági tagja, s mint ilyenek eszéjébe nincsen lemondani igazgatósági tagságáról. A Leszámitolóbank alelnökei: gróf Szápáry László és Lohstein Lajos.

Az Unionbank tőkeemelése. Bécsből jelentik: Az Unionbank igazgatótanácsa mai ülésében az 1908. október 14-én tartott rendkívüli közgyűléstől kapott felhatalmazás alapján elhatározta, hogy a jelenlegi 60 millió koronás társasági alaptőkét 25.000 darab 400 korona névértékű részvény kiadásával, melyek 1911. január elsejétől kezdve részesednek a bank nyereségében, 70 millió koronára emeli. Mint a ma kiadott közleményből kitűnik, folyó hó 6-tól bezárólag 17-ig a jelenlegi részvényesek 15.000 darab részvényt vehetnek át oly kúls szerint, hogy minden 10 régi részvényre egy új részvény essék. Az átvételi ár részvényenként 375 korona, melyből a bejelentés alkalmával 175 korona, a fennmaradó 400 korona pedig legkésőbb folyó év február 20-ig fizetendő be. A többi 10.000 darab új kibocsátású részvényt szabad kézből adják el.

A Közuti tőkeemelése. Mint már hírt adtunk róla, a Közuti Vaspálya Társaság ez évben, fél fogja emelni alaptőkét. Ez a hír most már annyira aktuális lett, hogy a társaság igazgatósága már a napokban ülést tart, amelyen megápitják az új tőkeszerzés módzatait. Ugy értesülünk, hogy 30.000 darab új részvényt bocsátanak ki oly módon, hogy a régi részvényeseknek minden 8 régi részvény után egy új részvényre biztosítanak elővételi jogot. A társaság körében az alaptőkeemelést a „pénzügyi helyzet megerősítésével” indokolják. Ez az indoklás azonban alig állhat meg, mert hiszen a Közuti pénzügyi helyzete olyan szilárd, hogy az megerősítésre nem szorul. Oriási ingó és ingatlan vagyona van a társaságnak, melyek pénzkészlete is igen nagy. A társaság bevételei a lehető legjobbak s 1910-ben másfél milliós emelkedést mutatnak, úgy hogy a kedvező üzletmenet már magában véve is fölös megerősítése a pénzügyi helyzetnek. Ha tehát a Közuti mégis alaptőkét emel, az csak újabb nagy beruházások és terjeszkedések ozájából történhetik. Az alaptőkeemelési hírekre ma is élénk kereslet nyilvánult meg a részvények iránt, melyek ma 777 koronára emelkedtek.

Szédelgés magyar bányarészvényekkel. Drezdából jelentik nekünk, hogy az ottani országos törvényszék január 19-én kezdi meg a magyarországi születési Krauss Emil szenczációs csalási bünpörök tárgyalását, amely előreláthatólag két héttig fog tartani. Krauss Emil, jelenleg 47 éves bizományos, aki váltóhamisításokért Budapesten már büntetést szenvedett, annak idején Magyarországon különböző tőnkremlent bányavállalatokat vásárolt és ezeknek teljesen értéktelen részvényeit Németországban, Angliában és Franciaországban értékesíteni igyekezett. Ebben a szélhámoskodásban több segítőtársa volt, köztük egy Stern nevű budapesti kereskedő is, aki azonban nyomtalanul eltűnt. Krauss 1909-ben Zürichben letartóztaták és onnan Drezdába szállították és ott vizsgálati fogdába helyezték.

A Jelzáloghitelbank nem emeli alaptőkét. A Magyar Jelzálog-Hitelbank részéről felkérteünk annak megállapítására, hogy a bank tőkeemelésére vonatkozólag egyes lapokban megjelent közlemények a valóságnak meg nem felelnek. Ezek a lapok ugylátszik a banknál is jobban akarnak értesülve lenni, amely pedig a maga részéről a különböző híresztelt tervekről stb. mítsem tud s így valószínűleg ezen t. lapok lesznek tévedésben.

A gyógykovács cím használata. A kereskedelemügyi miniszter egy konkrét ügyből kifolyólag kimondotta, hogy a gyógykovács címet a polgári életben csakis azok a régi rendszerű, illetőleg új rendszerű gyógykovácsok használhatják, akik a bécsi cs. kir. katonai állatgyógyintézetnél nyert végbizonnyítvány alapján az 1888. évi VII. törvény-cikk életbeléptét megelőzőleg állatorvosi gyakorlatot folytattak, illetőleg akik, mint új rendszerű gyógykovácsok a 12.329-889. sz. föld., ipar. és keresk. miniszteri rendeletben előírt gyakorlati

vizsgát 1890. és 1891. években sikerrel letették. A jelzett rendeletek értelmében állatorvosi gyakorlatra jogosított gyógykovácsok kivül azonban azok az egyének, akik tényleges katonai szolgálat közben a bécsi cs. kir. katonai állatgyógyintézetben, vagy a budapesti állatorvosi főiskolán rendszeresített gyógykovácsi tanfolyamot sikerrel elvégezték s az erről szóló bizonyítvány alapján katonai gyógykovácsokká kineveztették, a gyógykovácsi címet a polgári életben nem használhatják, mert a gyógykovácsi tanfolyam elvégzése alapján szerzett bizonyítvány — annak szövege szerint — csak arra jogosítja fel őket, hogy bármely patkolókovácsüzletet bármikor önállóan felállíthassanak és üzhessenek.

Zugkiállítások. Az utóbbi időben igen gyakran előfordult, hogy különösen vidéki kisebb iparosok az ország minden vidékét bejáró kiállítási szélhámosok és ügynökök rábeszélésének engedeve, valamely zengzetes című, de a legtöbb esetben csak papíron, vagy valamely jelentéktelen kis helyiségben megtartott, ugynevezett „nemzetközi” kiállításokon vettek részt, melynek jüryje őket előre kialakított nagy összegekért elismerő oklevéllel, arany éremmel, sőt grand priz-vel tüntette ki, aszerint, hogy az illető kiállító mennyit áldozott. Ugy Párisban, mint Londonban ugyszólván megszokták nélkül rendeznek ilyen zugkiállításokat, amelyek egy-két havi időközönként más-más nevet vesznek ugyan fel, de tulajdonképpen ugyanazon szélhámosok vállalkozásai maradnak. Ujabban Louis Christian Hausser belga és Muccini olasz vállalkozó valamint Fritz Kohn osztrák és Corrado Picozzi olasz ügynökök árasztják el felhívásaikkal az országot. Figyelmeztetjük iparosainkat, hogy e kitüntetések semmi értékkel nem bírnak. Ha tehát bármely kiállításon résztvenni óhajtanak, de különösen ügynökök útján nyert felvilágosítások esetén, mindenkor előbb a kereskedelemügyi m. kir. minisztériumhoz, vagy a m. kir. kereskedelmi muzeumhoz forduljanak, hol ingyen hiteles információt szerezhetnek.

Uj viszontbiztosító társaság. Uj viszontbiztosító társulat alakul a legközelebbi napokban Budapesti, melynek három millió koronás alaptökéje már teljesen jegyezve van. A vállalkozás élén gróf Zselénszky Róbert, v. b. t. t. áll s résztvesznek az alapításban a Károlyi, Almásy, Wenckheim, Pallavicini grófok, továbbá az arad-esanádi és somogy megyei takarékpénztárak. A biztosító társulatok közül az Osztrák Elemi Alapítási, az Excess Insurance Society London és a Gazdák Biztosító Szövetkezte vesznek részt nagyobb összegekkel az alapításban. Az alakuló közgyűlést január közepén tartják meg Budapestben.

Vörös László v. b. t. t. bankigazgató. Nemrégiben Gyöngyösön „Mátravidéki Közgazdasági Bank R.-T.” cég alatt új bank alakult 300.000 korona alaptökével. A banknak alelnökigazgatója: Vörös László v. b. t. t. alelnöke: Koffka László nyug. államtitkár.

Fizetésképtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetésképtelenségeket közli: Csonka Gyula, kereskedő, Vajdahunyad; — ifj. Flamm Ármin, kereskedő, Miskolcz; — Fritsch Gyula, női divatáru kereskedő, Budapest; — Bogner Jánosné, kereskedő, Keeskmét; — Felber Samu, kereskedő, Beregszász; — Németh György, kereskedő, Nagykanizsa.

Hushíány mindenfelé. Graczból jelentik nekünk: A mai heti marhavásáron a felhajtás jelentékenyen kisebb volt. A múlt héten még 400 darab került piacra, ma csak 315, úgy, hogy a helyi szükségletet sem fedezte és az idegen mészárosoknak ugyszólván semmi sem jutott, csak egy lebedi marhakereskedő tudott 30 darabot vásárolni. Az árak ennek következtében nagyon felszöktek. Közepes minőségű marha kilójának előzőly szerint 86—94 fillér volt az ára, a jobb minőségű 1 korona 16 fillér. Borju egyáltalán nem volt piacon. Az idevaló mészárosok szövetsége elhatározta, hogy ha a viszo-

nyok nem javulnak, egyáltalán nem fog marhát vásárolni, üzleteit azonban nyitvatartja, nehogy a mészárosok elveszítsék ipari jogosítványukat, de húst nem fognak kimérni.

Kitüntetett cseléd. Gáváról írják: A földművelésügyi miniszter Szomják András gazdasági cselédet, aki Pethő Antal községi főbírónál 30 évig szolgált, 100 korona jutalommal és elismerő oklevéllel tüntette ki, melyet a községházánál Nozdrovitzky László tb. fősolgabíró nyújtott át az öreg cselédnek szép beszéd kíséretében.

A kereskedelemügyi minisztérium hivatalos lapja. A kereskedelemügyi minisztérium eddig is külön heti folyóiratban, a „Közgazdasági Értesítőben” adta ki hivatalos közléseit, amelyek azonban nem tudtak népszerűkké válni, mert a földolgozás igen rendszertelenül és minden újságírói érzék nélkül történt. A konzuli jelentések nagy tömegében csak a beavatottak tudtak eligazodni, azok is nehezen. A minisztérium azonban most igen előnyösen megváltoztatta a „Közgazdasági Értesítő” szerkesztését.

Mindenekelőtt szembeötlő, hogy a hivatalos részen kívül cikkeket és nem hivatalos közleményeket is találunk benne. A cikkek a kereskedelemügyi minisztérium köréből kerülnek ki, mint értesülünk, azzal a célzattal, hogy az érdekelt közvélemény állandóan tájékozva legyen a minisztérium kebelében folyamatban levő munkálatokról és az egyes kereskedelmi közigazgatási ágakat foglalkoztató kérdésekről és tervekről. A cikkek után rovatok következnek, amelyek a kereskedelmi és ipari hírszolgálat tömöntelen használható anyagát halmozzák fel, de nem mint eddig, a közös konzuli jelentések szolgál lefordítása, hanem alapos zurnalisztikai feldolgozása útján. A füzet egész elküldött részében tárgyalja a vámkérdéseket, melyet eddig semmiféle magyar nyelvű gyűjteményes vagy folyóiratszerű munkában nem voltak ily kiemelt és áttekinthető módon rendszeresen ismertetve, mint e füzetben találjuk. A folyóirat első számának érdekes tartalmából kiemeljük Lers Vilmos miniszteri tanácsos és egyetemi tanár rendkívül érdekes és tartalmas cikkét, amely a husdrágaság nagyon is aktuális kérdésével foglalkozik, s rámutat, hogy a husdrágaság megítélésénél a nagyhatalmak folyton növekedő militáriszlikus törekvései mily jelentőséggel esnek latba. Andor Endre, az állami munkásbiztosítási hivatal bírójája a munkásbaletbiztosítás Ausztria és Magyarország között való rendezésének kérdésével foglalkozik és ennek terbe vett alapelveit ismerteti. Az új Közgazdasági Értesítő, amely kitűnő szolgálatot tesz a Közgazdasági köröknek, éppen annyit fog ártani a sok közgazdasági lapnak, melyeknek jelentéktelen részét feleslegessé is teszi.

Elveszett államsegély. 1907-ben alakult meg a Magyar textilfestő r.-t. 1.500.000 korona alaptökével, amelyet 1908-ban 2 millióra emeltek fel, de azután 1909-ben 1.400.000 koronára szállították le. A társaság most tette közzé elmúlt évről szóló üzleteredményét. Sajnos, ez sem kedvezőbb az elmúlt éviéknél. A múlt évben 314.068 korona veszteséget ért el. Ez az 1909. évi 611.519 korona veszteséggel szemben még javulást jelent. A vállalatot a kereskedelemügyi kormány 5 éven át évi 200.000 korona államsegélyben részesíti. Most nem fogják újból leszállítani az alaptőkét.

Munkásszálloda Párisban. „Nepszálloda férfiak számára” a neve egy a rue de Charonne-ban épült új háznak. Egy-egy szoba ára 70 cent naponként vagy 4.20 frank hetenként, villanyvilágítással, légfűtéssel. A fürdő s zuhanyért csekély illeték jár, az előcsarnok, a könyvtár, szalon, ruhatisztító helyiség s kerékpár-garage használata ingyenes. A szálloda 1 millió 300 ezer frankba került és 743 szobája van. A bejáratnál van a tégas előcsarnok (Hall) (20 m. hosszú, 19 m. széles); ezután következik a 400 terítéket magában foglaló ebédlő, végül három könyvtár. A falakat mindenütt fehér majolika borítja. Az étkezés 4 személyes kis asztalokon történik; a hus adagának ára 30 cent, a frizelék 15 cent. A kiszolgálást a lakók önmaguk teljesítik. 14 fürdőszoba s 16 zuhany van a szálloda.

Heti műsor:

Január hó	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Várszínház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Fővárosi Város- ligeti Színház	Uránia	Hangversenyek
7 Szombat...	A vadkacsa	Troubadour Táncgyűgye eg	Elektra Kényeskedők	Az ismeretlen táncos	Karenin Anna	Czigányzserolem	A halhatatlan lump	Az Országos Szing- művészeti Akadémia előadása.	—
8 Vasárnap délután: este:	A dolovai nábob loánya III. Rikhard	Aberczegkasszony	—	A szent liget Az ismeretlen táncos	A kis lord Orvosok	Luxemburg grófia Czigányzserolem	Nebántsvirág A halhatatlan lump	—	Arányi nővérek Royal (L)

ban. A fürdő ára 30 cent, a zuhanyé 10 cent. A szobák kicsinyek (2—2.50 m.), de világosak. Tilos bennük a dohányzás. Reggel kilenczkor mindenkinek el kell hagynia szobáját. Nőt nem tűnnek meg a szállodában. Ez a munkásszálloda érdekes kísérlet s bizonyára üdvös hatással lesz a munkások egészségére és erkölcsére. Ezt az intézményt akarja meghonosítani nálunk a főváros tanácsa.

Rubinek — Sándor Pál ellen. A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének nagygyűlésén Rubinek Gyula, az OMGE igazgatója érdekes előadás keretében foglalkozott a drágulás kérdéseivel. Az előadás, mely hét részre oszlik, most hagyta el könyv alakjában a sajtót. Az aranybőség, a vámpolitikai, a munkabéremelkedés, valamint városok és a közvetítők közötti viszony fejtegetése után a drágulás helyi okait és a fogyasztók kívánságait tárgyalja a munkakapcsolatban a legidősebb mezőgazdaságot érdeklő kérdésekkel. A tanulmányt mellékletként a „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének” nagygyűlése által elfogadott határozat és a Sándor Pálnak képviselőházi beszédére adott erőteljes válasz egészíti ki, melyben szemérettel Rubinek Sándor Pálnak, az OMKE vezetőjének, „hogy ugyszólván egész energiáját a nagybirtok elleni osztálygyűlölet (!) szításában meríti ki, ahelyett, hogy a magyar kereskedelem fejlesztésének belső feltételei felé fordulna figyelmével.” A könyveket most küldi szét az OMGE, a főrendeknek és az ország kereskedelmi és ipari érdekeltjeinek. A drágulás kérdéseiről szóló tanulmányt 2 koronáért küldi meg a „Patria” irodalmi vállalat.

A villamos üzem tanulmányozása a vasutaknál. Két napilap mai számában azt írja, hogy Hieronymi kereskedelmiügyi miniszter elhatározta, hogy néhány fontosabb vasútvonalon a villamos üzemet lépteti életbe és hogy e tekintetben néhány vállalatot tárgyalások is folynak. Mint illetékes helyről értesülünk, tárgyalások e részben senkivel sem folynak. Mindössze arról van szó, hogy némely nagyforgalmu vonalnak elektromos vontatással való ellátása iránt tanulmányokat folytatnak.

Tallózás a Központi Értesítőtől. Kovarik F. és J. Promitz Gép- és Motorgyár R.-T. Budapestten főköt állított fel. Képviselejt: Takács József. — Gróf Szapáry László bevásárlatát a Felsőmagyarországi Csukorgyár R.-T.-ba. — A bukaresti „Lotin” romániai Faipar R.-T. felosztatta budapesti fiókját. — A Dunapentele-rácizmási Takarékpénztár R.-T. megváltoztatta cégét Dunapentele-Rácizmás-nagyperkáta Takarékpénztár R.-T.-ra azért, mert Nagyperkáta községet körzetébe vont. Együttel vezérigazgatói állásába visszaválasztották Bruck Arnoldot. — Lippa-fürdő R.-T. cég alatt Lippán 300.000 koronával társaság alakult a Lippán levő „Savanyukut” fürdőnek fejlesztésére. — Most cégézték be decemberben a Gyöngyösön alakult Tatravidéki Közgazdasági R.-T.-ot. Alapítókja 300.000 korona. — Ismeretes, hogy Délmagyarországi Csukoripar R.-T. cég alatt új társaság alakult. Az alakuló közgyűlésen az alapítók által három évre kinevezett igazgatósági tagok még e következők: dr. Dellimánics Lajos főispán, nagybooskeri, gróf Szapáry László nagybirtokos, budapesti, Elbogen Richard nagyiparos, prágai, Kürschner Richard nagyiparos, brünni, dr. Freund István budapesti, Vajda Imre bankigazgató, budapesti és Philipp Ervin wieni lakosok, kiknek ebbeli minősége és cégjegyzési jogosultsága most bejegyeztetett.

A szeszforgalom. A magyar korona országainak szesztermeléséről és szeszforgalmáról összeállított legutóbbi hivatalos kimutatást a következő adatokban közlik: a termelési adó alá eső szeszfűzők termelésre bejelentettek a múlt év november havában 12.008 hl., a szeptember-novemberi időszakban 42.264 hl.-t. A fogyasztási adó alá eső szeszfűzők termeltek novemberben 114.830 hl.-t, a szeptember-novemberi időszakban 266.501 hl.-t. Bevételoztek fogyasztási adóval terhelt a szeszfinomítóknak és szeszszabadraktárakban novemberben 59.804 hl. kontingenst és 12.563 hl. exkontingenst, a szeptember-novemberi időszakban 118.863 hl. kontingenst és 40.432 hl. exkontingenst. Elszállítottak a szeszfűzőkből, szeszfinomítókból és szabadraktárakból a fogyasztási adó letétele mellett novemberben 65.701 hl. kontingenst és 11.015 hl. exkontingenst, az említett időszakban 185.889 hl. kontingenst és 36.915 hl. exkontingenst; fogyasztási adóval terhelt a magyar korona országainban levő vállalatok részére a vámvonalon át való kivitelre és

másnemű adómentes felhasználásra novemberben 66.736 hl. kontingenst és 24.084 hl. exkontingenst, az említett időszakban 136.633 hl. kontingenst és 79.977 hl. exkontingenst.

Nemzetközi ipari kiállítás Törökországban. Az osztrák gyáriparosok szövetsége körlevélben bírta fel tagjainak figyelmét arra, hogy 1913. évre a török kormány nemzetközi iparkiállítás rendezését tervezi. Kívánatos lenne, ha iparosaink szintén érdeklődnének e kérdés iránt, hogy már a kiállítás szervezési munkálatainál érvényesíthetnék a magyar ipar érdekeit ott, ahol különben is mi lennénk a legszívesebben látott kiállítók az összes nemzetek között.

A Pénzügyi és Tőzsdéi Évkönyv 1911-iki évfolyama Lendvay Sándor szerkesztésében most jelent meg. A czimtári részen kívül az Évkönyv az értékpapírbirtokosokra fontos tudnivalók egész sorozatát tartalmazza, nevezetesen ismerteti a tőzsde szervezetét, az értékpapíruzeti szokásokat, az értékpapírok jegyzési módját, az értékpapírok megemissziósi eljárását és az elévülést. Külön fejezetet figyelemztet, hogy mire kell vigyázni értékpapírok vásárlásánál. Van az Évkönyvben kimutatás a kamatozó papírok szelvényei értékéről, esedékességéről és elévüléséről, megjelöli a pupillaris óvadékpépes és katonai házassági biztosítókra alkalmas papírokat. A sorsjegyekről is külön fejezet számol be. Végül közli az Évkönyv a hátralékosok jegyzékét, vagyis az eddig kisorsolt, de még ki nem fizetett sorsjegyek, részvények, kötvények, záloglevelek stb. hiteles kimutatását. Az Évkönyv a Pénzügyi Hírlap januári melléklete, bolti ára 2 korona. Kapható a kiadóhivatalban, VII., Rákóczi-ut 44. szám.

Tojás és baromfiárúsítás — nem házalás. A kereskedelemügyi miniszter legutóbb egy konkrét eset kapcsán kimondotta, hogy a mindennapi fogyasztásra szolgáló czikkeknak, így a tojásnak és a baromfinak, házról-házra való árúsítása nem tekinthető házalásnak és ilyen czikkekkal, még ha nem saját termésűek is, bárki engedély nélkül szabadon üzhet kereskedést.

Kereskedők Évkönyve. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés kiadásában most jelent meg a Kereskedők Évkönyvének negyedik évfolyama, amely igen hasznos segédesszköze lesz a magyar kereskedőknek. Kapus Béla műv. felügyelő a vasuti áruszállításról és díjazásairól, dr. Glücksthal Samu a III. oszt. kereseti adóról és a magyar kereskedők ausztriai megadóztatásáról, dr. Lévy Béla a kereskedelmi adószétosztás jogi szabályairól irt az Évkönyvbe. Dr. Engel Aurél a részvénytársaságról ad összefoglaló tanulmányt, dr. Szende Pál pedig a polgári perrendtartásnak a kereskedőket legközvetlenebbül érdeklő rendelkezéseit ismerteti. Az önálló dolgozatok mellett egész sereg gyakorlati értékű közlemény van az Évkönyvben a posta, távirat és telefon köréből, ismerteti a bosnyák jogszolgáltatást és közli a 40 koronán aluli követelések ügyében szervezett országos ügyvédi hálózatot. Az Évkönyvet az OMKE központi titkársága szerkesztette; könyvtári forgalomban 3 koronáért kapható, de az OMKE minden tagja ingyen kapja meg.

Sorsolás. A krakói sorsjegyek mai 55-dik húzásán az 50.000 koronás főnyereményt a 40716, a 6000 koronás nyereményt az 5236 sz. sorsjegy nyerte. — Az 1889. évi második kibocsátású osztrák földhitelsorsjegyek húzásán a 100.000 koronás főnyereményt a 1955/10, a 4000 koronás nyereményt a 3637/17, a 2000 koronás nyereményeket a 414/10 és a 959/30 sz. sorsjegyek nyerték. — Az 1872. évi salzburgi sorsjegyek mai húzásán a 40.000 koronás főnyereményt a 17789, a 2000 koronás nyereményt a 67452, az 1000 koronás nyereményeket a 25979 és 8545 sz. sorsjegyek nyerték.

Egybehívott közgyűlések.

(A zárjelben levő kelet azt jelenti, hogy a részvények deponálására ez az utolsó nap.)

Január 7. Cs. kir. szab. Adriai biztosító társulat (r. k.) d. e. 9 ó. (decz. 31.).

Január 10. Első magyar általános biztosító társaság (r. k.) Bpest (Vigadó-tér 1.) d. u. 4 ó. (jan. 9.). — Magyarországi mezőgazdák hite- és áruforgalmi szövetsége (r. k.) Bpest (Akácfa-u. 5.) d. e. 10 ó.

Január 11. Alföldi csukorgyár r. t. (r. k.) Budapest (Nádor-u. 12.) d. e. 10 ó. (jan. 6.).

Január 12. Erdélyi erdőipar r. t. rendk. kggy. d. e. 11. (jan. 9.).

Január 15. Valutabank r. t. felszámolás alatt Bpest (Royal-szálló) d. e. 11 ó. (jan. 10.). — Hevesmegyei takarékpénztár (r. k.) Eger, d. e. 11 ó.

Január 16. Gaedike A. r. t. Bpest (Kossuth Lajos-utca 11.) d. u. 5 ó. (jan. 8.).

Feloldó szerkesztő:

PURJESI LAJOS

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: **ERDŐS ARMAND**

Rippel Károly

játék különlegességek

:: :: ujévi malaczkok

tombola :: :: ::

tombola-tárgyak :: ::

BUDAPEST,

Deák Ferenc-utca 12.

TŐZSDÉK

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, január 5.

A Készárupiaczon ma barátságos volt a hangulat. Csekély kínálattal szemben a malmoik meglehetősen jó vételkedvet mutattak...

A készárupiaczlat jegyzéke a mai tőzsdén a következő volt:

Table with columns for Buza, Fejérmegyei, Pestvidéki, Bányási, Écskai, Rozs, Árpa, Zab, Tengeri. Includes sub-headers like Tiszavidéki, Felsőmagyarországi, Bácskai, Bányási, Raktársági, Rozs, Árpa, Zab, Tengeri.

Kötöttet:

Buza. Tiszavidéki: 400 q 79.5 k 23.20 K, 300 q 79.3 k 23.40 K, 300 q 79 k 23.20 K, 100 q 79 k 23.20 K, 500 q 78 k 23.05 K, 800 q 78 k 23.05 K, 200 q 78 k 23.10 K, 200 q 79 k 23.10 K, 200 q 79 k 23.10 K, 130 q 78 k 23.10 K.

A határidőpiazcon köttetett:

Délelőtt:

Eltérődni kötések (50 kg.-kint) 1910-ra:

Table with columns for Buza, Rozs, Tengeri, Zab. Rows include Buza áprilisra, Buza májusra, Buza októberre, Rozs áprilisra, Tengeri májusra, Zab áprilisra.

2 óra 30 percen zárulva:

Table with columns for Buza, Rozs, Árpa, Zab, Tengeri, Liszt, Korpa. Rows include Buza áprilisra, Buza májusra, Buza októberre, Rozs áprilisra, Tengeri májusra 1911-re, Zab áprilisra.

Budapesti gabonaforgalom.

1911. január 3-tól 1911. január 4-ig.

Table with columns for Erkezett, Elszállított, méter mássa. Rows include Buza, Rozs, Árpa, Zab, Tengeri, Liszt, Korpa.

Értéktőzsde.

Az értéktőzsde favoritja ma a Közuti részvények voltak. A közeli tökcmelésre vásárolták ma nagyobb mennyiségben a részvényeket...

Az előtőzsdén kötöttek: Osztrák hitel 678.75-680.50-679, Magyar hitel 868-866.50, Leszámitoló 604.50, Jelzálogbank 500.50-560.75, Rima 678.75-677, Államvasut 752.75-752.50, Városi villamos 403.50, Közuti 774.50-772.50.

Bécsi gabonátőzsde.

Bécs, január 5. (Saját tudósítónktól.) Az irányzat tartott, az árak változatlanok, csak éppen rozs vesztette el 5 fillérenyi árjavulását.

Jegyzetett buza: Tiszavidéki 11.60-12.15, bányai 11.20-11.60, székesfehérvári 11.25-11.65, mosoni és győri 11-11.45, felsőmagyarországi 11-11.50, deliasvati 11-11.45, marieföldi 10.80-11.20.

Rozs: Felsőmagyarországi 8.15-8.35, csepeli 8.10-8.30, pestmegyei 8.15-8.45, deliasvati és különféle magyarországi 8.10-8.30, ausztriai 8-8.35.

Magyar tengeri 7.20-7.50, új 5.70-6, Cinquantin 7.75-8.25, Magyar zab 8.05-9.15, válogatott 9.05-9.45, ausztriai 8.65-8.85, romániai 8.45-8.95.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, január 5. Ugyanazok a körülmények, a melyek tegnap érvényben voltak, ma is megszilárdító hatást gyakoroltak, de a forgalom csak egyes értékekben öltött nagyobb arányokat...

10 óra 45 perczkor: Osztrák hitel 866, Laenderbank 536, Union 640.50, Államvasut 753.25, Deliasvati 117.50, Alpési 766, Rimamurányi 676, Skoda 415, Török csa-

Jegy 263, Csehországi Union 287.50, 3 százalékos deliasvati elsőbbség 267.75. 1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 678.25, Magyar hitel 866, Anglo 326, Bankverein 559, Osztrák Földhitelintézet 1331, Laenderbank 536, Union 641, Magyar Jelzáloghitelbank 507, Államvasut 752, Deliasvati 117.50, Buschtiehradi B. 1025, Dunagőzhajózás 1165, Alpési 765.75, Rimamurányi 675, Brüxi köszénbánya 766, Orosz járadék 104.20, Török sorsjegy 262.50, Csehországi Union 286.50, Skoda 414.50, 3 százalékos deliasvati elsőbbség 269.25.

Bécs, jan. 5. (Magyar értékek zárata). 4 százalékos arany-járadék 112.05, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy --, Magyar hitelbank részvény 865, Magyar leszámitoló és váltó részvény 603, Rimamurányi 674, Magyar cukoripar --, Adria hajózási részvénytársaság --, Magyar koronajáradék 91.90, 4 százalékos magyar földterhorm. kötvény 92.40, Magy. nyerem-kölcs. sorsjegy --, Kassa-Oderbergi Vasútrészv. 357, Magyar jelzálogbank 507.5, Magy. kereskedelmi bank 390, --.

Bécs, jan. 5. (Osztrák értékek zárata). 4.2 százalékos papír-járadék 93.30, 4 százalékos osztrák arany, járadék 117.10, 1860-as sorsjegy --, Osztrák hitel-sorsjegy --, Angol-osztrák bankrészvény 325.70, Bécsi Bankverein 559.25, Osztrák magyar bank 18, --, Déli vasut 117, --, Dunagőzhajózási r. t. 1158, Dohányrészv. 368, --, Cs. k. arany (vert) 11.87, Német bankv. 117.46, Osztr. Lloyd 691, -- 4.2 száz. ezüst jár. 96.25-97.25, Osztr. koronajáradék 93.30, 1864-es sorsj. --, Osztrák hitelintézeti részvény 678, --, Union-Bank 640.50, Osztrák Landerbank 635, --, Osztrák-magyar államvasut 752.15, Elbavölgyi vasut --, Alpési részvény 76.50, 20 frankos 1913. Londoni váltóár 240.15, Lipótkohó 562, -- Török sorsjegy 261.50.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, január 5. (Értéktőzsde.) Ellentétben a legtöbb értékkel, bányáértékek nyugodt forgalom mellett realizációkra csökkentek, mert a belga vasárak esése és egyéb árleszállítások kedvetlenítő hatást gyakoroltak...

Berlin, jan. 5. Zárlat. (Saját tudósítónktól.) Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék --, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 93.60, osztrák hitelrészvény 218.20 Déli vasut 21.20, orosz bankjegyek 216.15, 4 százalékos új orosz kölcsön 94.40, Disconto Commandit 195, --, Dinamittruzst 180.60, Harpeni 1-2.30, Unifikált török járadék 93.40, 4.2 százalékos ezüstjár. 93.30, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.40, Magyar koronajáradék 92, --, Osztrák-magyar államvasut 159, -- Bécsi váltóár 85.25, Olasz járadék --, Alt. villamos-sági Edison 262.70, Gelsenkircheni 207.90, Laurakohó 178.20.

Frankfurt, jan. 5. Zárlat. 4.2 száz.-os papírjáradék 97.60, 4 száz.-os osztr. ar.-jár. 99.70, Magy. ar.-jár. 94.45, Osztr. hitelint. részv. 218.50, Osztrák-magyar államvasut 159, --, Eszaki nyugati vasut --, Buschtiehradi vasut --, Londoni váltóár 20.42, Bécsi Bankverein 140.95, Villamos részvény --, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.25, 4.2 százalékos ezüstjáradék 97.65, Osztrák koronajáradék 93.45, Magyar koronajáradék 91.8, Osztrák-magyar bank 135.5, Déli vasut részvény 21.25, Elbavölgyi vasut --, Bécsi váltóár 85.75, Párisi váltóár 809.83, Union bankrészv. 160.20.

Hamburg, jan. 5. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 97, --, 1860. sorsjegy 176, --, Déli vasut 21.60 4 százalékos aranyjáradék 99.70, Osztrák hitelrészvény 218.35, Osztrák-magyar államvasut 158.75, Olasz járadék --, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 94.60.

London, jan. 5. Angol consol 79.75.

Páris, jan. 5. (Zárlat). 3 százalékos francia 4-járadék 97.4, Osztr. aranyjáradék 101.60 Magyar aranyjáradék 92.10, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 513, -- 3 1/2 százalékos Olasz járadék 102.85 Déli vasuti elsőbbségi kötv. 2-3, --, 5 százalékos marokkói járadék --, 4 százalékos 1890. román kölcs. --, 4 százalékos amori románjár. 1905, 94.15, 5 százalékos orosz járadék 106.67, 4 és fél százalékos 1903. orosz járadék 104.45, 4 százalékos spanyol jár. 94.10, 4 százalékos unifikált török jár. 93.25, Török sorsjegy 227, --, Török dohányrészvény 388, -- Osztrák földhitelintézet 1412, Osztr. Landerbank 584, -- Magyar jelzálogbank 541, --, Banque de Paris 18.65, Banque Ottomane 692, --, Osztrák-magyar államvasut --, Déli vasut --, Meridionalvasut --, Hartman gépgyár 688, -- Rio Tinto 17.06, Sucrierie d'Egypte 81, --, Tula 4.5, --, Uríkányi köszén 189, --, Chartered 43, --, De Beers 4, --, East Rand 1.1.80, Jagersfontein 110.40, Trans. Land Comp. 64.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 204.60, Váltó

KÜLÖNFÉLÉK.

Esti kép.

Azuros kárpit csöndes világán
Felhő-trónuson díszlik a hold.
Felhőfátyolba bujtatja később,
Ezernyi apró szellő kobold,
Sötét van! Boldog böcsé arczát,
Gyorsan elrejtí suhanva szálló felhőpajst.
— Sötét van! Mégis, érzem, a lelke
Rejtve is simogat, szerető, csodás
Sötét van. Torzárnyak lépik a lelkem.
Gondfelhők közül áttörnek a vágyak —
— Robogó vonaton csillan a holdfény!
Gondolok, — vágyom, — sóvárgok utánad.

Gács Dezső.

(Hány mohamedán van a világon.) A török lapok statisztikai kimutatást közölnek a föld különböző államaiban lakó mohamedánok számáról. Noha ez a statisztika egyáltalán nem tekinthető pontosnak, mert az adatok beszerzése különösen Afrikában nagy nehézségekkel jár, a statisztika végső eredménye nagyjában mégis közel jár a valósághoz. A kimutatás szerint Törökországban 27 millió mohamedán lakik, akik közül 3 millió jut az európai részre, míg a többi az ázsiai tartományokban lakik. Bosznianak és Hercegovinának 600.000 mohamedán lakosa van, a többi kis balkánállamban pedig összesen körülbelül 100.000 mohamedán lakik. Oroszország 130 milliót kitevő lakossága közül 24 millió mohamedán vallású és ezek közül az európai részben 14 millió lakik, az ázsiai birtokokon pedig 10 millió. Igen sok mohamedán lakik Angliában is, amennyiben Előindia 250 milliónyi lakossága közül 60 millió mohamedán vallású. Kínában 40 millió mohamedán lakik, ami az összlakosságának (400 millió) éppen 10 százaléka. Afganisztánban, Arabiában, Perziában és Ázsia többi független államában együttvéve körülbelül 30 millió mohamedán lakik. Csaknem kizárólag az iszlám hívei Jáva sziget és a többi szomszédos hollandi gyarmat lakosai, akiknek számát 35 millióra becsülik. Az Egyesült Államokhoz tartozó Filippi-szigeteken szintén mohamedánok laknak, hasonlóképpen az Oceania gyűjtőnéven ismert szigeteken is, de számuk nem valami nagy. Teljesen mohamedán a lakosság Afrika északi részén, ahol délfelől is egyre terjeszkednek és újabb hűveket hódítanak. Össze-vissza tehát jelenleg mintegy 270 millió

mohamedán lakik a földön, vagyis körülbelül egyhatoda az emberiségnek mohamedán vallású és számuk még egyre növekedik.

(Az özvegyi zászló.) A francia Kongó-területen él egy törzs, amely az özvegyek tekintetében igen különös szokásoknak hódol. Az özvegyesség tartama a törzs asszonyainál kizárólag a szőlőtől függ. A férj halála után a bánatos özvegy hosszú póznán zászlót köteles kitűzni a kunyhója tetejére és amíg ott a zászlót a szél meg nem lobogtatja, addig más férfura gondolnia sem szabad. Mihelyt azonban csak egy kis szellő is megmozgatja a zászlót, nyomban felszabadul az özvegyi kötelességek alól és ismét férjhez mehet. Az egész szőlőpróba azonban elmarad, ha a férj véletlenül szeles napon hal meg. Ilyenkor az özvegynek nem is kell kitűznie a zászlót, hanem minden további ceremónia nélkül akár azonnal is újból férjhez mehet.

(A vegyi ebéd.) Newyorkban a napokban olyan ebédet találtak fel, amilyent eddig bizonyára még nem ettek sehol. Ugyanis lakoma volt ez, amelyen a huson, osztrigán és salátán kívül minden egyéb étel vegyi uton volt előállítva. A tereben egy különálló nagy asztalon egész sereg retorta, lombik mérleg, ivergőszűrő és folyadékokkal megkülböző porokkal teli ivergedények voltak elhelyezve és egy szakavatott vegyész ott a vendégek szemeláttára készítette el az egyes fogásokat és az italoikat. Amikor a vendégek együtt voltak, a vegyészszakács néhány folyadék és por összekeverésével először is izletes levest állított elő. Mialatt a vendégek a levest elfogyasztották, a vegyész a menü többi fogásainak elkészítésére fordította gondját. A bor, amelyet szintén ott állított elő a vegyész, borsavból, alkohorból, ecetsavból, glükózból, desztillált vízből, sacharinnál, nátriumkarbonáttól, kazeinből és nátriumphosphatból készült. Leginkább a fagyalt készítésén csodálkoztak el a vendégek. A vegyész egy kevés faolajat kevert össze vízzel és a keveréket egy centrífugális gépbe tette, amely percenkint háromszor fogást végzett. Néhány perc múlva a készülékből pompás színű kréme jött ki, amelyet a ördögös boszorkánymester mesterségesen hamar lehűtött és vanillával, glicerinrel meg nitrobenzollal fűszerezett. Végül hadd álljon itt még az egyik sültbőz szervirozott főzeléknek készítése módja is, amely olyan egyszerű, hogy bárki utána csinálhatja. Asinhtint, alkoholt és jeget keverve össze kell keverni a kívánt sűrűségnek megfelelő arányban és kevés anilinsárgával megfesteni, amialtal izletes főzeléket kapunk, amelynek ize egyetlen eddig ismert főzelék ízéhez se hasonlít.

(A londoni fillérszövetkezetek.) Az angol fővárosnak van egy egészen különös pénzügyi intézménye, amely éppen ilyenkor, karácsony táján jut tulajdonképeni jelentőségéhez. Ez az intézmény pedig a londoni szegényebb néposztály között nagyon népszerűvé vált fillérszövetkezetek intézménye. Persze, ezébejegyzésre, törvényes formákra nem szabad itt gondolnunk, amikor ezekről a szövetkezetekről beszélünk. Az ugynevezett Slate-Clubs kivétel nélkül alkalmi egyesülések. Néhány szegény gyárimunkás összeverődik egy kis külvárosi koreszmában és kész a Slate-Club. A pénztáros rendszeren a koreszmáros maga, aki egy nagy pléhperselyben gyűjtögeti a munkások szegényes heti megtakarításait. A kis tőkét aztán megint csak a tagok közt gyűmölcsöteti, apró kölcsönök alakjában. Ilyenkor karácsony táján aztán felosztják a tőkét is, meg a nyereséget is, hogy kikerüljenek a karácsonyi költségek. Nagyon sokszor megessik azonban, hogy az osztzkodás előtt megugrik a pénztáros s a szegény emberek sirhatnak a garasai után. Biztonsága ugyanis semmi sincs az ilyen filléregyletnek, mert a pénztáros a pusztá bízalom alapján viseli hivatalát. Londonban körülbelül kétezer ilyen szövetkezet virágzik, a törvény üldözése dacára. Kiirtani azonban nem lehet, mert a szegényebb néposztály nagy előszeretettel helyezi el így megtakarított filléreit.

(A gyorsírás az igazságszolgáltatásban.) Erről a tárgyról a Deutsche Juristenzeitung a következőket írja: Utódaink nem fogják elhinni, hogy egy olyan egyszerű követelmény, mint a gyorsírás meghonosítása a bíróságnál — kevés német állam kivételével — ismét félretelatik. Kint az utcán saiguld az auto, a levegőt a repülőgépek szelik át, de a bírói szobában a bíró öpp úgy mint nagyapánk idejében, az olvashatatlan írással körmölő jegyzőkönyvvezetőnek mondja tollba a jegyzőkönyvet. A statisztika idejében érdekes tanulmányt lehetne közzétenni arról, hogy a bíróságnak és nagyközönségnek mennyi idejét pazarolják így el. Ha az ítéletek gyorsírói felvétele szabályvá válnék, nemcsak a bíróságok tehermentesítenének, hanem az is lehetnéne válnék, hogy a főbebeszési tárgyalást amiatt nem lehet megtartani (amint ez már előfordult), mert — az első bírói ítélet — olvashatatlan... Hogy pedig ez a kifogás, mintha a gyorsírás megbízhatatlan és bizonytalan volna, nem áll meg, mutatja az a bírósági határozat, mely a gyorsírással írott végrendeletet jogérvényesnek mondja ki, ha egyébként a többi feltételeknek megfelelt.

GÁRDÁHUSZÁROK

— REGÉNY. —

Írta: E. SCYBBON.

71

Egy darabig elfojtott hangon találgattak, de aztán megérkezett az özvegy, kit a lord szívélyesen üdvözölt, s aztán elkezdődött a hivatalos aktus.

A bíró ünnepélyes esendben emelkedett fel helyéről s a forraságoknak eleget téve, felbontotta a végrendeletet s átnyujtotta jegyzőjének, hogy olvassa fel. Egy-két köhécselés s a jegyző száraz, monoton hangon a következőket olvasta fel:

„Végakaratomnak a következőkben óhajtok érvényt szerezni:

Imádott nőmnek hagyományozom a kontinensen lévő összes ingóságaimat, valamint párisi palotám s összes szerzeményemet, mely részben értékpapirokban, részben készpénzben két millió frankot tesz ki. Angliában lévő összes birtokaim, valamint londoni palotám és oxfordi kastélyom örököseül a házam törvényei értelmében öcsémet Queen-wond Edgard-t nevezem meg.

Többi rokonaim között pedig óhajtom felosztani azt az ötvenezer fontot, mely az angol bankban az én nevemen van elhelyezve. Végül végrendeletem végrehajtójául lord Winquerton, berlini angol nagykövetet nevezem meg, kire hálából s az iránta érzett barátság jeléül londoni palotám képtárát s összes műkincseimet hagyományozom.”

A jegyző elhallgatott, a rokonság körében pedig ismét megindult az elfojtott beszélgetés. Mary röviden üdvözölte az egybegyűlteket s a berlini követ karján távozott.

A rokonság még egy darabig együtt maradt, hogy megbeszélje a teendőket. Ismét az öreg ur vette át a szót.

— Hát neked, Edgard, mindenesetre gratulálok — szólott némi keserűséggel.

— Te nagyon jól jártál, épp úgy, mint az az asszony. — Ez alatt „az asszony“ alatt természetesen Maryt értette. — Hanem mi, mi egy kissé megrövidültünk.

Erre a kijelentésre már többen bátorságot kaptak.

— Ötvenezer fontot hagyott reánk, mint valami koldusokra, hogy befogja a szánkat, — hangzottak nagy összevisszaságban.

— Ez alamizna. Eddig vagyunk rokonok nyolezan, s ki tudja még hány fog jelentkezni.

— Ötvenezer font...

A tanácsos öcsése csitította őket.

— Az igazat megvallva, senkinek sem lehet kifogása a végrendelet ellen. Hogy feleségére két milliót hagyott? Hát én is hagytam volna annyit, ha módomban lett volna s szerettem volna azt a nőt. Működésben neki joga volt úgy rendelkezni vagyona felett, ahogyan akart.

Az elhunyt öcsése egyszerre gyűlöletes pillantások központjává lett.

— Hát persze, persze... — mondogattak gunyosan, — te már megkaptad a magadét. Te neked kötelességed pártját fogni a nemeslelkű adakozónak.

— Természetesen én a bátyám végrendeletét szentnek tartom, s mindenben azon leszek, hogy érvényt szerezsek neki. Nem azért, mivel reám hagyta vagyonának legnagyobb részét; nem: ez engem megilletett, de ti, nem tudom felfogni miért sugdoltátok. Hisz megtörténhetett volna...

— Persze, hogy megtörténhetett volna, hogy semmit sem hagy reánk. De...

— Megérdemeltétek volna, — szólott közbe Edgard s elhagyta a termet.

A rokonság látva az öcses pálfordulását, zugolódva távozott.

— Ezért nem is volt érdemes megtenni ezt a hosszú utat, — mondogatták.

Aztán látva, hogy semmi okosabbat nem tehetnek, hát mind felpakoltak s még aznap elhagyták Berlint bucsu nélkül.

Mary hazament lakására s teljesen kimerülve az utolsó hét izgalmaiktól arra gondolt, hogy most már lefekszik s kialuszsza minden fáradalmát. Alig érkezett haza, máris meglepetés érte, de ez alkalommal kellemes. Susanne érkezett meg. Szegény leány, alig hogy megkapta Mary értesítését, rögtön utra kelt, nehogy hiányt szenvedjen barátnője.

Mikor Mary a szobába lépett s Susanne-t látta közeledni, egy szava sem volt. Oda szaladt hozzá, nyakába borult s elkezdett hevesen zokogni. A magas, szőke, német leány gyöngéden ölelte magához barátnőjét s ezirágta arczát: simogatta haját. Várt, hogy tombolja ki minden fájdalmát a sírásban s csak akkor szólott hozzá — gyöngéden, vigasztalólag.

— Istenem, Susanne, én olyan szerencsétlen vagyok, — sóhajtott Mary. — Látod, most itt maradtam egyedül s nincs, aki segítsen rajtam.

— Ugyan no! Ne legyen gyerek, Mary! Visszajön hozzánk, s aztán majd rendbe jön minden magától.

— Igaz, a kedves atyja eljött? — kérdezte Mary hirtelen.

— Igen, itt van, de még ma vissza kell mennie.

— Jó, de előbb szeretnék vele megbeszélni valamit. Ugyanis, szegény férjem nála-lóságán azt mondotta, hogy vagyonom kezelésével őt bízom meg addig, amíg Németországban tartózkodom.

— Tehát Geraban marad velünk? — kiáltott Susanne örömjongva.

— Igen, legalább is egy évig. Így óhajtott szegény férjem.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Péntek, 1911. január 6-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Délután mérsékelt helyárral
Cyrano de Bergerac
Drama 3 felv. Irt.: Rostand Ed. Fordította: Abrányi Emil.

Személyek:
Cyrano de Bergerac Pethes
De Neuvillette Garamszeghy
Guiche gróf Ivanfi
Le Bret Rajnai
Carbon, kapitány Bartos
Ligbière Mihályfi
Vauriv vicomte Na ay
Caigy Bonis
Frissalle Falt
Ragueneau Rózsahegy
Montfleury Horváth I.
Hellerose Balassa
Jodelet Kovács
1-6) marquis Horváth
2-ik) Kadét Faludi
Kadét Kúty
Polgár Hajdu
A ba Petri s. u.
Egy testőr Mészáros
Más testőr Narcisz
Kapus Szász
Toivaj Mátrai
Egy kapucius Gabányi
Spanyol tiszt Abonyi
Karmester L. e. sa
Egy író Vardi
Roxán Lenkey H.
Liza V. Molnár

Kezdeté 1/3 órákor.

Este rendez helyárral. A balga szűz.

Szimfonia 3 felvonásban. Irt.: Henry Batilla. Fordította: Abrányi Emil.

Személyek:
De Charance herceg Gál
De Charance K. Hegyesi M.
De Charance Duane Paulay E.
De Charance Gaston Dezső
Armaury Marcel Oty
Armauryne F. Márkus E.
Roux Abbé Pethes
Ketty Kelemen M.
A herceg titkára Szász
Első pincesz Balassa
Második pincesz Szász
Twey Munkási M.

Kezdeté 1/3 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Délután mérsékelt helyárral.
Egy test, egy lélek.
Drama 3 felvonásban. Irt.: Kóbor Tamás.

Személyek:
Orbán Imre Göth
Aranka, a felesége G. Kertész E.
Zsuzsika Tóth L.
Czobor Oszkár Tarnai
Emma R. Gombaszögi Fr.
Guntár Vágó
Guntárné T. Halmi M.
Gáspár Béla dr. Sebestyén
Szociológus Béres M.

Kezdeté 3 órákor.

Este rendez helyárral. Sárga lilium.

Vígjáték 3 felvonásban. Irt.: Biró Lajos.

Személyek:
A nagyherceg Törzs
Thurzó Viktor Z. Molnár
Hessen báró Pethő
Bedőházy gróf Vaujery
Károly Andrássy Luitabár
Katalin szobrász Szirmay
A primadonna Csatali J.
Dr. Peredy Papp
Peredy Judith R. Gombaszögi
Lehor Adolf Vágó
Cibás Péter Réhegyi
Lucas Béla Dobi
Zsinovics János Kőrmendy
Rádi János Sebestyén
A főleány Partos
E. o. encia Nagy T.
Néni Csizsér

Kezdeté 1/3 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ

A sevillai borbély.
Vígjáték 3 felvonásban. Zenéjét szerztte: Rossini.

Személyek:
Almaviva Arányi
Bartolo Hegedűs
Rosina Sándor E.
Basilio Kornai
Figaro Takács
Bertha N. Valent

Est követé:

A csodaváza.
Táncjáték-meny két felvonásban. (4 képből). Szövegét és koreográfiáját írta és betanította: Guerra Miklós. Zenéjét szerztte: Hüvös Iván.

Kezdeté 7 órákor.

KIRALY SZÍNHÁZ

Délután mérsékelt helyárral.
János vitéz.

Daljáték 3 felvonásban. Petőfi költői elbeszéléseiből írta Bakonyi Károly. Zenéjét Heltai Jenő verseire szerztte: dr. Kacsóh Pongrác.

Személyek:
Kukoricza Jancsi Fedák S.
Huska Gyenge A.
A gonosz mostoha Csataj
Strucamester Náté
Dagó Király
A falu csőze Csiszér
A francia király Németh
Királykisasszony T. Harmath
Tabornok Kicsi Pál

Kezdeté 3 órákor.

Este rendez helyárral.

Czigányszerelm.
Operette 3 felvonásban. Szövegét írták: Bodánzy Robert és Willner A. M. Zenéjét írta: Lehár Ferencz.

Személyek:
D. Angulin Péter Papp
Zorika, lányja Bendiner
Jolán, húga Bacsó E.
Köröshazi Ilona Fedák S.
Józi Toronyi
Balesku Jonel Tóth
K. vasmáros Németh
Dimitreanu Simai
Jolice Erdősi B.
Nora Safrány

Kezdeté 1/3 órákor.

ERŐS VIGSZÍNHÁZ

Délután mérsékelt helyárral.
Az ördög.

Vígjáték 3 felvonásban. Irt.: Molnár Ferencz.

Személyek:
László Szerényi
Jolán, a felesége M. Nagy M.
Az ördög Hegedűs
János F. Kovács F.
Elza Komlósy
Sojtem Ciska Heróldus
András Gy. S.
Christenné Makróczy
Pálné Kurthi S.
Mary Varga A.
Lang Kassay

Kezdeté 3 órákor.

Este rendez helyárral.

A Szent liget.
Vígjáték 3 felvonásban. Irták: F. és G. Gáspár. Fordította: Molnár Ferencz és Heltai Jenő.

Személyek:
M. rterre Paul Hegedűs
Francina, felesége G. zsi M.
hamporel F. nyvesi
A. ronne, felesége M. zász G.
Zs. s. lue gróf Fecorely
D. s. F. rgettes Tanay
benjamin S. rkadi
Durieu Balassa
arnayné Komlósi I.
F. uchelné Varga A.

Kezdeté 1/3 órákor.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldm ann Imreigazg

Ma pénteken, január 6-án két nagy előadás
Kezdeté fel 4 és 8 órákor.

A délutáni előadás: Merian kutyasínháza

Jegyelővétel 10-1 és 3-6 óráig. Vasárnap január 8-án két előadás. A délutáni mérsékelt helyárral. Jegyelővétel 10-1 óráig és 3-6-ig a nappali penztárnál.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége: Révay-utca 18. szám. Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor. Telefon: 14-22. Előadás kezdete: 9 óra or.

9 órákor! Ma Ujdonság!

„Török szerencséje örök“
Böhöz 1 felvonásban. Irt.: Fann. Rendező: Rott Sándor. Végül 11 órákor! Ujdonság!

„OH DIESER NOVÁK“
Böhöz 1 felvonásban. Irt.: Hirschfeld Lajos. Rendező: Rott Sándor.

Jegyek elővételben a nap penztárnál d. e. 9-11-ig és d. u. 3-6-ig. — Kinti különlegességi tőzsdé, Andrássy-ut 29. és Sopronyi nagytőzsdében, Rákóczi-ut 1. szám. 12 óra után az I-ső emeleti Casino de Pa-iban a világ legelső ének- és táncszínház felépíté.

Előkezes-letben: „Ungestörte Flitterwochen“.

Böhöz 1 felvonásban. Irt.: Suty.

Benes Károlyné
VI. ker., Teréz-körút 26. sz. alatt levő elsórangu angol és francia női divattermével kapcsolatos csodaszép szabászati- és varrodatanintézetében
a beiratások a XII. ker. tanfolyamra megkezdődtek és naponta d. e. 10-12 ig. d. u. 2 óratól 6-ig eszközölhető.

Fakult bőrkabátok
sötét színekre tartósan festetnek
Haltenberger Béla ruhafestő-gyárában Kassán.

25 koronáért
készülnek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy télikabátok finomszövetekből. Lichtman Sándor férfiszabómester, Budapest Rottenbiller-utca 4 A. sz. Vidékre posztómenták bérmentve, helyben szabásmunkát kívánatra házhoz küldöm 28502

Dr. BOROVSZKY-féle
BOROLIN
felülmulthatatlan háziser fagy, meghűlés okozta bajok, fejfájás, fogfájás, köszvény, csusz, ischias, izületi lob és zsába megszüntetésére. Kitűnő fertőtlenítő és testi óvszer. Kapható mindenütt 1.20, 2.- és 2.50 koronás üvegekben. — Gyártják: Dr. Borovszky R. orvos és Borovszky R., Budapest, II., Fő-utca 77.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 119-2.

Ma két előadás:
D. u. 3 1/2 órákor mérsékelt helyárral

nagy gyermek előadás
I. Mórioz és a kis öccse,
valamint az összes attrakciók fellépével.

Este 8 órákor rendez helyárral:
a remek januári új műsor

Kornai Berta, vendég éneke a fővételben, kezdő ujdonságokban: Vénusz az erdőben, operett. Irt.: Rudolf Lothar. Zenéjét Oszkár Strausz. A primadonna. Dörmann Félix bohóza. — Továbbá:

Minden csütörtök, vasár- és ünnepnapon két előadás. Délután 3 1/2 órákor mérsékelt, este 8 órákor rendez helyárral. A fellépőkben Kornai-Bertát csupa új nagyszerű ének- és táncszám. A legvilágosabb budapesti hely.

1911. január 18-án este fél 8 órákor a Zeneakadémia nagytermében

Tarnay Alajos

hangversenye. Közreműködnek.

K. Durigó Ilona, Marschalkó Rózsika és Rónai Ödön.

Jegyek: 2-10 kor-ig Rózsavölgyi és Tarsa zeneműkereskedésében.

„Első magyar Kókusz Munkásturógyár.“
(Törvényesen védve.)
Irodája: VII., István-ut 67. Telefon: 56-48.

ÖN BEREL KIDOB
egy ócska zongorát vagy pianót és havonta 12 vagy 16 korona kölcsönfoglal, végre pénzt kaptál, zongorája minden.

HAFIZET
havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyarmatya, legmodernebb ércpauzálókészítők kereszthurok u) zongorát vagy pianót, nem ir alá váltót, nem állít vezést, nem lekötelezette bankszövetkezetnek és idővel mégis tulajdona lesz a zongora. — Ilyen ideális szöveg, liberális módon kapható kizárólagosan csak

„MUSICA“ részvény-társaság
(Igazgató: Sternberg Dezső.)
zongora eladási és kölcsönzési telepén.
Eaton kölcsönkelt legújok legmodernebb gramofon- és művész-lemezek felállítására.

Budapest, VI., Teréz-körút 1/a.
(Király-utca sarok, az Orsz. g. os Zeneakadémia közelében.)
Telefonszám: 4-31.
Zongorák becsorolása, javítása, hangolása legkülönbözőbb Fenti rendszer kedvezményében egyelőre csak a fővárosban találkoznak részeseiknek.

TOST és MOLNÁR
kereskedelmi-, díszítő- és tájkertészete
BUDAPEST, VII. ISTVÁN-UT 50.
Eiváliai ablak és erkélydíszítéseket, Kertek, parkok tervezését, alakítását, fenntartását. Alkalmi és állandó díszítéseket. Téli kertek berendezését, minden szakba vágó munkát. : : : :
Telefon: 88-75. Telefon: 88-75.
Külső telep: Gyarmat-utca 25.

Angol costümök és francia ruhák legizlésebb kivitelben
SZEGŐ LAJOS
IV., Kossuth Lajos-utca 8. sz. alatt ujonnan megnyit divattermében készülnek.

Szén és koks nagyban és kicsinyben Salamon Jakab és Társaság
Budapest, V., Erzsébet-tér 5. sz.
Telefonszámok: 73-86, 73-97, 73-98.

SZINHÁZAK.

Péntek, 1911. január 6.

Pármai Városlipeli Színház

Délután mérsékelt helyretek. **A cigány.**

Kezdeté 1/4 órákor.

Ezre rendez helyretekkel.

A halhatatlan lump.

Kezdeté 1/3 órákor.

Kezdeté 1/3 órákor.

APOLLÓ-PROJEKTÓGRAF

1911. január 6-tól, f. hó 9-ig a tévesen új felvétel műsor: **Szobrot szívek** (drámai jelenetek). Művirág-készítés (pari felvétel). — Fink és leányok (komédia). — **Rózsaszirmok** (színmű). — Esthangulatok (Anney-tanov). Feministák (komikus jelenetek). Japán torna (arista felvétel). Bandika becsületes (kacagató mókák). **A mumiá** (Gautier Theodora beszélye).

Legközelebbi műsorváltozás hétfőn, f. hó 9-én. Az első előadás hétköznapokon d. u. 4 órákor, vasár- és ünnepnapokon d. u. 4 órákor kezdődnek.

URANIA SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyretek. **A haditengerész.**

Kezdeté 1/4 órákor.

Ezre rendez helyretekkel.

A vasút.

Kezdeté 1/3 órákor.

ROYAL-ORFEUM

Ma két előadás: Délután 3 1/2 órákor mérsékelt helyretekkel nagy gyermek-előadás **I. Móricz és kis öccse** valamint az összes attrakciók fellépésével. Este 8 órákor rendez helyretekkel: **legelsőrangú színházi- és varieté-előadás.**

KORNAI BERTA

Vendégjátéka a következő újdonságokból: **Vénusz az erdőben** Oscar Sörnus operettje. Játsszák: Kornai Berta, Szalontai Ferike, Palásthy Sándor, Saradi Vilmos, Orbán Mariska és még 30 közreműködő. **A primadonna** Félix Dörmann bohózat. Játsszák: Kornai, Barsony, Tibanyi, Viola, Gabányi, Sarkadi. Továbbá: **Collins and Hart** világhírű amerikai parodisták. **I. Móricz és öccse** a két jékedvű ember-majom utolsó előadásai.

A bankpénztáros. Belacó drámája.

Minden csütörtök, vasár- és ünnepnap délután 3 1/2 órákor mérsékelt árú délutáni előadás a teljes műsorral és még néhány napig **I. Móricz és öccse**vel.

Miért van a legkomolyabb hivatása a DIANA-

sósorszesznek a fodrász-termekben?

Mert köztudomású lett, hogy feltűnő kellemes illata végett az urak nagyon kedvelik.

Mert fejmosásoknál DIANA-sósor-szesznél nincs jobb a világon.

Mert a fejbőrrre hűsítőleg, frissítőleg és erősítőleg hat.

Mert a korpaképződést megszünteti a hajhullással együtt.

Mert a haj színét eleveníti, fényesíti.

Mert a borotválkozás utáni rossz érzéseket azonnal megszünteti.

Mert pattanások képződése ki van zárva.

Mert megválasztás esetén a vérmelegzés ki van zárva.

Köztudomású, hogy a mindennapi életben a legveszedelmesebb korbajokat egyik ember a másiktól kapja tudtán kívül és pedig leginkább ott, ahol a legtöbb ember megfordul.

Nem csoda tehát, ha borotválkozás vagy hajvágás közben hozzá jutunk egy ilyen ragadós borbajhoz, anélkül, hogy ennek bárki oka volna. Éppen ezért tanácsos a DIANA-sósorszesz' feckendőzés minden borotválkozás és hajvágás után.

Közegészségügyi

szempontból tehát roppant nagy hivatása van fodrásztermekben a

DIANA-sósorszesznek

mert **dezinficiáló és összehúzó**

hatása legelső fokán áll. A hajhullás is legtöbbször egy ilyen ragadós betegségnek az eredménye. Éppen ezért uri házakban is a fésülő nők a DIANA-sósorszeszt használják. Megöli a DIANA-sósorszesz azokat a bacillusokat, melyek előidéznek a hajhullást és borbántalmakat. — A valódi DIANA-sósorszesz 44 filléres, 1 és 2 koronás üvegekben az egész országban mindenütt kapható. Csak vigyázzni kell, hogy minden üvegen látható legyen e két szó: „DIANA-sósorszesz.”

BIZONYÍTVÁNY. Alólírott ezennel bizonyítom, hogy az Erényi Béla ur gyógyszerész, budapesti lakostól bemutatott DIANA-száppant, DIANA-arckrémét megvizsgálva, azokban fémmérgeket, maróhatású vagy külső használatkor ártalmas egyéb anyagokat nem találtam, miért is nevezett szépitő-, bőr- és hajjapólo szerek ártalmatlanok és így használatuk ellen kifogás nem emelhető.

Kelt Budapesten, 1905. márczius 15. Nyilvános vegyikísérleti állomás **Dr. Neumann Zsigmond m. p. kir., keresk. és váltótörvény-széki hites vegyész.**

Az egész országban mindenütt kapható

Erényi Béla

gyógyszerész **Budapest, Rápoly-körút 5. sz.** (Postán legkevesebb 6 üveg szállítható utánvétel mellett.)

Minden üvegnek plombálva kell lenni.

Egy üveg Diana sósorszesz	Egy nagy üveg Diana sósorszesz	Egy legn. üveg Diana sósorszesz
44 fill.	1.10 K.	2.20 K.

Vigyázzon jól az utánzatokra, mert csak az a valódi, amely üvegen látható föltűnően e két szó:

DIANA-sósorszesz.

Fontos minden egyénnek Styria kötőgép

a minőségben és munkaképességben fölülmulthatatlan. Sok családnak gond nélküli létet szerez. Kérjen azonnal körlevelet a „Magyar Styria Kötőgépgyártól” Budapest, VII., Dongó-utca 7/L. sz. Kötődők és viziontelárusítók kérjenek ajánlatot.

MAGYAR MÜKERESKEDELMI VÁLLALAT

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 4. SZ.

Csupán tárlati művészek eredeti festményeiből álló állandó kiállítási salonját f. hó 31-én nyitotta meg. Feltűnő olcsó árak! Kedvező fizetési feltételek! SZABAD BEMENET.

Tokaji bortermelők Társ. R.-T. Tokaj.

Elnök: Herczeg Windischgratz Lajos. Boraink hírneve az egész földgömbön ismeretes! Eredetisége s fölülmulthatiansága tette azzá!!

5 kg. postakosár:

2 palack 0.5 lit. 1904. évi zamatot számorodni	—
2 " 0.5 lit. 1904. évi 3 puttonos aszu	—
1 " 0.5 lit. 1901. évi kiváló számorodni, kosár vagy	K 12.—
8 palack 1 lit. 1904. évi zamatot számorodni	K 7.10
3 palack 0.7 lit. 1901. évi kiváló számorodni	K 7.40
3 palack 0.5 lit. 1901. évi kiváló számorodni	—
2 " 0.5 lit. 1901. évi 4 puttonos aszu, kosár	K 15.10

Ládában:

20 palack 0.7 literes 1904. évi zamatot számorodni	K 36.—
12 palack 0.5 literes 1904. évi 3 puttonos aszu	K 40.80
12 palack 0.5 literes 1901. évi 4 puttonos kövér aszu	K 55.20

Hordóban:

60 liter 1908. évi finom tokaji aszalt bor	K 60.—
60 " 1907. " " " " " " " " " " " "	K 72.—
60 " 1904. " " " " " " " " " " " "	K 90.—
60 " 1901. " " " " " " " " " " " "	K 138.—

A csomagolásért, hordóért és ládaért semmit se számítunk fel. A megrendelő vasuti állomásáig bérmentve küldünk minden rendelést. Részletes árjegyzékkel szívesen szolgálunk.

Magyar Lányok

Képes hetilap fiatal leányok számára. Szerkeszti: TUTSEK ANNA.

Fiatal uri leányok, ifjú kisasszonyok egyetlen hetilapja ez a képes heti újság. Java magyar írók, jeles tollu pedagógusok szólalnak meg itten frissen irt munkáikkal, hogy szórakoztassák a magyar leányközönséget, másfelől az otthon falai közt átvegyék az iskolanevelő szerepét. Minden évfolyamban két új regény kezdődik.

A Magyar Lányok

előfizetési ára negyedévre 3 K. Január 1-jével új évfolyam indul meg.

A Magyar Lányok kiadóhivatala szívesen küld mutatványszámot és akik már most megrendelik a lapot, díjtalanul megkapják a gazdag tartalmu karácsonyi számot. Előfizetni lehet bármely könyvkereskedésben vagy közvetlenül a kiadónknál:

SINGER és WOLFNER-nél

Budapest, Andrassy-ut 10. sz.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Ujdonság!

A lomniczi csucs tetején és Az erényesek klubja.

Bobozatok. Irták Glinger és Tausig, ford. és átad. Steinhardt. **Steinhardt, Hunyadi, Szóke Szakáll** és csodás külföldi számok. — Éjfélétől reggel 5 óráig cabaret, belépődíj nélkül. — Jegyek: d. e. 10-1-ig és d. u. 3-6-ig a mulatóban és egész nap a Hirsch-féle nagytársaságban Andrassy-ut 13. és a Hungaria-fürdőben. **Vasár- és ünnepnap délutáni előadás fél helyretekkel. Kezdeté fél 4 órákor.**

WERTHEIMER-ORFEUM

VI., Szerécsen-utca 35. szám. Igazgató: Wertheimer Lajos. Telefonszám: 4-49.

Az esti előadásban szenzációs nagy műsor. Kezdeté 8 órákor.

Magyar bohózat. „ Szólók. „ Lengyel operett. **A télikertben bámulatós csodaszámok.**

Menés szépségek. Magyar, német, amerikai, angol, francia, olasz, dán, néger, indiánus és török gyönyörű nők fellépése.

Szépségverseny szavazással. Kezdeté éjfélkor.

Jegyek kaphatók az orfeum pénztáránál d. e. 10-1-ig és d. u. 3-6-ig.

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5. (Főpostával szemben.)

1911. március 13. Kibocsátás 262.5

Az 1911. évi költségvetés 250.000.000. március 13. Kibocsátás 262.5

20... = 170.000 frank... = 170.000... = 170.000... = 170.000... = 170.000...

Prospectus.

1910. évi magyar kir. adómentes 4%-os állami járadék-kölcsön.

Kibocsátva 250.000.000 korona = 212.500.000 n. b. márka = 262.500.000 frank = 10.416.666,13,4 font sterling névértékben.

Hirdetmény.

Az 1910. évi IV. törvények 2. §-ában nyert felhatalmazás alapján a magyar királyi kormány 250.000.000 korona = 212.500.000 n. b. márka = 262.500.000 frank = 10.416.666,13,4 font sterling névértékű 4%-os adómentes állami járadék-kölcsönt bocsát ki,

Table with columns for denomination (darab), type (A-E), and value in korona, marka, and franc.

czimletében, magyar, német, francia és angol nyelven állították ki s a m. kir. pénzügyminiszternek a m. kir. központi állampénztár igazgatójának, a m. kir. hitelszámvevőség főnökének facsimilés aláírásával és egy ellenőrző tisztviselőnek eredeti kézírásával vannak ellátva.

Ezen kötvények után 1910. évi szeptember 1-től kezdődőleg évi negy százalékos kamat fizetetik minden év márczius 1-én és szeptember 1-én lejárt felévi utólagos részletekben.

A kötvények kamatszélvényekkel — melyeknek utolsója 1930. évi szeptember hó 1-én esedékes — és szelvényutalvánnyal vannak ellátva, mely utóbbi ellenében az új szelvények annak idején a beváltóhelyeknél költségek vagy magyar illetékek felszámítása nélkül átvehetők.

A m. kir. pénzügyminiszterium az általános törvényes határozatok alapján föl van jogosítva arra, hogy legalább három hóval előzőleg közteendő felmondás utáni ezt a kölcsönt egészben vagy részben névértékkel visszafizethesse.

A kamatok, valamint visszafizetés esetén a járadék-kötvények tőkeértéke minden fennálló és a jövőben behozandó magyarországi adó, belyeg és illeték levonása nélkül fizetnek ki.

A kamatszélvények esedékességük idejétől számítandó hat év elteltével, a kötvények pedig a visszafizetésre kitűzött határidőktől számítandó husz év elteltével eválnak el.

A szelvény-, illetve kötvénybírtokos a kamatok, illetőleg az esetleg felmondott kötvények ellenértékét a lejárt kamatszélvényeknek, illetve a felmondott kötvényeknek beszolgáltatása ellenében — a kötvényekben megállapított értékaránynak megfelelő összegekben — választás szerint felveheti: a magyar korona országában fennálló beváltó helyeknél, valamint a beváltó helyeknél Wíenben, koronában, Berlinben, M. m. Frankfurtban, Hamburgban, Leipzigben és Münchenben; német birodalmi márkában, Brüsselben és Zürichben; frankban, Londonban; font sterlingben, és pedig: a magyar királyi központi állampénztárnál és a

mely az ugyanazon törvények 1. §-ában engedélyezett 9.316.185 korona kiadás, továbbá az 1904. évi XIV. az 1908. évi XXIX., az 1908. évi XXXI. és az 1909. évi XV. törvények alapján az 1910. évben végrehajtandó beruházások 71.571,117 korona 37 fillért tevő költségeinek fedezésére a végül a pénztári készletek kiegészítésére szolgál. A kölcsönkötvények bemutatásra szólnak és

magyar királyi állampénztárnál Budapest, a királyi állampénztárnál, Zsigmonddiványon, valamint az összes magyar királyi adóhivatalkodnál, azonkívül további intézkedésig:

Budapest: a Magyar Általános Hitelbanknál, a m. kir. postatakarékpénztárnál, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesületnél, a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál.

Wíenben: a K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe című intézetnél, a K. K. privilegirte allgemeine österreichische Boden-Credit-Anstalt című intézetnél, a Wiener Bank-Verein című intézetnél, a Kais. kön. privilegirte österreichische Länderbank című intézetnél.

Berlinben: a Direction der Disconto-Gesellschaft című intézetnél, S. Bleichröder bankháznál, Mendelssohn & Co. bankháznál, a Bank für Handel und Industrie című intézetnél.

M. m. Frankfurtban: a Direction der Disconto-Gesellschaft című intézetnél.

Hamburgban: a Norddeutsche Bank in Hamburg című intézetnél, L. Behrens & Söhne bankháznál, M. M. Warburg & Co. bankháznál.

Leipzigben: az Allgemeine Deutsche Credit-Anstalt című intézetnél.

Münchenben: a Bayerische Hypothek- und Wechselbank című intézetnél, valamint Brüsselben, Zürichben és Londonban a magyar királyi pénzügyminiszterium által erre a célra kijelölt helyeken.

Az ezen magyar királyi adómentes 4%-os állami járadék-kölcsönre vonatkozó minden közlemény a Budapesti Közlöny és a Wiener Zeitung-on kívül legalább hat külföldi, közülük két berlini, egy frankfurti, egy hamburgi, egy leipzigit és egy müncheni hírlapban is közlése fog történi.

Budapest, 1910. december havában. A magy. kir. pénzügyminiszter: Lukács László s. k.

A m. kir. szab. osztálysorsjáték

III. osztályának húzása

már jövő héten, január hó 10, 11 és 12-én lesz. A XXVII. sorsjátékban rövid idő alatt még

13 millió 668.000 koronát

sorsolnak ki készpénzben.

A III. osztályú véfelsorsjegyek ára:

Table listing prices for different types of lottery tickets: Egész sorsjegy, Fél, Negyed, Nyolczad.

Megújítási árak:

Table listing renewal prices for different types of lottery tickets: Egész sorsjegy, Fél, Negyed, Nyolczad.

Sorsjegyek utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése mellett rendelhetők meg.

TÖRÖK A. és TÁRSA

Budapest, IV. kerület, Szervita-tér 3. szám. FIÓKOK: VI., Teréz-körút 46. sz. v., Váci-körút 4. sz. Távirati cím: „Törökek” Budapest.

Advertisement for 'Minden lótulajdonos' (Every horse owner) featuring a horse and text about veterinary services and horse care products.

A gümőkór.

A pusztító népbetegség természetének, jelentőségének és az ellene való védekezés módjainak részletes népszerű ismertetése.

(Gümőkór — Tuberkulózis. Tudóvész — A tudó gümőkórja.)

A művelt magyar közönség vezérionala a tuberkulózis kérdésében.

392 a szöveg közé nyomtatott képpel.

Irtó O. Kuthy Dezső dr. Ára hiteles s korona.

Egyszerű népkiadás füzve 60 L

Érhető: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és fia) r.-t.-nál Budapest, VI. ker., Andrássy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Advertisement for BUTOR FUCHS BÓDOG butornagykereskedő, Budapest, VII., Erzsébet-körút 32. Arjegyzék ingyen.

STANDARD

életbiztosító társaság Edinburghban, Angolhon ALAPITTATOTT 1825.

Magyarországi fiók:

Bpest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. (Standard palota.)

Table showing financial data for Standard life insurance: Évi bevétel, Kifizelt nyereséyrészek, Vagyon, Halálesetek folytán kifizetve.

A „Standard” kötvényeinek nevezetesebb előnyei

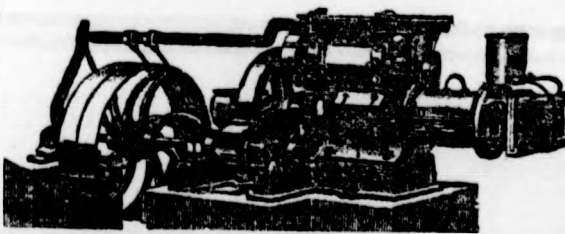
Kétségtelen biztonság. — Alacsony díjak. — Szabad világkötvények. — Kötvények érvényben tartása díjmentes elmulasztásánál. — Tőkesítés és előre megállapított visszaváltási érték. — Megtámadhatatlanság. — Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egyévi fennállás után. — Szabad háborúbiztosítás népfölkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

HIRSCH és FRANK

Budapest-salgótarjánli gépgyár és vasöntő részvénytársulat.

Budapest. VI. ker. Aréna-út 130. sz.

Közmű osztály: TÉGLAGYÁRI GÉPEK Gyárt: Fallátig- és eszeresgátakat, téglagyártó- és agyagmegmunkáló-gépeket, legújabb és legjobb bevált szerkezetekben.

Elvállalja anyagvizsgálatok kivételét és teljes téglagyári telepek létesítését

Tervek és költségvetések díjtalanul. Elsőrangú referenciák.

Aláírási felhívás.

Hivatkozással a magyar kir. pénzügyminiszter ur Ó Excellenciájára fenti hirdetményére

200.000.000 korona

= 170.000.000 n. b. márka = 210.000.000 frank = 8.333.333,3 font sterling névértékű 1910. évi magyar királyi adómentes 4%-os állami járadék-kölcsön czimű nyilvánosan aláírásra bocsátatik. Az aláírás 1910. évi január hó 11-én, szerdán, az egyes aláírási helyeknél szokásos üzleti órákban, az illető helyek által közteendő feltételek mellett történik és pedig:

Budapest: a magyar királyi központi állampénztárnál, a Magyar Általános Hitelbanknál, a m. kir. postatakarékpénztárnál, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesületnél, a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál, a magyar szent korona országainak területén: a 4%-os magyar korona-járadék szelvényeinek beváltásával megbízott valamennyi Állami pénztárnál; továbbá a Magyar Általános Hitelbank, a Magyar Kereskedelmi Bank és a Wiener Bank-Verein összes fiókjainál.

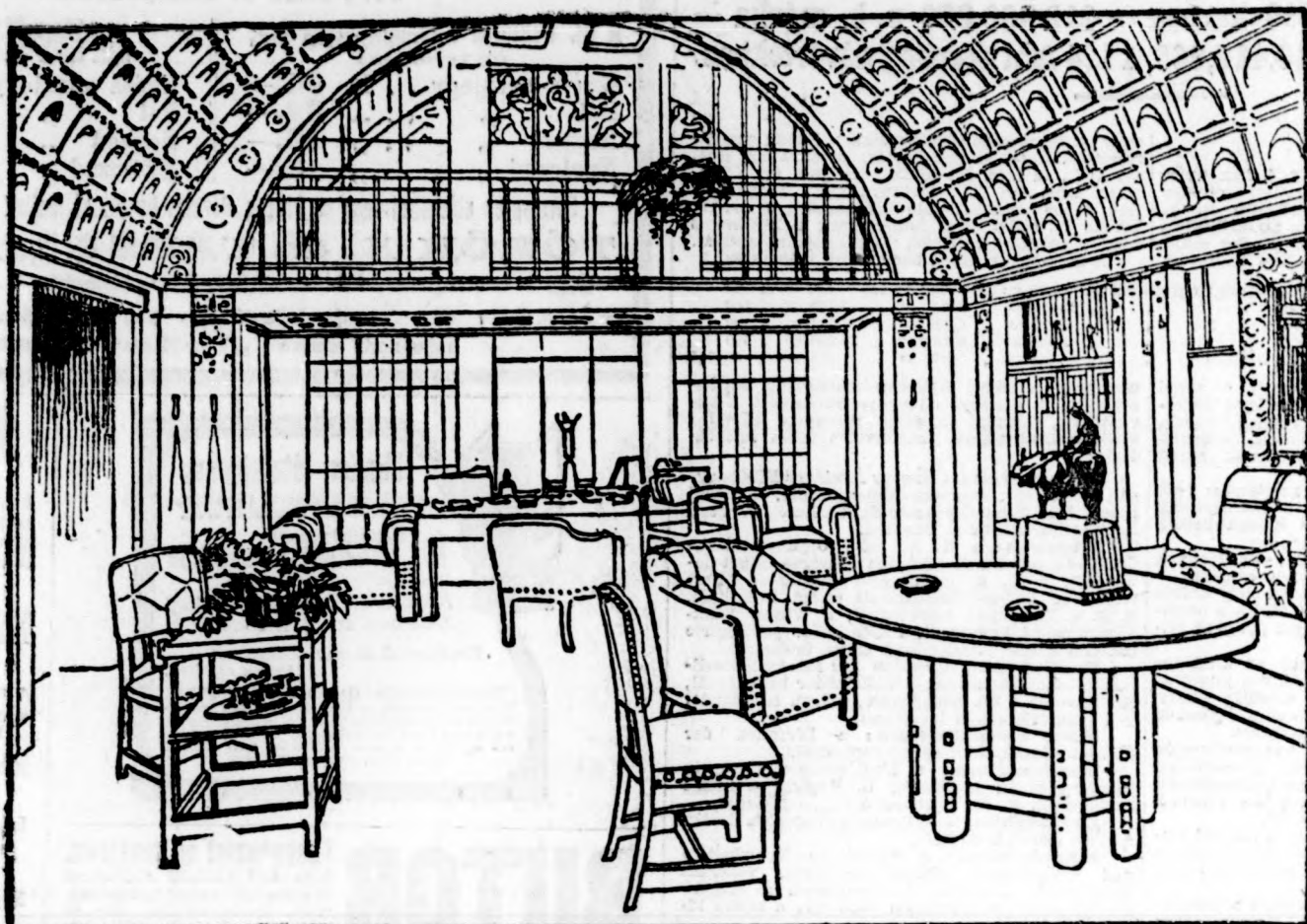
Wíenben: az S. M. v. Rothschild bankháznál, a K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe című intézetnél, a K. K. privilegirte allgemeine österreichische Boden-Credit-Anstalt című intézetnél, a Wiener Bank-Verein című intézetnél, a Kais. königl. privilegirte österreichische Länderbank című intézetnél, továbbá a K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe, a Wiener Bank-Verein és a Kais. kön. privilegirte österreichische Länderbank című intézetek összes ausztriai fiókjainál; ezenkívül Berlinben: a Direction der Disconto-Gesellschaft című intézetnél, S. Bleichröder bankháznál, Mendelssohn & Co. bankháznál, a Bank für Handel und Industrie című intézetnél; M. m. Frankfurtban: a Direction der Disconto-Gesellschaft című intézetnél, a Filiale der Bank für Handel und Industrie című intézetnél; Hamburgban: a Norddeutsche Bank in Hamburg című intézetnél, L. Behrens & Söhne bankháznál, M. M. Warburg & Co. bankháznál; Münchenben: a Filiale der Bank für Handel und Industrie című intézetnél, a Bayerische Hypothek- und Wechselbank című intézetnél, a Bayerische Vereinsbank című intézetnél, Morák, Fínck & Co. bankháznál; Leipzigben: az Allgemeine Deutsche Credit-Anstalt című intézetnél, ennek Becker & Co. osztályánál, a Filiale der Bank für Handel und Industrie című intézetnél; Breslauban: E. Heilmann bankháznál, G. v. Pachaly's Enkel bankháznál, Eichborn & Co. bankháznál; Kölnben: Sal. Oppenheim jr. & Co. bankháznál; Zürichben: a Schweizerische Bankverein című intézetnél, a Schweizerische Kreditanstalt című intézetnél; Baselben: a Schweizerischer Bankverein című intézetnél, a Schweizerische Kreditanstalt című intézetnél; Genében: a Schweizerischer Bankverein című intézetnél, a Schweizerische Kreditanstalt című intézetnél, az Unio

Financiere de Genève című intézetnél; Brüsselben: a Banque de Bruxelles című intézetnél, Banque Internationale de Bruxelles című intézetnél, a Crédit Général Léigeois című intézetnél; Antwerpenben: a Banque d'Anvers című intézetnél, a Banque Centrale Anversoise című intézetnél; Amsterdamban: L. Auerbach bankháznál, Lippmann, Rosenthal & Cie bankháznál, az Amsterdamsche Bank című intézetnél.

A magyarországi és az ausztriai aláírási helyeken eszközözlendő aláírásokra névbe a következő feltételek állapítottak meg:

- 1. Az aláírás ár 91.60%-ot tesz, hozzáadva az 1910. évi szeptember hó 1-től az átvétel napjáig járó 4%-os folyó szelvénykamatot.
2. Az aláírás bejelentési ivalék történi, melyek a fentemlített aláírási helyeken költségmentesen kaphatók.
3. Az aláírás alkalmával az aláírt összeg 5%-a biztosítékül letétbe kerül és pedig készpénzben vagy olyan a napi arfolyam szerint számítandó értékpapirokban, melyeket az illető aláírási hely elfogadhatónak tart.
4. Az aláírás alapján átengedendő összeg az aláírás befejezte után mielőbb megállapítatik s arról az aláírtok értesítetnek. Minden aláírási helynek jogában áll az egyes átengedések összegét beállítás szerint meghatározni. Ha az átengedés az aláírásnál kevesebbet tenne, a biztosíték felesleges része azonnal visszaadatik.
5. Az aláírt az aláírás alapján részére átengedett kötvényeket 1. évi január hó 20-tól kezdve legkésőbb 1. évi márczius hó 10-ig tartozik átvenni. Az aláírtok jogában áll a neki átengedett kötvényeket a megjelölt időn belül 400 koronánál nem kisebb részösszegekben is átvenni. Az átvétel megtörténte után az aláírási hely a letevétt kötvényeket elszámolja, illetőleg visszaadja.
6. Bejelentések, amelyek bizonyos meghatározott czimletre szólnak, csak annyiban vehetők figyelembe, amennyiben ez az aláírási helyek mérlegzése szerint lehetséges.
7. Az átvétel ugyanazon helyen eszközözlendő, ahol az aláírás történi. Budapest és Wíen, 1911. január havában.

Magyar Általános Hitelbank, M. kir. postatakarékpénztár Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, S. M. v. Rothschild, K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe, K. K. privilegirte allgemeine österreichische Boden-Credit-Anstalt, Wiener Bank-Verein, Kais. kön. privilegirte österreichische Länderbank.

Alkalmi vételt

ajánl valódi

perzsa-szőnyeg
művészi és csodaszép

BUTOR

CSILLÁR

VALÓDI

olajfestmény - ben.

Nagy Zsigmond

Lázár-utca 3.

Bazilika közelében. Saját ház.
Mindenkinek megtekinteni ajánlatos.

P
S
H
A
B
ep
Ot
vá
u
es
es
es
Fó
D
Ti
szógyitá
Dr
v. es
Birtos r
bolygathaj
gült jéve
jalt, ideg
Budap
Levél u
hik es
ével e
Bé- és
Bot
Bedrony
don m

Most
Na
A Nagy
keresked

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR

BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-UT 32. SZÁM, A RÓKUS-KÓRHÁZZAL SZEMBEN.

esáját érdekükben felhívja az összes sérülteket, hogy az összes kulturálmokban szabadalmazott, különösen páratlan czélszerűségű kieserélhető nyomlappal ellátott **MULTIFORME sérvkötőkről** prospektust kérjenek, Ezen

Sérvkötő a legmesszebbmenő legnyeknek is megfelelő **Műláb** a lehető legjobb kivitelben **Műkéz** a legizlésebb kiállításban **Műfüző**

Támogatók, egyenestartók, haskötők, gummiharisnyák stb. mérték szerint jótállás mellett készülnek.

Hygienikus különlegességek! + Képes árjegyzéket kb. 1000 ábrával, ingyen. bérmentve és diszkrétan küldünk.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult közvényével, oszónál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt be vásárlaskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. **Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.**

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK, NŐSZAJÁNDÉK-TÁRGYAK

A LEDELNYŐSEBBEN POLGÁR KÁLMÁN

ÉRSZERESZ-ES MŰR. IS

BUDAPEST, Erzsébet körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDITOK. **ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE**

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható so évek al szorzett kórház tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSÝ

v. or. és kir. orvosegyet. és kórházi főorvos.

Bírtos síkkel, rövid idő alatt gyógyít húgycsőfolyást, hólyagbajt, sebteket, bajkört (syphilis), bőrbajokat, elgyengült férfort, idősebbknél is, onferiózést és annak utóhat, ideg- és hátgerincsbajt, valasint minden női bajokat.

RENDEL: 10-4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körút 2. szám.

Levél útján is bírtos gyógyulást találhatnak azok, akik azonosítják meg nem jelenhetnek, vagy távol a fővárostól laknak. Gyógyszerek utasítással kívántra küldetnek.

KÉZIMUNKÁK alkalmi vétele

30 drb. rajzolt kézimunka ..... K 10.-
14 ..... " 5.-
hozzávaló teljes selymekkel — Ugyanott mindenféle rajzolt, kezdett, kézimunka és hozzávaló anyagok. Előnyomda berendezés K 200 kedvező részletekre.

Hung ria kézimunka ipar Vadas és Wilhelm VII., Akácfa-utca 39. — Telefon 102-40.

FŰNÖKÖK

szerep eddig hiába vártak arra, hogy kő-nyal szarral jussanak löveghez.

HA FIZETNEK

bevonta 20 koronát, kapnak egy elsőrendű látható frász, visszaváltós, tabulátoros, összeadó billentyűs, automatikus sorváltós, csupa acélszóból és vasból gyártott, rendkívül tartós, univerzál-kiváltós

Ujlaki-írógépet.

Nemcsak a váltót és folytonosan halmozódó írodai munkálataikban könnyen

BOLDOGULNAK.

Díjmentes bemutatás országsszerte, árjegyzék ingyen és bérmentve.

UJLAKI BÉLA BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 28.

Telefon 122-60.

Írógépek eladása, bérlete, cserélése, javítása. Kellékek összes rendszerű írógépekhez és sokszorosítókhöz. Elvállal írógéppel írását és sokszorosításokat jutányosan.

✓ Vidéki képviselők kerestetnek.

Legjobb Legjobb Legjobb

Paplan Paplan Paplan

Képzőművészi, réz- és vasbutorgyáros, fabutor, nád- és kerékutó, arny és sátor, minden mérethez megrendelés szerint is. Gyógykezelő fehér és szürkőpokrőcsök, gyapjú- és flaneltakarók, szőnyegek minden nagyságban, storrok, szővet- és esztergonyok, ágyceritők, butorszővők és mindenféle kellékek nagy választékban. Gyermekszék és keresztalókezesíteteket a leggyorsabbtól a legfinomabb kivitelig.

Szálloda-, Intézet-, fürdő- és kórház-berendezési gyár

GICHNER JÁNOS

Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.
Gyári VII., Kertész-u. 7., 9. és 20. sz.

Árjegyzék bárkinek kívántra ingyen és bérmentve küldeték

Réz- és vasbutorok minden kivitelben.

Gyermekszék nagy választékban.

Betegágyak minden mérethez.

Szék-ágybetétek bármely nagyságban.

Köszönettel, Jalonszék és nádrolettek minden mérethez készíttetnek.

Bérmunka készítése minden mérethez 20.- kor.

Összeállítható vaságy kivétel 3 matracos 25.- kor.

Most jelent meg **Az ATHENAEUM** Most jelent meg

Nagy Képes Naptára 1911. évre.

A Nagy Képes Naptár tartós, kemény vászonkötésben 2.60 koronáért megrendelhető minden hazai könyveskereskedésben és a kiadó ATHENAEUM irodalmi és nyomdai részvénytársulatnál (Budapest, VII., Rákóczi-út 54.)

Hivatalok, üzletek, gyárak, irodák részére olcsó kölcsöntörülközöt, portörülköt és padlóruhát hetenként hához szállít és pontosan cseréli az

„A. B. C.“ Egyesült Fehérmű Kölcsonzó Vállalat
VI., Eötvös-utca 30. Telefon 46-66.
Külön osztály vendéglők részére.

Mindenszert érdeklő bőveges tartalommal jelent meg az **ATHENAEUM NAGY KÉPES NAPTÁRÁNAK** 52-ik évfolyama, melynek minden sora fontos és érdekes tudnivalót mond. Tiszti Címháza pontos, hivatalos adatok alapján készült, melyek a nyomás napjait tüzetesen kijavították. Tartalmából a következőket emeljük ki: Bélyegilleték, szilagszati naptár, nevezetes korszakok és korszakítások, Torvénykezési szünnapok, Országos színek, Uralkodók. Az elmúlt év összes eseményei, számos képpel. Gazdag tartalmu lemeret-terjesztő réz. Szépirodalmi részét a legnevesebb írók szolgáltatták. Közhasználati részében a kitűnően tájékozott, Budapesti kalauz, Sorsolási értesítő, Posta- és távirde-arszabály, Tüdnyalók a postatakarékpénztárról, Bérkocsiszabályok, Képföldi uralkodók, Névnapjegyzék, Ereczés-és utmérték összehasonlító táblázat. Teljes Tiszti Címháza stb.

B hirdetés rovatban minden... egyeztetési beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

B hirdetés rovatban minden... egyeztetési beiktatása közönséges...

Pénzszekrények, okmányszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó árú kaphatók...

A t. cz. gazdaközönség az iparvállalatok figyelmébe ajánlom 1884 óta fennálló gazdasági és iparszemélyzeteket...

Pénzt akar Ön azonnal butorra, zongorára, varrógépekre, kerekpárookra...

Tisztviselői kölesont köztisztviselőknél és katonatiszteknek előjegyzéssel és előjegyzés nélkül.

Nevelőnőket német, francia, angolkat zene nyelvismerettel, bonneokat azonnali belépésre ajánlok...

Pénzszekrényeket tűz- és betörésmenteseket ajánl olcsó árakon Budapesti pénzszekrénygyár, Bakos-u. 4/h.

A gyakorló gyorsírók Társasága gyorsírói (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirás magyar és német tanfolyamaira...

Papírhéju diót, mézédés téli szőlőt postakosaranként 3.60, nemes bírsalmát, téli esemegealmát 2.60, mázsánként 38.-, ecetes ugorkát, paprikát 2.60, házilag főzött mézédés szilvalekvárnak kilóját 1.30, különleges barack lekvárnak 2.60, valódi barackkonzonyak 5 kgos üveggel 20.-, koraért. Gyümölcskivittel Csongrádról.

Fajborokat lefejtvé köleshordóban hektóliterenként 44 koronaért, papírhéju diót postakosaranként 3.50. Gyümölcskivittel Csongrádról.

Marónt, narancsot, eztrómot, datolyát, papírhéju diót, fűgét, orosz teát, vegyesen postakosaranként 2.60 koronaért szállítja Gyümölcskivittel Csongrád.

MAGANTANULOKAT polgári iskolai, gimnáziumi, kereskedelmi iskolai magánvizsgálatokra, érettségire felkészít Magyar Tanügyi Intézet Rottenbiller-utca 5/a. sz.

Juniperus (nemes boroviczka) 4 literes posta-tartály bórmentve K 10.50 Barta József konzervgyára Felka (Szepesmegye). 29315

„Eladó oltárkép“ Néhai Heverde Ferencz művész gyönyörű festménye 175/105 cm. nagyságban kerettel eladó. Megtekinthetők naponta 12-2 óráig, Budapest, V., Váci-körút 82/a. III. 15.

Zálogcédulákat veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem. 736 SCHILLER IZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. sz.

Parlamenti gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1863-ban. Biztos állás közvetítés. Közérvenyű egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz.) Czimre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépcégektől s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. — Telefon 64-68.

TELEFON 71-52. sz. BUTOR u. m.: háló-, ebédlő-, urló- és leány-szobák: a leggyorsabbtól a legfinomabb kivitelig olcsón, jótállás mellett kiadásítjuk

Műbutor Kereskedelmi Részvénytárs. BUDAPEST, IV., Aranykőz-u. 5. Arjegyzék rajzokkal 80 fillér ellenében.

TÁRS, (csakis komoly, agilis) néhány ezer forinttal szabadalmazott tömegszekrényekhez amelyek kitűnő rekordul lettek miniszteriumoknál és a közgazgatásnál bevezetve. 100.000 korona évi jövedelem elérhető. Csak komoly urak embegeknek ajánlata vétetik nyelvémben. Felvilágosítást nyújt a Magyar Kereskedelmi Szövetség közpénzgyára Felka, VII., Rottenbiller-utca 10., hova a levelek intézendők.

Ha köhög vagy rekedt, Réthy-féle cukorkát vegyen 60 fillérért.

Alkalmi vásár az összes hangszerekből. Mélyen lezállított árak. MARNITZ FRIGYES Budapest, VIII., 4. József-körút 37-39 sz. Óriási raktár gramofon és lemezekben. Kérjen árjegyzéket külön-külön.

Zálogcédulákat veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronájú költségmentesen kiváltok és teljes értékét kifizetem. Singer Jakob ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán 37553

HA VAN gramofonja kérje legújabb RIADÓ lemez jegyzékünket

HA NINGS kérje ingyen gramofon rendszertünk prospektusát

Szent László Intézet Budapest Veres Pálné-utca 16.

30 koronaért készünek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy télikabátok finom szövetelekből. László Sándor férfiszabómester, Budapest Erzsébet-körút 1. sz., I. em. Vidékre postátominták bérmentve, helyben szabászatot kívánatra házhoz küldöm. 28592

INGYEN TANULHAT november 1-től két hónapig át kereskedelmi szaktárgyakat, gépirást, gyorsírást, helyesírást, szepirást, német nyelvet. Magyar Tanügyi Intézet, Rottenbiller-utca 5/a. sz. Tanítás napi három óráig. Nappali és esti tanfolyamok.

Minden gyárüzem és gőz-ek részére a legalkalmasabb a gr. Larisch Mönich-féle KARWINI-SZÉN. Legolcsóbb árajánlattal szolgál minden vasut és hajóállomásra. URBAN S. L. Budapest, V., Nádor-u. 17. Telefon 9-57. 160-85, 105-10.

Magyar harzi kanári-tenyésztő Debrecenben. Ki a madár dalát meg tudja érteni és annak énekét föl tudja becsülni, kanári tenyésztésben keresse az fel s tiszteljen meg engem rendelésmegírásával. Minden mit egy madár előadni képes, legyen az légy, mely hang, avagy cseleg éresek. Ami csak madárban kiválóan jó, tenyésztésben mindez föl-található. A rendl. madarat mielőtt elküldöm, tudásáról előbb magam meggyőződöm és ha hibás hangú vagy rosszul énekel, nem letetik nálam, hogy én azt küldjem el. A tisztelt rendel. nyugodt lehet tehát, hogyha nálam rendel, tudom nem szenved kárt. A lakás legkedvesebb dísz a szépen éneklő kanári madár. Kanári madarakért eddig sok pénzt adtunk a külföldnek. Ma már nincs szükség erre, mert a számszerű vezetés alatt álló Ágoston magyar harzi kanári-tenyésztő telep Debrecen Murgó-utca 9. sz., gyönyörűen felvilágított, nemes fajú kanári madarakat szállít darabonként 7, 8, 10 és 12 forintért. Tenyésztésre alkalmas renek szép nőstények darabját 2 forintért. A szállítás a legnagyobb hidegben is gondosan csomagolva, szavatosság mellett történik. Árjegyzék és aponasi utasítás ingyen. Számos elismerő- és köszönőirat birtokában. A legnagyobb tenyésztőtelep és szakt. dősi intézet.

Titkos betegségek, hűgyszűfolyás, hűgyszűszűkületek, hólyagbántalmak, altesti sebek, bőrbetegségek, bujakor (syphillis) az önfertőzés utókövetkezményei, elgyengült férfierő, női bajok, fehérfolyás, stb. stb. alapos, gyors és gyökeres kigyógyításra a foglalkozás zavarása nélkül bevált, sikeres és lelkiismeretes gyógymódjánál fogva legjobban ajánljuk Dr. Garai — szakorvos — rendelő-intézet, Budapest, VI., Andrassy-ut 24. FELTÜNÉS NÉLKÜLI eredményes gyógyítás levélileg is. Kívántra gyógyszerrel is gondoskodik. Rendel. naponta 10 órától 4-ig és este 7-8 óráig. Levelekre azonnal válaszol.

Soványosság Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép felt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jót állást. Vértsegenység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kiténtve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11. II/I. — Telefon 156-80.

Réthy-név látható a valódi pemetefü csukorka minden egyes darabkáján.

Sonka-pác szepességi. 1 adag 1 sonkán 50 fill. 12 adag 5 korona. Barta József konzervgyára Felka (Szepesmegye). 29318

Valódi fehér csipke ruha Bécsben egyszer véselt, magas termetű hölgynek 90 koronaért eladó. Megtekinthető: Attila-körút 18. Ilona szabónőnél.

Veres áfonya befőtt, szepességi. 5 kilós postakosár K 7. Barta József konzervgyára Felka (Szepesmegye). 29317

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek-tere 3 télemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, úri szobák, angol bőrgarnitúrák és teljesen berendezett minaszobák, keleti szőnyegek, csillárok. Telefon 82-13. 28589

Titkos betegségek, hűgyszűfolyás, hűgyszűszűkületek, hólyagbántalmak, altesti sebek, bőrbetegségek, bujakor (syphillis) az önfertőzés utókövetkezményei, elgyengült férfierő, női bajok, fehérfolyás, stb. stb. alapos, gyors és gyökeres kigyógyításra a foglalkozás zavarása nélkül bevált, sikeres és lelkiismeretes gyógymódjánál fogva legjobban ajánljuk Dr. Garai — szakorvos — rendelő-intézet, Budapest, VI., Andrassy-ut 24. FELTÜNÉS NÉLKÜLI eredményes gyógyítás levélileg is. Kívántra gyógyszerrel is gondoskodik. Rendel. naponta 10 órától 4-ig és este 7-8 óráig. Levelekre azonnal válaszol.

Dr. Garai — szakorvos — rendelő-intézet, Budapest, VI., Andrassy-ut 24. FELTÜNÉS NÉLKÜLI eredményes gyógyítás levélileg is. Kívántra gyógyszerrel is gondoskodik. Rendel. naponta 10 órától 4-ig és este 7-8 óráig. Levelekre azonnal válaszol.

Milliomosok és Kalandorok. Ez a címre Szomaházy legújabb könyvének. A népszerű szerző pompásan rajzolja meg a monte-carliói alakokat a következő négy fejezetben: I. Típusok. II. Benyomások. III. Szisztémák. IV. Játékosok.

Ára 60 fillér. Kapható minden könyvkereskedésben, hírlap-elosztóhelyen és vasutállomáson valamint az Aktuális könyvtár kiadóhivatalában levélbélyeg ellenében

Budapest, Veres Pálné-utca 16. SINGER varrógépek kerekpárok, gramofonok hanglemezek legolcsóbban kaphatók

Haban József Budapest, Almássy-tér 14. javításokat olcsón készít. Képes árjegyzéket ingyen küld

Baját gyártó Anyu fűrdőkének 14 kor-tól feljebb: 10000 kádák 50 kor-tól feljebb. Elváltak mindenféle kutyaszívtyúk és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb árán. LEFKOVICS ADOLF Budapest, VII., Wesselényi-u. 61/E. Telefon 113-46. Árjegyzék ingyen és ártmentve

KWIZDA-FELE FLUID Kigyó-védjegy. Turista-fluid. Még bevált aromátikus becsípülés az ink és izmok erősítésére és edzésre. Turisták, kerekpárosok, vadászok és lovások által sikeresen használták és utóérettésre nagyobb turák után. Egész üveg ára K 2.- Fél üveg ára K 1.20 Kwizda-féle Fluid Valódián kapható a gyógyszerárakban. — Főraktár: Tóth József gyógyszerésznél, Budapest, Király-utca 12., Andrassy-u 26.